

Moje življenje

XIII

J. M. D.

1941.

1 januar

S trinajstimi greškami popisa
mojega žaljenja stopim v novo
leto. Ali mi je krenovačini naklo-
nil, da ga bom tudi do ecla po-
pisal, ne vem, prosil pa sem
ga, da mi da to milost.

Temni oblaki negotovosti visijo nad
nam, na vseh krajih naše ljub-
ljene domovine divja vihar voj-
ne, z zaskrbenostjo gledamo v bo-
dostnost, varuj nas Bog, da ne bomo
polecqujeni tudi mi v ta kroasi
ortinec. Vsebridkosti hočemo
prenašati mirno, samo da nam
bo ohranjen mir.

14 februar

Tri ogranjevalci ljube spom-
ladi, škoreci so prileteli letos zo-
pet k nam. Kapeli so fo ljubko
pesem, iz katere bi bilo poozeti,
da so veseli vseh krajev, ker jim
je o Afriki tudi ozračje postalo - pronoč

21 februar

Pri Posofiludei je sedaj novo obdobje. Kupivši Simkoto to ni prava. Ker sem član nadzornega odbora, me gleda poštram. Sem nisem usiljeval, ampak naprošijo prozgel to mesto edino, da pomagam vrediti sodstvo, ki pod največnikom Simko-tom ni bilo povsem pravilno, kar songotovile tri rest zife leta 1936 jim je bila moja pomoč pri občinških volitvah zelo všeč, sedaj me sedanji glavni vodja Simko smatra za sovražnika. Ne pač smerno. Vidi se, kako se spreminja vedenje brez vsakega tehtnega vzroka, samo zaradi tega, ker je prišel ob lepe dohodke. Kar si je nakopal sam, napiti drugim - to si bom zapomnil za tase, ki še pridejo.

28. februar

Dobil sem obvestilo, da je moj prijatelj mladih let Dr. Rado Kršec, prorektor ljubljanske univerze težko zbolel, kape in rak. Hudo me je potrla ta vest, saj me bo že toliko spominno na tega prijatelja.

20 marec

Štíhal sem govoriti, da se hoče naša država nasloniti na pakt ostij Rim, Berlin - Tokio. V kratkem se bo izročil podpis te pogodbe. Nekaterim prenapetim režim siliti no to ne upaja. Fantastične govorice krožijo, kaj zateva ne kemija, češ, da nas hoče popolnoma podjarmiti in stein spraviti v spor z Angleži; vidi se, da si povod rufejo in hočejo poleg niti male države v sojuz, da bi omi pridobili na čas.

25 marec

Iz časnikov sem poizvedel, da sta se odpoljala ministrski predsednik Dragolva Cvetković in znanji minister Delimar Marković na Dunaj, da podpiseta pakt pristopa k pogodbi z dne 27. 9. 1940 sklenjeni med zvezilarni Rim, Berlin, Tokio

Ker se je napovedalo, da se v 11 slo-
vesni podpis ta dan popoldne
ob pol treh.

Govor v tem času pričel se je
sociarni akt. Kumanzi ministar
v. Ribbentrop tudi je pozdravni
govor na zunanje ministre Italije
in japonske, nato pa na jugoslo-
vanske ministra. Medil je na to
sociarni podpis pogodbe. Jugoslo-
vanski predsednik Cvetković
tudi je v srbo-slovenskem jeziku govoril
o katerem je poudarjal važnost
sklenjenega pakta, ki zastavlja
pred vsem niti in gospodarski
razvoj. Kumanzi ministar Mar-
ković je prevedel ta govor v nem-
ščini. Kumanzi ministar v.
Ribbentrop je v sociarnem glasu
poudaril nedostakstvo jugo-
slavije in da sile osti nikdar ne
bodo zahtevale, da bi opaki teh dr-
žav korakali skozi jugoslavijo.

Končan je bil sociarni akt.
Padel mi je težek kamen od srca
ker sem šel na sprehod, čer, sedaj
bomo živali v miru.

27 mare

Še dopoldne se je raznesla vest, da se je kralj betar II proglasil za polnoletnega in poveril sestavo vlade generalu Simoviču. Nisem mogel prav razumeti vsega; a dejstvo, da je angleški radio prinesel zjutraj vest, da so po mestih v jugoslaviji demonstracije, da so raztrgali Hitlerjevo sliko in sta se morala predsednik Cvetovič in zunanji minister Marković na povratku iz Dunaja ustaviti med postojna, mi je dal misliti. Dopoldne je ^{fruljansko} radio poročil vest o proglasitvi kralja za polnoletnega in pro pnu oblasti ter sestavi nove vlade. Ka poziv dravoskega bana Dr. Marka Našaića so morala jasna in samoupravna oblasta razobesiti obzvo. ne zastave; ~~ker~~ vsakega poziva so tudi lastniki zasebnih poslov. potraževali zastave. Cel trg je poln zastav, a drugač je vse merno, promet z avtobusi vršise ka. Kor na padcu, ljudje delajo na polju, ker vreme je krasto.

Na ulici se zbirajo tržani, pomenu-
kujejo se o paktu, ki je bil podpisan
25. 3. na Dunaju. Nezbajo, kaj bo
z njimi, ali ga bo nova vlada
priznala. Stopil mi je § 8690. d. g.
pred oči, razmislival sem do-
ločbo s tovarni. Ali so bili dani
resni pogoji, ali je bil pakt sklen-
jen ^{s sporazumom pri celi vladi} ali je obstopal
resen namen sklenitve? Kaj se
bo zgodilo v prihodnosti, ali
bo umrlo vse brez vojn? Kasne-
ljevi se vrača vsak tržan na svoj
dom, kajti gostilne morajo vsi
že ob 20^h zaprti, da ne pride do ty-
quodov. Tega se pa mi treba bati,
vsak je precej želje: le nobenega
nemira, ničesar storiti, kar bi
dalo povod sporu, da bi se vme-
šalo naše zadose. Daj Bog, da bi
se razpršili temni oblaki, ki vije
nad nami in bi nam zarifalo
gube, glavo solnce - sponladaus
kega veselja in trajnega mira.
Sedaj se vidijo tequ o zajemnost
vseh strank, prejetih od ene mihi:
Ohraniti mir!

28. marec

Razburjenje je marača. Gzoričilo se je veliko upoklicev rezervistov. Koosriše, da bo vojska in bo izvršena sva kua cija. Keloziški in telefonski promet je ukinjeno. Gz. karibora je došlo poročilo, da^{so} razbili na poslopfu Kultur benda in soangeliškega pastora okna in pretepli, keruce. Gostilne morajo biti ob 20 zaprte. Avtobusi vozijo vse polno rezervistov u karibora. Strqu je drugarje nit.

29. marec

Prostno razburjenje se je poleglo. Keloziški promet je zopet stoopen. Nočna služba na poštnem uradu je ukinjena, kar je dobro znamenje. Rezervisti še vedno odhajajo. Po noči je nočna služba črnosojnikov, ki pazijo, da se telefonske greze ne pokvarijo. Popoldne se je raznesla nočica, da se je cela Abesinija udala, hitro potem so prinesli vest iz karibora, da so uporniki ubrelili hussel. nija, kar je pozročilo posebno razpoloženje, češ, sedaj bo vojske konec. Zvečer pa je kuban o radijo označile

le govorice, kot izmišljene in so
smatrati le za plod propagande
ljubij, ki imajo interes na tem
ozkrožiti razpoloženje, ki bi bilo
koristno toot in krogu.

30 mare

V našem kraju vlada popoln
mir. Na vseh hišah še polajajo
državne zastave.

31 mare

Dopoldne je nastalo razburjenje
v celnem kraju. Nemški državljani so do-
bili od nemškega konzulata v Bari-
bonu ukaz, da morajo takoj zapusti-
ti jugoslavijo do polnoči. Smatra-
se to dejstvo, da je stvar zelo kritična.
V nemških radijih se slišijo ovitki,
da se je z Nemci na naši Kraljestvi
kruto postopalo. Vrhovna vlada v ce-
lnem kraju, ker se ne ve, kaj prave
bodočnosti. Bog nas varuj grozote
vojne, ki bi zajela naše kraje.
Tajni, resni časi se bližajo.

1 april

Danes je dan, ko je skusil eden katona
drugi koga potegniti, da bi se um potomu
smejalo. Danes nobenemu ne pride kaj
takega na misel. Kpudraj je bila mraša
o proučavo kralja Petra II, ki je preozel
vladarsko oblast. Bili so zastopniki vsi
vradi, pri kraljevi peuni so moznar
in ministri tudi pozabili govoriti, bla-
godova z najsvetejšim ni bilo. Pri pre-
pisanju državnih himne bila je silna
resnost. - Kolobusi so zijo municijo,
v eno uer odhajajo rezervisti, sko-
raj v kraj ne bo moškega oca, vše
so zaprte. Nderaj so dobili verinski
državljani poziv, da morajo takoj
zapustiti fuqolavijo, ker fmdrugak
preti internacija v slučaju vojne.
Na obrazu nekakega febrati gaskrlje-
nost, negotovost, kaj prinesejo prihodne
ure. Časniki ptdejo poriniljvo, izpe-
ltes se naj ne oia. Nunki d'gortick
in straha so se odpeljali na dom v
Banjaluki. Nrak naj skusa, da pride
na varno. - Upajmo, da se zadova
pofaciri in nastopimite, ki ga želi
sloda.

2 apríl.

Razburjenje se traja. Krvijo se še vedno
v poklici, a občinski vojniki municijo
na vojno in obrambo črto, ki vodi od
Klaia vzhodno do Langental, lesnate doline
in dalje proti Hroatski. Reserovski od
hajajo, v trgu ni skoraj več mrtvega.
Na polju še delajo sivi, ki imajo
vprejmo štoto. Konjske je le malo.
Kakor se sliši, se poroča o velikih
izgredih goper. Nemce v Srbiji in vojsko
vodini; to pa se goper demantira.
Goedelo se pa je, da tupa sila daje
donar ljudem, da delajo nemir.
Bez daj, da bi se črni oblaki razpr-
sli. V Berlinu se pogajajo, da se
spor poravnava, upati je na vspeh,
kakor sem namno povedel.
Na sodrivi ostal je od sodrivotov
staršna hrič nam, pumidil
seurze, da pomagam pri poslo-
vanju. Čutim to za soodolj-
nost, vi moramo stati na braniku
za našo domovost, vi morate
biti edini, da rešimo narod
hude skrbi, ki nam daje srca
vseh.

3 april.

Danes so se peljali rekombi'skoz trg. Prepevaliso, a poznalo se jim je, da jim ni šlo od sreca, očitali manjle, da so sglušili mitel, da gredo mogoče v sojeko. Vozovi opreženi z voli in s senom na topu vozijo se skoz trg, drugi jezdijo na konjih po cesti proti Mariboru. Kasneje se bližajo aeroplani, iz vrha nad Mariborom streljajo iz obrambnega topništva. Tafe - Bog ne daj, da bi bila rezervna. Če je bila le rezervna. Kakor sem pozneje zvedel, in kakor je tudi bilo čisto, priletel je zrakoplov iz soveraj na Pohorju je obrambni top dvakrat ustrelil, granata - šrapnel je pokvaril tok pred aeroplanom, ki je odletel dalje proti Ptufu.

4 april

Vedno bolj tiho potaja na trgu. Kaduži rezervisti so odšli. Nad vseni prebivalci pa je neka tišina, neka negotovost. Nikdo ne ve, kaj prinese bodočnost. Le ovek pravi; Bog nas oboarij sojeko.

5 april

Bil sem v vinogradu. Kena vinčarka
s svojo sudi onozemno hčerjo sta same
in delate, kolikor morete. Hojfe so pri
sojavih. Sicer pa je žolfeufe na meji
pusti blaži mirno. Hostoocstrajjijs
sojaki, istotako binkufe. Nikdo tukaj
ne more dobiti utisa, da bi bilo razma-
fe napeto. V kariboru sem govedel,
da je ukijfen osobni promet na
železnici, istotako je vodena sojaka
cenzura zaradi ptvern. Časnikost
družbanc - Slovenci in jutro mirno
dobiti, ko je izšel kariborski Kečernik,
so se kar izgali ganj; hosi Tobi Bruno-
rletdžini ledpa dela neovirano
sojfe dostipe, celo tako, katere bi
cenzura drugaj zapločila, tako
naslovni list: jugoslavija v po-
dobi Murtske hčie; iz treh oken
gledajo Srb, Hrvat, Slovence - na
pletu je napis: Ne damo v najem.
Nemški radio prinaša vesti o mišn.
fu Kemcov v naši krajevosti - Koli-
kor sem, so se novice protirane; pri-
nas je popolen mir, nemški in dr-
žavljanini in Kemcov se ne zgodimibem
žalega, oblastu posebno gledajo, da se

Kaj takega ne zgodi. Ne razumemo
zakaj se take novice spričojo v svet,
se do gotove meje.

Tako lepo se kaže pomlad, drevoje
je zeleni, travniki so se odeli z zelenim
plastičem, metulji v pestrih barvah vka-
jo med iz dulciših cvetic, škorec, semke,
ščunkavci pojejo koalo nebesnem
svetu, kmetičarje napelju, v vsruga-
du kopljejo odlični vsi potni - a
po cestah dirjajo avtobusi, promi-
kaj se dolge vrste volovske vprege
za vojaške namene - le človek nima
mimno v lepi, zeleni pomladi se
prepravlja na uničevanje življenja
in promojenja, danu božjega. O
spanetupke se vsi, ki nosite odgo-
ornosti, odstranite are garfe,
ki tare človeški rod.

Proti večeru
Avtobusi za osebni promet so se
vsi prišli. Neke tišina je nad osnu,
nikdo ne ve, kaj dobitnega. Vsako sobot-
no poročilo D. Kuharja o zunanje poli-
tičnem pregledu je izortalo, ljub. radio
predoaja le veselo korinade.

6 aprila

Na Črtno nedeljo prišla je smrt
sovo nemilfeno vojno. Nemčija
je napovedala danes ob 4^h zjutraj
vopno slanje z jugoslavijo. Ob 1/25^h
so se že slivali prvi streli. Baje je
Beograd bil bombardiran. V trgu je
mirno, trgovci vozijo bečnin in peto-
lej v Črto, da preprečijo eksplozijo
osvetila požara.

Služijo se od nek stravič močre
detonacije, brzokno raztrebla mo-
tor.

Procesija nacista na nedeljo se je
že vrnila, ko pa se je goveda brati maha,
in se je slivala od Kupaca in močra
detonacije, so gapičili ljudje cer-
kvo in bežali domov, v cerkvi ostalo
je le nekaj oseb z mašini in m.

Nemci so pri Luviku odšli na
jugoslovansko ozemlje. Aho se, da
bodo vsak čas dospeli v trg.

Ob 12^h je došla vest, da se redna vojska
invalide, ostarije samo, rožniti
in štunanci. Radio iz Ljubljane
poziva, da naj ostane nek na soo-

je in domu, tudi oblasti naj ostanejo na svojem mestu.

Ob 13^h je prišlo od severa 37 aeroplanov, ob 14^h so se vrnili, eden je krožil nad Mariborom in denarom; ker nitro je mrt, le tu in tam se sliši kak aeroplan. Vtrgu je mrtvo, ljudje gredo k popoldanski službi božji, dopoldne je bila še jakoalna pesem zaradi kralja Petra II ki je proglasil 27. 3. avdarsko oblast, med tem ko so se slišale na raznih mestih detonacije razstreljevanja mostov.

Ob 18^h se je raznesla vest na podlagi poročila izidnikov, da so nemške čete že pri Stegkarslu v Dražem vohu, pričakovati je, da še nekateri noči pridejo v Sv. Lenuart.

Kakor se sliši, Hrvatje nočejo sodelovati pri obrambi. Zabaljajo čez Hrvatsko in Srbe. Krvavi Dvačloč je baje že ustanovil samostojno državo Hr. vatsko. - Ker ni nobenega orožnika vtrgu - šli so v Sv. Lenuart na obrambo črto, sestavila se je straža - sklenilo se je tudi, da župan s predstavniki drugih oblasti sprejme odloke - Nemce, da

preorganizirajo varstvo trga, ker mi prideva.
Kovati bojno, ker se jugoslovanske čete
povzdikajo proti jugu. Odbor čakal je
o političnem vrstilu do 7. 4 ob 3 zjutraj,
a nemških vojakov ni bilo.

7 april.

Noč potekla je mirno. Mislili smo, da
bo ob Kurci in So. Rupertu prišlo do boja.
A ni bilo ničesar, vojaki so odšli proti
jugu. Le dva aeroplana sta preletela
trg, a ničesar hudega storila. - Trgovalci
so se čistoona zaprli; ker do jutra, nikdo ni
šel delat, po trgu stojijo grme dreb in se
povsem kujejo. Sed nemških vojakov
je prišlo v trg, ki so šli dalje proti ka-
riboru. Pri dublu so pili žganje in
predajno pozdravili. Pri večerajših
bojih ob cunreškem mostu sta
našla naš komandir orožništva
postaje. Horvat in furlani vladni
debelak. Na strani Nemcev bilo je
pa več mrtvih, pravice okoli 20.
Boja ne more odpraviti ptence
pošte, ker so vsi mostovi od Benke
do Maribora razstreljeni. Kakor se
vidi, se je to početje preuagljilo.

Ob 14^h prišle so ustroizirane čete iz
Cunuroka v trg. Sedda vse polno gle-
dalec, hudeč obrobje ne plakate v
nemirnosti in srbsko-hroaškem jeziku
nazivnili so, da je nastopilo gasedno
stanje v tem okraju. Dolžbe so stroge.
Sem od sp. bližine bliži se streljanje.
Kas šetarjevo somoralni evakuirati,
ker je jugoslovanska vojska streljala
v to vas. Nekrat se je razglasilo, da je
padla granata blizu šetarjevega
krama quajtrga. V trenutku bil je
trg prazen od rado sedrujčev. Spridje
so od vseh teh dogodkov živino razburjeni
in punnapravi osaka malenkost strah.

8 april

Ob 4^h jutraj začle so prihajati iz smeri
Cunuroka cele kolone vozo s topovi,
municije, konji in vojaštva. Izpostavili
so se po vseh dooriščih. Pri nas so se
ustabilili magarini & konji, na
doorišču ustalili so vozi s podkovami,
in za kuharje žvčil. Vojaši so si sam
prinesli drova, in kurno za konje.
Ob 1/2 12 so sivieli menažo, rodurko

meso s korupcijo. Sedli so iz pivkarike,
osejebilo snajžo, ostalo je še polni
šraf, kar so prepustili nam za sodnje.
Popoldne so prišli ob 13' še častniki in
prinesli s seboj 4 ribe - ščunke in krape, ka-
tere so dali speči pri nas in jih zabili s
sadjevcem. Plavalni so vse točno. Bili
so vsi prav prifajni, so namni Basarci.
V trafiki je cel dom velik dirindaj,
vsihovjejo smeti cigarete. Plavajoče
v nemškem denarju - 1 den = 5 pfeningov.
Luno se hitro nasadili na denar.
Prispeljal so tudi upetnike, med njo
mi je tudi mesar Jos. Babič iz donar-
ta in podporočnik Kocuvan, stn mojega
prvotnega ferd. Kocuvan. Baje so v
okolici mi, ob 14' so odšli vojaki iz osem
sovorom proti kočovi, kjer se baje
še branijo srbkečete. Tudi pri to.
karpeti se boje boj, karibom so tudi
boji, razstrelili so baje že draovki
most. Vojaki so strummi, zgoritno
spremljeni, praduženi, a zelo obzorni.
Pravijo, da senoami ni ničesar bati.
Časnikos ne dobivajo, najojamimo
le na poročilo v radifju. Bajejo se
ob bolgariji, v albaniji in v stari sibiriji
tudi boji.

Ob 12^h se je raznesla vest, da bodo ob 6^h
zvečer čete s kovači, če se ne udajo, ob-
streljevali od turkaj, kar bosovci niso
za posledico, da bodo siri obstreljevali
lag. Iz previdnosti sem spravil naj-
nižnjo in važne predure v klad.

Ob 16^h pa se je zgodilo, da je vse zmirno,
ker so se jugosl. čete že podale proti
Kufu. - Medtem je bil tudi karibor
zaseden.

Na našem dvorišču je še vedno ži-
vahno žgaljenje. Ob 16^h dobili so sojaki
konservo, kumabito in črno kavo.
Poskušali so ugrajati domače shi-
vovke. So prav dobro razpeloženi; so
sami Bavarci - nič jih ne vidi, če
tudi malo sneži. Vidijo se njih pravi
vojaški duh.

Slušal sem govorice, da so se jugo-
slavanske čete ~~le~~ malo branile, to-
jaki so pravili, da so btili lačni in od
slabe prehrane.

Zvečer so kragovine zaprli pri
procu v raku, kumalu je padlo
mirno. Ob 9^h pa je prišlo poučje,
da morajo sojaki naprej proti
Kufu. V napuščenem snežnem
moležu so selhali, a vidno brez
vsakega godrnjanja.

9 april

Noč je mirna mirna. Iz našega
doortova so se vozovi odpeljali. Kmalu
opetraj pa je vojno žuljenje zopet
oživel. Prihajajo vozovi, vse ano-
torizirano, težki topovi, munike,
motoriklisti, pešci. Naše doortve
je napeljeno s to očitnimi vozo-
vi in kuhinjskimi. Cel trg je natrpan
z vojaško opremo.

ljude prihajajo iz hardora,
ki je tudi bil po novi zaseden.
Dve trimostove čez dravo so ju-
slovanke čete razstrelile in se uni-
kajo proti Celju.

Iz bojnih krajev na jugu pri-
hajajo poročila o prodiranju
nemških čet, grška in jugoslovans-
ka vojska je že prekrnjena. Od
koronjskega prodirajo Italijani
proti Srbijani. Kakor se kaže, bo
Slovenija razdeljena med Nem-
cip in Italijo, kakor se je zgodilo
in psalo mrogotras.

Sedaj se bodo tihi faktorji, ki
so^{to} poznavali, strepili, a bo preprosto.

10 april

Krenne je podalo čisto zimsko, močno
sneži. Po noči se je slivalo močno
streljanje iz fužne smeri. Vojaki
so zjelo cel danuško z brig. Vidi se
tudi avtalaki odobnika ^{degerička}
ki se je odpeljal 6. 4. z goro proti
harborn, a ni mogel dalje, ker so
bilimostovi razstreljeni. Skril
je avto pri kmetu Ribiču v hočini,
a sled s zlatarstva so ga zaplenili
nemški vojakom ga sedaj rabojo
za svoje namene. Je tudi ne
kajafetirsko iz tukajšnih kra-
jev, spravljajo jih v Curvek. Po-
lagoma popoldne profena
sofno ovrufe, vojska gre dalje
proti Hrvaščenu.

Nemški radio poroča o velikih
gurah in šibijih na brškem ter
v severni Afriki. Kapazi se tudi
dosti objačo, ki so v civilni ob-
leki in pravojo, da so pobegnili, ker
so bili preslabo preskrbljeni.
Običajno se hudičejo nad srbskimi čast-
niki, ki so z močnim slabo postopali,

11 april -

Veliki petek: Zvonovi ne zvonijo, mraz
severbrife po hribih in dolih. Skoz trg
parozijo & enomer avtobusi, kauki,
veliki topovi, ki streljajo na daljavo
30 km. Hiša se tresce, ko vozijo intno.
Vse polno vojakov, a nobenega kričanja,
vse se odigrava kakor na lutkah.
Milim si: Čebič ~~ni~~ brezumnaži,
ki ^{so} uprizarili vse to gorje, videli to eroj-
je in to organiziranost, bi se gotovo
ohladili. Nj oi nespametnaži, pri-
pravili ste Slovence in čini veliki
petek, ^{hoteliso} nas pribiti na Krstž trpljenja,
a so doregli, da ne bodo igrali nobene vloge več.

12 april

Velika sobota: Kjub raj so zapeli zvonovi
v znamenje, da je Boelčar preina galmas.
A tukaj imasovs se vedno so ofo že-
lov. Iz bofez na Krstžki gori, kjer sem
šel prvi hvelil z mdeljem Bogom, so
priredli nad 1000 upstnikov, da in in
izumčeri so prihajali skoz trg. Ko-
likor je bilo mogoče, se jim je postegb.
Bili so večinoma Slovenci. Tanes
ostanejo v trgu v prostordhorovone

šle poleg avstrijske. Skoz trg so zijo se
vedno vozove z razloženim vojnim
orožjem.

časnikov ne dobimo. Le po radijski
sem zgodil, da so Italijani ^{preintenzivno} ^{paradno}
^{hate} ^{nič}raj za-
sedli Ljubljano.

h trgu so iz hitro razbočene zastave
s ključavnico in krstjem. Pred ovinimi
dnevi so strela že gungoslovanke da
nes so jih prilagodili nemščini.
Srbski prenapetosti pa niso rai-
nali s tako naglo spremembo. Tudi
obroda veliko sporiče nad sem
brezmišelnim početjem od Angli-
jev zaslepljene Mlike.

Kostajen je govrilo. Ljudje pri-
hajajo k cerkvi ter gledajo neštevilne
motorne vozila z najtežjimi topovi,
tanki in sojake oborožene od nog
do glave. Okoli cerkve je vse polno
tabornih vozil, gata se ne vrši obi-
čajna processija po trgu in okoli cerkve,
ampak v cerkvi sami. Koroški go-
vrilo, a jih je ker naj slivati, kajti pre-
močno je drdranje vozil.

Pa velika razlika! Kako svečano se
je porinjala processija po trgu, med
pobožno molitvijo, prepovedam

so njih posredij in domaćo godbo so sto-
pali praznično oblični župljani,
mušiči in ženske z malo deco. Po krilih
povoli so topiči; vse se je vračalo vse-
lih prazničnih lde iz cerkve, ker tak
se je veselil ostrega praznika tsta-
jenja.

Ku sedaj! Po vsa povelja poveljst-
kov okoli cerkve, od karibora sem
se sliši kakšne gravoplova, nato
močen pok bombe iz jasnega
neba. Najni oiharni, snežni dnevi
so se spreminili v prifetno silužno
vreme. O kako lepo bi bilo ostajati
je v miru, v zadovoljenci ga
niso hoteli dreti. pa pa vofni
grani in vse grozote, pod katertu
lepimo mi ovi.

V šoli pa gledajo njetniki jujo
slouanske vojske na cerkev in
podužajo glasove iz cerkve. Spontu
fajo se na soje domove, na soje
drage, v krogu najljubših bi sladi-
li ta večer - a sedaj so njetniki,
upchari, gladni poležavari in
glik lek. Njih sanje bodo nemirne

Kaŕti prelozka je misel, da niso doma
da ne morejo slasti otroki geramit
v sosteru ntru. Keŕrona so Slovenci,
v rooŕi rodni zemlji - upetniki,
ŕtvo prera petusŕu.

Popoldne sem po radif^{uradno} ŕvedel,
da so Italijani zasodli Ljubljano.
Edaj moj brat in neŕgoi' dragi' v
tako ljub keru, rooŕu domu je
sedaj celo v drugi drŕavi'. To me
hudo boli, ne morem na to misliti!
Bog ve, kdaj se oddimo - mogoŕe mi
dar ve'. O ŕalostna velika noŕ!

13 april

Velikonoŕi! Navada je bila, da so na
veŕer ŕa ŕigali po orbovih kresove in
streljali s topiŕi, isto tako tudi na
velikonoŕno vedeljo na vse ŕgodaj.
Letos ni bilo enega kresa, tudi niso
streljali s topiŕi ne veŕer in ne ŕut
raj na velikonoŕi. Kre so pomakufene
za eno mo naprej. ŕjudeu to ne gre
v glavo. Dopos ustomih vozil je utihnil,
nastopil je vendar za nekaj ŕasa mir.
Nad Kariborom se slivŕi bruceje ero-
plano. Na trgu ni videti dosti ljudij.

Ljudje so prihajali k naši, ki je bila red-
no ob 10^h, sedaj ob 11^h. Kojo smo naši pa so
zavčeli zopet vozovi vozovi gnumbrijo
in jedili proti jugu. Ko so ti odpočeli,
pa so prihajali drugi prazni vozovi
iz iste smeri, baje že iz Beograda.
Ti prevozi trajajo že cel popoldan.
Ceste so gladke kakor bi bile asfaltira-
ne od toje sozov.

Popoldne sem šel proskrat na
sprehod v črnice. Na Poljani kar
hitro za kovo Kovča Trstenjak Jo-
žefa na tračniku Heinricha Jarnitz
so videti dve jarni od granat, ki
so iz smeri kovoča, kjer so bile jugo-
slovanske čete, priletele tu sem.
Trstja granata mi eksplozivna in
se je varila globoko v zemljo. To bilo
je 8. aprila. Jiti dan je padlo iz iste
smeri pri kovi Joana Stekar je izpu-
stila deset granat, ki tudi niso napra-
vile nobene škode.

Na istem tračniku tik pri mostu
čez Bobovico je postavljen oddaj-
na postaja.

Šival sem govoriti, daso Državica,

intermirali in ga odvedli na Dunaj.
Odpeljal se je v nedeljo 6. 4. s svojo so-
progo v Lennarta, ker se podal potemu,
ko je moral avto pustiti v Mošini, tafe
peč v Slov. Bistrico. Dr. Weikel se je tudi
odpeljal iz Sv. Trojice in šel v Litvijo, ki
je od večeraj v italijanških rokah. Tako
so zapustili ti soditelji svoje prielavě.
Ngorične med ljudmi je obično, pa
tudi upravičeno, ker storili so marni-
kaj, kar je zagrenilo mnogim žrtolpeje.
Sj lastnega sem to povodati in sem
to tudi popoval v dogodkih mojega
žrtolpenja.

14 april

Prvovoj vojnega materiala je deloma
prenehala. Druje prihajajo k službi
bojnikov navadno. Popoldne je bil
sestarek, ki ga je sklical združnik
Dr. Henrik Solag zaradi bakljade na
večer dne 19. 4. v proslavo vojstrnega
dne soditelja Adolfa Hitler za 20 aprila.
Razgovor je potekal v duhu sporazuma.
Razpravljalo se je v obeh tukej navad-
nik je priklj. Čuti se, da se bo vse pride
godilo novemu stann in se bo opredelil prefjri
red.

15 april.

V trgu je nastalo vsakdanje žvogljenje. Na polju so začeli z delom; večeraj so započeli vse prostore, v katerih poslujejo denarni gošodi. Istotako tudi prostore šole in fantevskega krojka. Danes pa so započeli prostore sodišča, poštnega in občinskega urada. Ob enem je izšla odredba z dne 14. 4. 1941 o zaplenitvi živil in drugih potrebščin. Od zapada sem se slišalo močne detonacije, razstreljujejo mine, ki so bile položene od Partičiča ob cesti proti So. Hajeti.

V Serartu sem si ogledal mine, ki razstreljuje granat okoli Stelcarjeve hiše na Berkafari. Ena granata je padla tik pod okrajno cesto na pot, ki vodi čez našo parcelo. Naredilaje čez meter globoko jamo v podobi lijaka ravno na meji med našo in Senekovičovo parcelo. Če bi se granate segle nekoliko dalje, bi me tako poizročile svinčeno škodo. Izstrelki so prišli od baterij postavljenih v Sošoi. Od teh granat so padle tri na travnik blizu Terstenyakoškega kraja.

Verordnung

Auf Grund der mir als Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark erteilten Ermächtigung ordne ich an:

1. Für den Amtsbereich jeder Bezirkshauptmannschaft und in den Städten Marburg, Cilli und Pettau setze ich einen

politischen Kommissar

ein, der in meinem Auftrage die anordnende und vollziehende Gewalt in seinem Amtsbereich ausübt.

Die politischen Kommissare sind ermächtigt, für den Amtsbereich der Gemeinden „Amtsbürgermeister“ einzusetzen, die vorläufig mit der Führung und Verwaltung der Gemeinden beauftragt sind. Mit der Bestellung der Amtsbürgermeister erlöschen die Amtsbefugnisse der bisherigen Bürgermeister. Die Gemeindevertretungen werden überall mit sofortiger Wirkung aufgelöst.

2. Zahlungsmittel ist der Dinar oder der Reichskreditassenschein mit dem Umrechnungsverhältnis 100 : 5 Dinar = 5 Rpf.).

Daneben sind deutsche Scheidemünzen im Werte von 1 und 2 Pfennig sowie 1, 2, 5 und 10 Reichspfennig oder Rentenpfennig im Zahlungsverkehr zugelassen.

3. Die Verfügung über Guthaben jeglicher Art bei öffentlichen oder privaten Kreditanstalten, Sparkassen usw., die vor dem 1. April 1941 entstanden sind, ist vorläufig verboten. Bei Nachweis besonderer Dringlichkeit der Zahlungen, im Beispiel für Dienst- und Lohnbezüge, Ruhe- und Vergütungsgenüsse, werde ich Ausnahmen zulassen.

4. Alle Betriebe haben weiterzuarbeiten. Jeder hat an seinem Arbeitsplatze zu bleiben.

Jede Änderung der Arbeitsbedingungen (Löhne, Gehälter und sonstige Entgelte) ist vorläufig verboten. Neuregelungen sind demnächst zentral erfolgen.

5. Die Preise und Entgelte für Waren und Leistungen aller Art dürfen bis auf weiteres nicht erhöht werden. Stichtag ist der 1. April 1941.

Jede nicht genehmigte Preiserhöhung wird mit rückwirkender Härte als Wucher bestraft.

6. Mit sofortiger Wirkung werden beschlagnahmt:

- a) Getreide, Futtermittel und Hopfen,
- b) Brot, Mehl und Teigwaren,
- c) Kartoffeln,
- d) Schlachtvieh, Fleisch- und Fleischwaren,
- e) Milch,
- f) Milchzeugnisse, Öl und Fette,
- g) Eier,
- h) Zucker und Marmelade,
- i) Hülsenfrüchte,
- k) Graupen, Grüns, Sago, Polenta und sonstige Nahrungsmittel,
- l) Kaffee, Kaffee-Ersatzmittel, Tee und Kakao,
- m) Gewürze,
- n) Seife, Seifenpulver und andere fetthaltige Waschmittel,
- o) Spinnstoffwaren,
- p) Schuhwaren und Leder,
- q) Maschinen und Werkzeuge aller Art,
- r) Metalle und Halbfertigwaren,
- s) Kraftfahrzeuge und fabriksneue Fahrräder,
- t) Kautschukbereitungen einschließlich der Schläuche,
- u) Benzin und Mineralöle über 10 Liter, mit Ausnahme von Petroleum,
- v) Industrielle Fette und Öle.

Odredba

Na temelju meni, kot šefu civilne uprave Spodnje Stajerske, podeljenega polnomočja odredujem:

1. Za uradno območje vsakega srezkega načelstva in v mestih Marburg, Pettau in Cilli vpovstavim

političnega komisarja,

ki po mojem nalogu izvršuje odredujočo in izvršujočo oblast v svojem uradnem območju.

Politični komisarji so pooblašteni vpovstaviti za uradno območje občin „Amtsbürgermeister“ (uradujoče župane), katerim je začasno izročeno vodstvo in uprava občin. Z vpovstitvijo teh „uradujočih županov“ preneha uradna oblast dosedanjih županov. Občinska zastopstva se vsepovsod s takojšno veljavo razpustijo.

2. Plačilno sredstvo je dinar ali Reichskreditkassenschein v preračunskem razmerju 100 : 5 (1 dinar = 5 Rpf.) Poleg tega so k plačilnemu prometu dopuščeni nemški novci v vrednosti 1 in 2 Pfeningov kakor tudi v vrednosti 1, 2, 5 in 10 Reichspfeningov ali Rentenpfeningov.

3. Razpolaganje z dobroimetji vsake vrste pri javnih ali privatnih kreditnih zavodih, hranilnicah itd., ki so nastala pred 1. aprilom 1941., je začasno prepovedano. Ako se dokaže posebna plačilna nujnost, n. pr. za službena in mezdna izplačila, za pokojnine in oskrbovalnine, bom dopuščal izjeme.

4. Vsi obrati morajo obratovati dalje, Vsak mora ostati na svojem delovnem mestu.

Začasno je prepovedana vsaka izprememba delovnih pogojev (mezde, plače in druga plačila). Nova uredba bode v kratkem izdana.

5. Cene in povračila za blago in delo vsake vrste se do nadaljnjega ne smejo zvišati. Veljavni dan je 1. april 1941.

Vsako nedovoljeno zvišanje cen bode z brezobzirno strogotostjo kaznovano kot oderuštvo.

6. S takojšno veljavo se zaplenijo:

- a) žito, krmila in hmelj,
- b) kruh, moka in testenine,
- c) krompir,
- d) klavna živina, meso in mesni izdelki,
- e) mleko,
- f) mlečni izdelki, olja in masti,
- g) jajca,
- h) sladkor in marmelada,
- i) stročnice,
- k) kaša, pšeno, sago, koruzni zdrob in druga hranilna sredstva,
- l) kava, kavni nadomestki, čaj in kakao,
- m) začimbe, dišave,
- n) milo, milni prašek in druga maščobna pralna sredstva,
- o) tkanine,
- p) čevlji in usnje,
- q) stroji in vsakovrstno orodje,
- r) kovine in polfabrikati,
- s) motorna vozila in tovornonova dvokolesa,
- t) gumena pneumatika vključno cevi (šlahi),
- u) bencin in mineralna olja iznad 10 litrov, izjemno petrolej,
- v) industrijske maščobe in olja.

Die Beschlagnahme hat die Wirkung, daß über diese Gegenstände nur nach meinen Weisungen oder den Weisungen der politischen Kommissare verfügt werden darf. Entgegenstehende Rechtsgeschäfte und sonstige Handlungen sind unwirksam.

7. Die Weiterverarbeitung, der Verkauf und der Verbrauch der nach Nr. 6 beschlagnahmten Gegenstände werden insoweit freigegeben, als dies für die laufende Erzeugung und Versorgung unbedingt notwendig ist. Soweit Bezugsbeschränkungen bestehen, bleiben diese bis auf weiteres aufrecht erhalten.

Die gesamte Versorgung wird im gegebenen Zeitpunkt auf das im Reichsgebiet bestehende Bewirtschaftungssystem überführt. Die darnach zustehenden Mengen gewährleisten eine ausreichende Versorgung.

8. Plündern, Stehlen, Wucher, Hamstern und Schleichhandel werden mit rücksichtsloser Härte bestraft, ebenso jede andere gemeinschaftschädigende Ausnutzung der besonderen Lage.

9. Verstöße gegen meine Anordnungen oder gegen die Anordnungen der politischen Kommissare werden mit Geld- oder Freiheitsstrafe in unbeschränkter Höhe oder mit beiden Strafen geahndet. Außerdem kann die Schließung von Betrieben, die Unterjagung des Handels und Gewerbes sowie die Einziehung von Waren und Gegenständen in Verbindung mit Geld- und Freiheitsstrafen oder selbständig verfügt werden. Gegen die Bestrafung oder diese Maßnahmen ist ein Rechtsmittel nicht gegeben.

Wer Rohstoffe oder Erzeugnisse, die zum lebenswichtigen Bedarf der Bevölkerung gehören, vernichtet, beiseite schafft oder zurückhält und dadurch böswillig die Deckung dieses Bedarfs gefährdet, wird mit Freiheitsstrafe bestraft.

In besonders schweren Fällen ist die Todesstrafe verwirkt.

10. Diese Verordnung tritt mit ihrer Verkündung in Kraft.

Marburg, den 14. April 1941.

Uiberreither

Zaplemba ima za posledico, da se sme s temi stvarmi samo po mojih, ali po navodilih političnih komisarjev razpolagati. Temu nasprotujoče pravne kupčije ali druga dejanja so neveljavna.

7. Nadaljno predelavanje, prodaja in poraba onih pod št. 6 zaplenjenih predmetov se v toliko dopuščajo, kakor je to za tekoče izdelovanje in oskrbovanje neobhodno potrebno. V kolikor že obstojajo omejitve pri dobavi, ostanejo te do nadaljnega v veljavi.

Ob danem času se bode celokupna oskrba izenačila z gospodarskim sistemom v območju rajha. Te, po tem sistemu pripadajoče množine zasigurajo dovoljno preskrbo.

8. Plenjenje, kraja, oderuštvu, požeruštvu, tihotapstvo bo kaznovano z brezobzirno strogostjo, istotako vsaka druga občeškodljiva zloraba sedanjega posebnega položaja.

9. Prekršitve mojih odredb ali naredb političnih komisarjev bodo kaznovane z denarno ali prostostno kaznijo v neomejeni višini ali z obema kaznima. Razen tega se lahko odredi zatvoritev obratov, prepoved trgovanja in obratovanja kakor tudi zaplemba robe in predmetov, v zvezi z denarnimi in prostostnimi kaznimi ali tudi samostojno. Proti kaznitvi ali ukrepom ne obstoja nobeno pravno sredstvo.

Kdor uničuje surovine ali izdelke, ki spadajo k živlenskovažnim sredstvom prebivalstva ali jih odstrani ali zadržuje in s tem zlovoljno onesigura oskrbo te potrebe, bo kaznovan s prostostno kaznijo.

V posebno težkih slučajih se odredi smrtna kazen.

10. Ta odredba vstopi z svojo razglasitvijo v veljavo.
Marburg, den 14. April 1941.

Uiberreither

Ne to se je zgodilo 8. aprila ob 14.

Neznana mi je usoda mojega brata
Jankeča v Ljubljani. Lani ta ne dobimo
novega, ker pošta ne služi. Goemo
samo to, kar poročajo radio. Kaj je z Kute-
jem, ali še živi? Te misli mi težijo srec.
Sliši se toliko govoriti, da jih že ne morem
kontrolirati glede resničnosti. V brig-
in veliko prihajajo moški, ki so bili v
vojski, a so se spreoblekli in hiteli vrniti
na svoj dom. O Dr. Gortveku in njegove-
mu voditelju odvetniške pisarne
Kroži se cel vesec govorice. Govorice,
da sta zapeta, ko sta hotela pobegniti
z blagajno klavne hranilnice pri
dravi blizu Ptuj.

16 april

Državništvo se je preselilo v privatno
hišo Dr. Gortveka. Sokolovi domu so izpra-
nili, žena pravniskega ravnatelja Polič
se je preselila v hišo Milana Kortič ml.
V logorinah zaplenjeno vse blago, ki je
z odredbo šefa cdo sluzne uprave v Lj.
Hajerski z dne 14. 4. 1941 Niberreithera
zaplenjeno. Govorice, da v kooperativni
radnigi pravnici tuje 90.000 D.

Janes ob 18^u uvega časa slišal sem od
betarjeve sem strašeni pok, videl sem
močen oblak dima, ki se je doignil naj-
manj 200 m. odsko. hihlil sem, da vo-
jaki razstreljujejo mine, ki so bile
postavljene ob žrtvi sgraji. Vrnal
pa sem goedel, da je šel poročnik bob
Janoy iz betarjeve - na Trnava - s sinom
in hčerko od grabljanja iz Zaveha domu.
Ob potu pa je bilo v sp. Količtini blizu
Piskice več min. Na neposredni ra-
čni je ena mina eksplodirala zdra-
giniored in raznesarila vse tri
osobe na drobne kosce. Mlina morda
se je pripetila pred nekaj dni v pri-
Ornilovem mlinu v Zg. Količtini, kjer
so se otroci mizarja oz. kolaja Cafritan
igrali z granato in je tri raznesarila.
Kakor sem ugotovil je bilo to 11. 4.

17 apríl

Skoz trg Korakajo nemške čete, vračajo
se iz juga, ker so Srbi nepogojno ka-
pitulirali. Sedaj jih je srečala pameš.
Pošta se ne posluje. Komisar občine
je Samitz Liko, ki se je vrnil iz Nem-
čije. V trgovinah se ne sme več prodajati

platio. Žrila le obmejnjemeri. Jugoslo-
vanski vojniki se vračajo od vseh strani
na svojo domovino, rešil se je srak, kakor je
pač mogel. Na hrvaško kuno so Slovence
razorožili in jih poslali nazaj proti
Slovaniji.

18 april.

Podajati se mora orožje na orož-
niški postaji, ki se nahaja v hiši
občetrnika Dr. Gortšeka. Slovenski
napisi na hišah občetrnikov zgine-
vajo in nadomeščajo z nemškimi.
Kot je bil tudi Karol. Drugače kaže
biti že skoraj navadno lice. Poštne av-
tobusi privatnih lastnikov ne
vozijo več. V prometu je le en avto-
bus Reichspost, ki vozi iz Ljubljane
v Maribor dvakrat na dan, a je tako
napeljena, da je v Ljubljani ne naj-
dejo več prostora. Večina se vozi z
bicikli v mesto. Drugače pa se na
polju opravlja delo kakor navadno.
Treba bo se prekrbeti s potrebnimi
poljski pridelki, ker se ne ve, kako
dolge bo še trajala vojna.

19. april

Večera ob 12 je nastalo premirje
v vojski z jugosloviji. Srbska armada
je bila popolnoma poražena. Ka-
koro so pravili ovioidci, od presto-
lice Beograd ni drugoga kakor
kup kumena in peska. Je pa
nad vse vesno, a tudi žalostno
rilo za vse tiste kladivože, ki so pro-
gnočili toliko gorja in nesreče.

Trg se pripravlja za prodvočen
proslave nojnega dne firerja.
V ovmih se razobčajo slike firer-
ja in male zastavice s kljuvatom
Krtjeu. Kumerasana baklada
z obhodom po trgu je bila od pove-
dura, ker je bila dovoljena le za
mesta Maribor, Ptuj in Celje. Kocer
ob pol ovmih je bila godba na trgu.
Kbralo se je precej občutno.
Cela proslava potekla je mirno.

20 april

Trg kaže mnogo lice kakor
ob nedeljah. Sprudje stoji pred izloj-
bami prebno pri Radafu ter gle-
dajo podoba firerja. Prijetno raje
solice in ožbuja narasok noomu
ždolfeju.

Stičal sem Krkavico prookras. Razpe-
solil sem se njenega glasu, saj je oznan-
jevalka veselo spontano - novega časa.

Drugu se govori, da bodo odvedli ne-
člane družbo škol. Kidel sem na lastne
oči, ko so člani policije odpeljali Kaplana
Kdeba.

21. april

Kled neke svadbe je tajna družina
policija pripela več oseb slovenske
narodnosti, med temi sta sodnika
Vojtina Franca in Coim Anuša,
sodnika Saltera, gostilničarja Anuš
Franca, blagajnika glavne hranilnice
Štrukca, nidelega Janeža Lucijana,
raonatelja meščanske šole Karnerja
Irgoča Beigott, Mjničarja Krafca,
končnega looca Linha ter poro-
čniko hčer Mirko Polri s doma nra.
Popravili so se po končletu brivci,
in Irgoču Beigott juanu, ki je pri-
šel danes iz Srbije. Odpeljali so jha
v Maribor.

Travci so zpet pripeljali več mo-
ških in žensk s Apatke Kolone in kje in
odvedli proti Mariboru.

22 april

Skoraj vsi denarčari, ki so šli na
orožne vaje - prav vojsko, so se uredi-
li, o velikem usosu rjete, med katerimi
je tudi naš učitelj Rogl France. Da
bi kateri padel na bojnem polju, ni
znano do sedaj, govori se le, da sta širko
sin in Toplak iz Radehove mrtva.

V tem času sprememb pa čete
ovadnito. Danes me je župan Liko
Larritz, sorodnik moje žene, obvestil,
da me je ovadila Matilda Rajop
iz Logatice, da ji nisem hotel iz-
ročiti hranilne knjižice Okrajne
hranilnice, o tem sem že pred dvanaj-
seti poročal nadrejenim oblastem,
da sem pravilno postopal, ker je ime-
novana že ose sprejela. A vidite pod-
lost takih oseb, ki se jih mora ime-
novati že blagum.

Tudi drugič se slivši, da prihaja
nešteto ovdob, kar se hoče vsak masce-
vati za vsako stvar in smatra revo-
to dobro za primerno ohladiti svoj
jezo. Če nekda je reklo, da raou
iz slovenske prihajajo povsod ovdob.

23 april

Štikarji imajo mnogo posla. Slovaški
napisi gimnazij in se nadomestujejo
z nemščino. Na posloppu Krafne kra-
nildrke, Meruma tudi gospodarska
delovna zadruga so se prostore, je
napisano: Heute werden die Erd-
äpfeln verkauft. Spodaj je slovaški
napis. Se še vidi, da se bodo morali
nemščino še boljše naučiti.

24 april

Včeraj so odvedli še Svaglna in nje-
govega sina iz Sp. Bošnja, ker so našli
na njihovo domupiške. Drugač
kaj je kraj bolj mirno lice. Na novem
mostu na cesti, ki se dela proti Sv.
Benediktu, so odstranjevali mine,
ki jih je hrvaško vojska položila.
Koda bi pač bilo tako lepega
arosta čez kelko. Naletjenci so raz-
lični plakati, med temi je tudi
eden vsebinski, da se morajo 27. 4. javi-
ti pri županu vsi tisti, ki so se po
1. 1. 1914 priklili na Spodnje Štajers-
ko. - Poštni urad in finančna kon-
trola je poslujeta.

25 april

časnik dobivamo samo pod roko in
sicer Marburger Zeitung in Tagespost.
Autobusi Reichspost vozi iz Maribora
v djetomer in Radgono; vedno so na-
bito polni. Prosim sebo sešsonuue
dih, popraviti so že mostovi, in vpo-
staviti telefonske ter brezžarne gozde,
ki so bile osled vojne pretrgane.

26 april

Mojarestra Marica je imela do sedaj
glasno zalogo. Ker so v Mariboru in Ptujih
razprodali že ostobacno zalogo, je na-
val velik. Prihajajo Madlci od daleč
po čure, samo, da dobijo nekaj cigare,
nafrč po štiri. V večini množini pa
jim ni mogovč ustreči, ker blago je
primanjkuje in so pričakovati še
vojaki, ki se bodo vračali iz juga. To
se vidi strast kajerija, ki je pridnata
toliko dokodkov državi.

Drugovč poteka žolferije je vsoj
normalno, ni videti, da so bili pred
kreni sedmi tukaj boji, ki bi lahko
spremenili cel trg v prah in pepel.

27 april

Danes so se morali prijaviti vsi, ki so se po 1. 1. 1914 priselili na sedaj gazdsko ozemlje v Spodnjem Štajerskem. Število je precejšno.

Všeli sprejemajo se prošnje siromanih oseb za podporo v žvilih. Kupan Larnitz določil je nčiteljico Sollag in merre za sprejemanje prošenj.

28 april

Sprejemanje prošenj je trajalo do popoldne. - Tobaka vedno bolj primanjkuje, zato prihajajo od vseh strani v Lennart v našo hišo. Cel dan oblegajo trafiko; dobijo samo 4 cigarete trasa-vrste, tobaka za pipo ni več. Klodati urova sestra, da se prikravi nekaj zavojke, ki se bodo vračali iz fuge.

V osnovni šoli so se seitali nčitelji celega okraja. Od lenarčičkih ostane nčiteljica Dr. Sollagova na soofnem mestu, drugi pa bodo premeščeni v druge kraje. A pri tistem madu ostane poštni kontrolor Šumanfranc na soofnem mestu. Oblastini je bilo znano, koliko je trpel od strani politikovih nasprotnikov.

29 april

Priznava se, da je tobaknega materiala
je vedno večje. Ed dan stojijo moški
pred našo hišo. Nekateri so prečkali
ples in vdrli v notranjost hiše. Vidi
se, kako je ukoreninjena strast kajena.
Posebno huda naval je zjutraj in zve-
čer.

30. april

Naval na trafiklo je vedno hujši. Od
Marbora do Rudgore in Strija ni do-
biti nobene cigarete. Kologa se bliža
k kraju, kar eno cigareto zahtevajo pre-
kupovalci že 5 dta, za zaofček Sasskega
pa 10 dta. Vidi se, kakšna je tobakarska
strast.

Autobusi vozijo še redno, a le Reichs-
post, privatna podjetja se ne morejo
uvlečati. Gladkorpa dobivna oseba
člur kile na teden. Brezmesna duša
sta v torek in petek.

1 maj

Danes je praznik. Ob štirih zjutraj je
bila biddina po trgu. Dopoldne je
bila godba na trgu. Hiše so skrajne
z zastavami. Konec je deževno, zato
ni posebnega razpeloženja. Vredno,
trdi na polju počiva.

2 maj

Od internancov iz Lennarta omil
se je prvi sodnik Amar Coiru.

Ki uradi rajun sodni je že poslujejo.
Finančni organi pobirajo pristojbine
v smislu prejšnjih zakonov. Na pošti
se sprejemajo samo navadna pis-
ma, pisati se more oziroma se
dostavljajo pisma samo za zasedeni
del sodne kapele in Deutsches Reich.

3 maj

Napis so že vinerički. De su in tam
še sponzija kakšna anonima na protelli
čas. Naj sledi in cel je pred l. 1918
napis. Schifkos karthaus. To bil je
povod za preselja Dr. Krajerja, da
je onemiril tega gostilničarja v
znanem romani kontrolor Štro-
bar. V dobi jugoslavije je bil napis
kostilna Štoko, kar je bilo nekdanj
povod za kaperico postopanje. Se-
daj je zopet oživel prvotni napis.
Tako pride vsek do tega, kar mi je
bilo pri srcu. Na hiži glavne hra-
nilnice še samsou napis: Dr. Hilau
Kortrek - odobruka. Bilal je le napis,

su sami in vinfegov i pa so pobeg
nili. Prejšnjemu govorniku diktator se je
umaknil - ni znal voditi take politi-
ke, da bi postal pri vseh spoštovan.
Mogoče njegova krtoda nikakoli
ni bi spadala pod kazenski pre-
gon, a sila, žed dalje časa gadržana, je
sedaj tujknila v domaćih sa-
mih, ostanka sedaj v tem kraju
niveč ne gany in njegove privržence.
Veljapai: Danes gora, jutro spada.

4 maj

Florjansko! V prejšnjih časih je
bilo slovesno praznovanje v tro-
plei, danes ni ničesar, je preloženo
na prihodnji dan. Pa pa wolfa
podrso so so praso, pridno vlija
oz so so foga škafa, da teč voda po
cestah in so je zora njih nftvah.

6 maj

Prekli dan je potekel v znanoupa
prepleskanja slovenskih napisov.
Naosnoom šli je zopet: Volksschule
kakor nekda. - Po trgu hodijo svoj-
niki in defektivi. Popredne se je
raznesla vest, da so odvedli na-

šega župnika Franca Sinke v Maribor. Dvorka nisimo mogli vedeti.

7 maj

Došla je vest, da so ljudi župnika v št. Jurju Bostna Juana odvedli s Maribor. Kakor se govori, so se našli letaki slovenskem jeziku, v katerih se bodri ljudstvo, da naj ne obupa, ker se bodo stvari časi vrnili. Koliko je na tem resnice, ne vem, vidi se mi pa, da imia gospod Anglez svoje prste vmes, kakor so tudi prejeli provincije njegovo delo. Dosti je že pozgodil s svojimi zviždanimi gla, naj nas vendar pusti na miru.

10 maj

Kuljenje postaja vsakdanje. Moje demantovo jajo ostalo iz Ljubonice, Roderico, Sr. Jurja in Ruperta, karadno so dobro zasledeni. Prebivalci naših krajev donajajo s Maribor žvilo, ker je tam silno veliko ojaštrva in nemških vladnikov. Za surovo maslo se plačuje 60 d, za jajce 1500

V prodajalnah - delikaterah - dobiv
le raijnirano porcijo, npr. ga 6 den
ementalec sira, ga mleko se dobi 30
za liter. Hoj varičar vozi mleko u
mesto po 20 - 25 l. sedaj ni na sla-
beni.

Interniranci iz denarta se rajnu
sodnika Colma še niso arnili. V
nedeljo bo ob 1/2 11^h, braljo bo dekan bo-
milček iz sv. Benedikta. Duhovniki
župniški župnij sv. Belfera, sv. Fro-
jca, sv. Urban, Turberk, sv. Barbara
sv. Jurij so internirani, denar je žup-
niški v karifi trojni, sv. Kiri, sv. Be-
nediktu, sv. Antonu in sv. Rupertu.
V naši cerkvi opravljajo znotraj šmar-
nes, karta navtu, da nekdo bere od
ker nekdo določeno ga dize.

Bavovinski zdravnik Dudoik
se mora preseliti k sv. Frojci, v
denartu je namečen kos okrajni
zdravnik dr. Henrik Sollag. Pa pre-
nestitev ima svoje ozadje, ker je ko-
sil dr. Kraumberger sofečasnno navestiti
o trgu konkurenci za zobozdravstvo,
kar bi se dr. Sollaggu napravilo škodi;
do te namestitve ni prišlo, pa pa
sedaj do prenestitve dr. Kraumbergerje

Ki tura tukaj lepo urejeno dom.

Dr. Kupnik, odvetnik v karstovcu je
zapretil vse štiri tukajšne odvet-
niške pisarne dr. Zorčička, Dr. Štupca,
M. delar in Sattlerja, dostavil je tudi
odstavilni dekret notarju Haužiču,
ki tura deset neprevlečenih osov.
Kako bo z temi odvetniki in notary,
obdobjem, se je ne ve. Brez pomena
za odvetnike v Nemčiji ne bo več
rojnato. Prebivalci dosti govorijo
tem, da so odvetniki bogateli, se-
daj zatavljajo; mislim pa, da so pre-
bivalci sami krivi; delko pravi
so se prepirali in hodili po odvet-
niških pisarnah ter nosili tja
težko zasluženo denar. Zato mislim
da ni delko krivda odvetnika, ampak
prebivalcev samih, ki so dajali tem
gospodom za služek. Popolnoma na
mestu je sedaj, da se to prepiranje
ovrže in vsi na sporo opravna
v porredovalnih uradih. Kjer pa
je res težek pravni slučaj, tam si naj
stranka poišče pravo pomoč pri
za to določeni odvetniku. Sedaj
ko sodnica je čez en mesec ne posluša,

se tudi v žralpenju prebivalcev glede
malenkostnih sporov ni nič sprome-
nilo; zakaj bi se naj to pozneje ne obnes-
lo. Prebivalci se naj nasadijo na šte-
denje z denarjem in na delo, katerega
so prijazne narjati z neustrelnim
pradanjem.

11 maj

Do natančnejših informacijah sem
dozival, da notar Hanžič ni dokončno
odstavljen, ampak je njegovo poslo-
vanje do časa ukupno, ko se odloči
o nadaljevanju poslov Notarja.

Danes bilaf ob pol edinajetih slug-
ba božja. Cerkev je bila polna cerin-
kov. Preteklo nedeljo je bral naš žup-
nik širko evangelij sv. faneja 16 b.:
Še malo časa in me ne boste več vide-
li in zopet malo časa in zopet me
boste videli. Te besede so se ves-
mišle, našti dva dni pozneje, so
odsedli župnika širvola v travbo.
Kdaj se pa izpolni drugi del evange-
lija, pa ne vem povedati. Kakor
se kaže, bo pretekla še marsikatera
ura, tisti modicum to mogoč: longum.

12 maj

Služijo se detonacije iz eksplozivne lega. Kofa-
ki razstrelja vajo mine in granate, ki
niso eksplozivne.

Se ugodno prihajajo na strojništvo am-
ninske svadbe, strojniki so toliko u-
videvni, da previdno in obzirno pre-
iskujejo. Vidi se značaj sukajnega ljud-
stva - maščevanje za vrako še tako ma-
lo zasebno diferenco.

Danes popoldne je prvokrat došla
pošteljator nemškega tobaka. Strastni
kadilci so že nestrpno čakali. V večerih
je precejna razlika s prejšnjimi izdelki!

15 maj

dedeni možje so odšli. Bilo je naj-
lepše vreme. Danes pa še posebno,
ko sicer Božija ni najboljša patro-
ninja za vreme. - V šoli se vrši poduk
samo dekletki od 10-14 leta zahajajo v šolo,
poduk je nemški, niso se pozdrav-
ljati.

Popoldne sprejel sem vest, da je moj
najljubši prijatelj iz mladih let, vse-
milistični profesor Dr. Rado Kušej.

due 10. 5. murbin je bil 12. 5. pri sv. križu
pokopani. Kdo bi si mislil, da sem se
povsobil meseca septembra 1940
za vedno od ufoga, ko me je spremljal
povier na tramvaj na mestnem trgu.
V družbi defellacherja smo bili pri
mirki v Petrovicih prav veseli in ožbu-
jali sponine iz lepih študentoskih
let. Srčno smo se smejali, veselo po-
slovi, z Radstom ga očino. Koliko
sponinoo ne veže nanj, od leta 1891
soa bila vedno skupaj, na gimna-
ziji in pozneje, kot visokošola, ter
v sodni službi, dokler ni šel kot pro-
fesor na miserzo o Spubljanu. V
apton: sponinoo krovičega študenta,
ki je tždel v slovenskem domu leta 1958
sem ga omenil. Kolikokrat soa bila sku-
paj v Celoven in pozneje v Spubljanu.

sedaj ga ni več! Nisem bil mogel
spremljati na Tošigadnji poti, saj ta
je naju ločila. S kerkim učelnikom
kateožen v kakuonu soa ostala sama
od štiripetdesice beri, Kakk, Kutej.

loivaj mirno, dragi Rado, našel si
po neumnem delu za narod in za
vo soj mir. Sponinoo na Te pa mi

Rektor Aleksandrove univerze
in
profesorski zbor pravne fakultete
sporočata tužno vest, da je 10. maja 1941
umrl gospod

dr. Rado Kušej

redni univerzitetni profesor in prorektor
univerze

Za razvoj slovenske univerze velezasluž-
nemu članu profesorskega kolegija bomo
ohranili trajen in časten spomin.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 12. t. m. po-
poldne, z žal.

doi vojaški obratni v Beogradu...
časen. Spisi s kupnimi pogodbami so od tam ro-
mali nazaj v Ljubljano na divizijsko poveljstvo, od
tam na bansko upravo, na občine in žandarmerijo,
ki je podala potem končno informativno poročilo
o prodajalcu in kupcu. Že oktobra pri vojnem mi-

v miru in potosni Bosni. Mnogo...
povali velikanske zemljiške komplekse in po
okoli Banjaluke. Postal je celo pregovor, da
kmalu Slovenci imeli tam posebno in obsežn
lonijo. Mnogo milijonov je bilo tam invest

Umrl nam je naš ljubljeni soprog, dobri oče, tast in stari oče,
gospod

dr. Rado J. Kušej

univerzitetni profesor in član Akademije znanosti in umetnosti

Pogreb dragęga pokojnika bo v ponedeljek, 12. maja t. l. ob
3 popoldne z žal, iz kapelice sv. Jožefa k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. maja 1941.

Globoko žalujoči: Ruža, soproga; Ksenija, dr. Gorazd,
stroka; Vanda, sinaha; Miklavž, vnuk

Prorektor dr. Rado Kušej - mrtev

(0.30 lir).

Razglednice

za Božič, Novo l.

Tiskovine: djanskega vseučilišča in profesor cerkvenega prava
ko 50—100 gramna tem najvišjem učnem zavodu, dr. Rado Kušej,
gramov 1.50 din Slovel je kot velik strokovnjak v svoji stroki in bil
2.50 din (0.75 lird vseh visoko spoštovan. Pridobil si je mnogo
(1.20 lir), preko laslug tudi za to, da smo Slovenci dobili svojo
preko 2000—3000 niverzo, katere interese je vedno zastopal. Ugled-

Tiskovine za emu pokojniku naj sveži večna luč, mi pa ga bomo
(največja teža 7 khranili v trajnem spominu!

Časniki in čas Pokojnika bodo položili k večnemu počitku
in periodične pubanes ob 3 popoldne na pokopališče pri Sv. Križu.
slovljeni na abogreb bo z žal.

(0.03 lire), preko 200—300 gramov 0.10 din (0.03
lire), preko 200—300 gramov 0.30 din (0.09 lire),
preko 300—400 gramov 0.40—0.12 lire), preko 400
do 500 gramov 0.50 din (0.15 lire); b) v svežnjih za
prodajalce do 110 gramov 0.03 din (0.02 lire), preko
110—200 0.06 din (0.03 lire), preko 200—300 gramov
0.12 din (0.04 lire), preko 300—400 gramov 0.16 din
(0.05 lire), preko 400—500 gr 0.20 din (0.06 lire).

Časniki in časopisi. — Druga skup.: Časopisi
poučnega, zabavnega in strokovnega značaja: a) na-
slovljeni na abonente do 110 gr 0.10 din (0.03 lire),
preko 110—200 gramov 0.20 din (0.06 lire), preko
200—300 gramov 0.30 din (0.09 lire), preko 300—400
gramov 0.50 din (0.15 lire); b) v svežnjih za prodaj-
jalce: do 110 gramov 0.04 din (0.02 lire), preko 110
do 200 gramov 0.08 din (0.03 lire), preko 200—300
gramov 0.12 din (0.04 lire), preko 300—400 gramov
0.16 din (0.05 lire), preko 400—500 gramov 0.20 din
(0.06 lire). Časniki in časopisi prve in druge sku-
pine, ki se vračajo upravništvom: do 110 gramov

Ljubljana, 12. maja.

vrnitev pošiljke in sprememb
10 lire).

5 din (1.50 lire).

ar: V krajevnem prometu 6.5
edkrajev. prometu 7 din (2.10
ante: Pisma in dopisnice
oročene pošiljke 2 din (0.60 lir

e brzojavke: do 10 besed 1
jša pristojbina 10 din (3 lire); za
besedo 1 din (0.30 lire). Potrd
plačno.

brzojavke: dvojna pristojbina za
vadne brzojavke.

3. Novinarske brzojavke: polovična pris
na za navadne brzojavke, najmanjša pristo
5 din (1.50 lire).

4. Za plačani odgovor: kot za navadne
javke, najmanj 10 din (3 lire).

5. Za nujni plačani odgovor: kot za nujn
zojavke, najmanj 20 din (6 lir).

6. TC brzojavke (ponavljane): polovica pr
bine za navadne brzojavke, najmanj 5 din (1.50

7. P. C. brzojavno potrdilo o izročitvi
javke: pristojbina za navadno brzojavko 10 l
10 din (3 lire).

8. PCD nujno brzojavno potrdilo o izr
brzojavke: dvojna pristojbina navadne brzo
10 besed 20 din (6 lir).

9. Im brzojavke z več naslovi: za prepis
javke do 50 besed 10 din (3 lire), za vsaki
daljnjih 50 besed ali del od 50 besed 10 din (3

ostane vedno sočel, Ti si prečkal vse
križke, in gledaš iz stujih višav na
nas, ki gledamo v še negotovo bodočnost.

o Bogom, dragi Rado; če mi bo še dano,
da običnem Tojstihidom, v katerem se
daj' počivam, Ti bom povedal, da stane
tista voz, ki je naju družila toliko let,
še tudi s kraja, graba. 'Doe, pia anima!
fidelis amice.

17 maj

Danes je prvi dan za vpisovanje
v Majerki Heimathaus. Vzglarilo
se je do opoldne čez 300 oseb. Gpol-
nit' so posebne tiskovine z natamno
določenno vsebino. Kijavil sem se
gase in celo družino.

Kredel sem, da so odredli 15 maja
župnika Koblerja, Jožefa in kaplana
iz Sr. Ruperta slov. gov. v Maribor.

Co ruperški župniji pobrali so vse
žolske križce, ki so jih dosedaj imeli
ničeni. Bilo je okoli 100 kg križce, ka-
tere so odpeljali v Maribor.

Tajaki odstranjujejo žične oodre, ki
so bile napeljane po pesutški dolini
do moje. Za lastnike je to velika slajšana,
ker so ovirale kasnovanje dotične zemlje,

Kot skromna protivoorajniku sploh
bile brezposelne, kerri so jih me-
nosali: Spinnwebbe. Državo pa je sta-
lo to ogromen donos, ki bi se dal pač
za kaj boljšega porabiti; služili so
pritom fabrikantje, da so plavčeval-
ci pa so morali plavčati redno o vseh
davnih.

18. maj
Ker je bila noč v sv. donatu, komar
so prišli tudi župljani iz srednjih
župnij, bil je tudi naval koptorov-
ju za Heimattbund zelo velik.

19. maj
Pretekli petek 16. maja je odsedli
so župniška Franca Škofa iz sv. Antona
v Maribor. Veliki lemarški dokarifi
so doma sedežem v sv. Benediktu
franc. kal. komitček in župnik pri
karifi družini - Keršič Krečko.

20. maj
Danes odsedli so v Maribor davorna
Polič, pisarniškega ravnatelja v

pravni odvetnik dr. Gorjška kot po-
litično nezanesljivo. Imenovan
je bil že leta 1914 ob zbiranju vojske
sojuzne dalje časa interniran v Braziljo.
Postal je pa žrtov uslužbenstva
pri imenovanem odvetniku, ka-
keremu je bil odno udan.

21 maj

Na današnji dan grešer bil je ^{nekdy} posebno
sociar. Bil je predvčer godu odvetnika
dr. Gorjška. Ker je bil župan, načelnik ga-
silkega društva, starosta sokolskega
društva in še mnogo drugega, so se
zbrali gasilci z baklami pred njegovo
domom, nastopili so peveci, podžupan
ketzer francje pa je tudi naprosil. Rado-
vedneži so se zbirali, slastice o soop
so prero pa je dobre volje stiskal vsem
sofni pri tačem roko. Kako pa je km
bilo pri vsem namičnil. Po korčari
slasnosti pa so šli vsi k poškatu - lonki
rog - da so namočili glava, ki so sod kli-
cev posušila.

Danes je bilo vse tiho. V njegovem
domu bivajo orožniki. Milan pa pe-
ničljive v ozkani krogu so jih o nek

^{+ Banfaluki}
danfi slavi. Kakor je bil nekda j ljubega
jiv in prijatelju, tako se je spremenil
v sled politike, ki jo je vodil, celiko trdi
pod vplivom svoje žene. Bil je eno-
stranski, neprizajen proti vsakemu,
kimi bil njegovega mišljenja. Tako
si je odkupil srca množice, ki ga ni
se marala oči; na drugi strani pa je
raslo njegovo premoženje, ki je pri-
hajalo iz množice, ki ga je zadržala
črtiti, črtudi so bili samitisti, ki
so v sled nagrušenja do prava danja
pomagali kopiciti njegovo premoženje.
Tako se more naflagati vedanje ogor-
čenost ljudstva, ki vidi to premoženje,
a nima ga zadržati, ker so ga sami na-
nosili. O vanitas vanitatum!

22 maj

Danes je riter praznik Kristuso-
vega Vrebohoda. Po odredbi deželnega
namestnika pa počasa vojske 6 januar,
praznik Kristusovega Vrebohoda, 29 junij,
15 august, 1 november in 8 december ne vel-
jajo za praznike. Telo se preloži na
prihodnje nedelje in je tedaj delovni
dan.

Verordnung

über die einstweilige Regelung der Feiertage in der Untersteiermark

In Angleichung an die reichseinheitliche Regelung ordne ich auf Grund der mir erteilten Ermächtigung an:

Der 6. Jänner (Dreikönigstag), 22. Mai (Christi Himmelfahrtstag), 29. Juni (Peter u. Paul), 15. August (Maria Himmelfahrt), 1. November (Allerheiligen) und 8. Dezember (Maria Empfängnis) gelten für die Dauer des Krieges nicht als Feiertage im Sinne der arbeitsrechtlichen Vorschriften.

Der Fronleichnamstag wird mit Rücksicht auf die Kohlenförderung und die sonstigen Produktionsmöglichkeiten auf den nächsten Sonntag verlegt.

An den übrigen auch reichsrechtlich anerkannten Feiertagen, und zwar am

1. Jänner
Ostermontag
Pfingstmontag

25. und 26. Dezember hat Arbeitsruhe wie an einem Sonntage zu herrschen.

Marburg a. d. Drau, den 15. Mai 1941.

V Gredski šoli praven naše hiše čim je
poznik, iz razredov, liči se šolki poduk,
ki obstaja pred vsem, kako morajo otro-
ci pozdravljati.

Kmetško Gredstvo ne dela, ker se še ni
moglo užitivno novo odredbo. Pod blizu
in daleč gredo verniki v cerkev pri Sv.
Trojici, kjer imra dekani koncilček sv. b.
Benedikta službo božjo. Drugod je v veli
dekaniji rajni v karifi svojini.

Dne 14. 4. 1935 zasadila se je na trgu
naočen Kostanjevega drevesa tako prava
lipa kralja Aleksandra. Pod drevesom
oprosna koronirani se je položila
kosturasta škvala z listno v saditvi
in podprti oseh odličnikov. Ker to ga
to lipo sicer ni bilo ugodno zbrano,
ker je delal Kostanj veliko oiro, Med
gadufth sprememb so to lipo odstra-
nili, tako da se sedaj Kostanj nemotno
razvija. Škvalo so odprli in listno uni-
čili.

Razno kar sem videl, da so odvedli svoj
viki davostna Polič k zaslišanju na ovoj-
niško postajo v Dehoričkovi hiši. Je pač
tudi vromfanoode. V hiši sofeja gospo-
darja, kateremu je pomagal množiti premo-
žuje, mora dati račun o svojem delovanju

23 maj

Sebiraj zadnje slovenske napise. Tudi reklame in kar spominjama bivšo jugoslavijo. Tudi napis: Dr. Milan Korišek - odvetnik - je odšel občinski sluga Klejderič. Dolgo je bil prabit na steni, bil je skoraj nečitljiv in potreben obrabe. Sedaj je to odpadlo. Koliko strank je gledalo ta napis in to o gnano pravo. Sedaj ni gospodinja, ni ni napisa - in svet se tuck napreja.

25 maj

Danes bila je služba božja pri sv. Trojici. Pet in g do kalesi hiteli so od vseh karnij verniki v cerkev. Dekan Korišek pošlje sedaj kot kakšen misijonar po cerkvah svoje dekanije.

26 maj

Sivarno občine sv. Lenart prenesli so v prostore, v katerih je imel odvetnik Dr. Korišek odvetniško pravnico. Kakor se sliši, bo v denartu samo en odvetnik. Večino poslov bo imel občinski urad.

4 junij

Polovane različnih vrstov napre-
duje. Odredba za vrstbo zhaža. Od
2. junija so ugodne žtoilke
karle na kruh, moko, sladkor in
meso. Cela družina ljudi stoji pred
obitnim vrstom in čaka na
karle.

8 junij

Dobil sem poročilo, da je hčerka
moje sakinje Nadica novarino
zbolela. To ljubko dole, ki je priljubljena
povod. Tve 5. 6. in v adpotoval ob omih,
ed korotnega kolodora, v kaperskem
suo čakali suo suo na prihod vlak
iz Ljubljane, pred postajo Slov. Bistrica
suo morali izstopiti, ker je predor
razrušen; na drugi strani suo vsto-
pili v vlak, kinas je peljal do Zibla-
nega mosta, kamos suo prišli to-
no ob 12^h. Tam suo prestopili v ljub-
ljanski vlak. V Ljubljani suo zopet
čakali vlad kontrole nemških orga-
no. V Balognu suo zopet čakali do 4
uri, dokler niso italijanski organi
končali reotzijo. V ljubljano sem

došel ob petih popoldne, od karibora
do ljubljane sem se sedaj vozil celih
9 ur. Rej sem bil, ožnje z osebnim
vlakom, ki je trajala štiri ure, na-
reličan, sedaj sem moral biti re-
sel, da sem v tem dolgem času ven-
dar le prišel na zaželjeni cilj in
našel Nadico že beljšo. Ljubljana
kazala je staro lice, italijanščine
ni sem dosti slišal, napisani so dvoje-
zični, prodajalne so vse polne, ker
se dobi blago še brez nakaznice, a
je tudi pšena, ker se vsak hoče pre-
skbeti za bodoči čas. Obiskal sem
tudi grob mojega dragoga prijatelja
Krušca. Soj zadnji počitek je na-
šel v grobu staršev njegove soproge
degat. Kerklara in Roze. Nissa se vi-
dela več v žolferju, nitem mogel
biti pri njegovem pogrebu. Težko
mi je bilo, kar sem prišel, kpr
so se talivovat rešta, videl sem
ga v duhu, a njegove besede nisem
slišal več. Našel sem svojega stare-
ga prijatelja Kalka, enega od naše
tre - ožnja štiri peresnice, s
katerim so obujala stare sponike.
Tako je mirul le prehitro čas in danes
sem spet na se zgodaj sloo od bele ljub-
ljane in dospel že v šestih urah v ka-
ribor ter za avtobusem ob 140 levant.

zdravniki avtokoloni prihajajo vsaki dan v Novem mestu ali pa v kakem drugem kraju, kjer bo dovolj prenočišč.

Pregledi šolske mladine v posameznih krajih se upravljajo po določenem načrtu in so italijanskim strokovnjakom v pomoč tudi domači krajevni zdravniki, poleg tega pa spremlja kolono na njenem potu v bližini Ljubljane ravnatelj Higijenskega zavoda dr. Pirč in drugi zdravniki zavoda. V vseh krajih, kamor bo prišla kolona, bo prisoten vsaj po en zdravnik Higijenskega zavoda. Pregled šolske mladine se začne tako, da italijanska zdravnica, ki je specializirana za pe-

dine ugodno. Ogljedali pa si bodo tudi lahko lepe zdravstvene domove, ki prav tako služijo le zdravju prebivalstva v Logatcu, Rakeku, Cerknici, Ložu, Črnomlju, Metliki. Novem mestu in Št. Jerneju ter protituberkulozni dispanser v Kočevju. Kakor čujemo, bo tej prvi sanitarni koloni v doglednem času sledila še druga bolniška avtokolona, ki bo nudila tudi bolniško pomoč. Vodja kolone dr. Duce je bil tako ljubezniv, da je sam dal pobudo, da naj bi tudi Ljubljana dobila samostojno sanitarno avtokolono. Upamo, da se mu bo to posrečilo v korist napredka zdravja med našim prebivalstvom.

Koledar

Torek, 13. maja: Servacij, škof; Robert Belarmin, škof in cerkveni učenik; Glicerija, mučenica.
Sreda, 14. maja: Bonifacij, mučenec; Pahomij, opat; Pashal I., papež.

— Italijanski slikar Renzo Soso padel. V Milanu je prišla pred dnevi vest, da je na grškem bojišču padel slavni slikar, profesor Renzo Soso. Po rojstvu je bil iz Milana, kjer je tudi študiral na Akademiji Brera. Prof. Soso je prvi italijanski umetnik, ki je žrtvoval svoje življenje za veliko stvar naroda na bojišču. Bil je odlikovan na razstavi slikarskih del v Palači umetnosti. Tovariši so se s tiho slovesnostjo spomnili slavnega umetnika in počastili njegov spomin. (»La Tribuna«)

— Idealni dijaki, ki so ali bodo dovršili vsaj šest razredov gimnazije in bi imeli veselje do misijonskega delovanja med slovenskim narodom, se sprejmejo v kapucinski red. Svoje študije bodo nadaljevali v Italiji pod zelo ugodnimi pogoji. Natančnejše informacije daje p. Stanoko Aljančič v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

— Vreme treh ledenih mož. Pomladansko sončna in topla je bila nedelja. Sončni žarki so poživljali zastalo rast rož, zelenjave in drugega rastlina. Okoli 13 je bila dosežena v nedeljo najvišja toplota +18° C. Okoli 15 so se pa začeli vrteti in kopiciti gosti deževni oblaki, prihajajoči od jugozapada, in se podili tja proti Kamniku. Na nekaterih krajih so bili kratki nalivi, v mestu in ponekod v okolici pa je samo rosilo. Ponoči pa so se nato do zgodnjega jutra v ponedeljek vrstili močnejši nalivi. V ponedeljek zjutraj pa je nastopilo zelo hladno vreme. Po hribih, tako na Krimu in drugod, je zapadel sneg. Ta mesec je meteorološki zavod zaznamoval v Ljubljani že 7 deževnih dni in 76,4 mm dežja. Od nedelje do ponedeljka zjutraj je padlo 14,8 mm dežja. Z včerajšnjim dnevom so nastopili znameniti ledeni možje, ponekod jim pravijo tudi trije ledenjaki: Pankracij, Servacij in Bonifacij. Prinesli so res hladno vreme.

— Smrtna avtomobilska nesreča. Po cesti, ki pelje iz Šoštanja v Mozirje, je z veliko hitrostjo vozil tovorni avtomobil. Na mestu, kjer se ta cesta združi z glavno cesto, je šofer izgubil oblast nad volanom. Avtomobil se je prevrnil čez nasip in obvisel na češnjah. Od sile udarca od drevo, se je popolnoma razbila kabina, šofer sam, mlad fant brez šoferske legitimacije, pa je bil ubit. Od sopotnikov je bila neka učiteljica iz Šoštanja hudo ranjena, njen brat pa je dobil lažje poškodbe.

— Kdor kaj ve o rez. inž. ppr. Božu Kramaršiču, naj nujno sporoči na naslov: Marija Kramaršič, Ljubljana, Cesta 29. okt. 9-II. Odsel je baje 8. aprila s 81. četo iz Zagreba proti Popovači, oziroma dalje proti Novski. Stroške povrnemo!

— Naprošam vsakogar, ki bi kaj vedel o kaplarju Tomaževiču Valentinu (Zdravkotu), da mi sporoči. Služil je kaderski rok v Učicah, a njegov zadnji naslov je bil T. V. 4. peš. puk 8-4. pošta Drenica. — Tomaževič Valentin, Semič. Vsi stroški se povrnejo.

— Malič Ladislav, obveznik, se pogreša. Zadnji naslov pri 3/13 Karlovac. Komur je o njem kaj znanega, naj sporoči proti povrnitvi stroškov tvrdki E. Zelinka, Ljubljana VII.

— Brenčič Andrej, dujak-kaplar, je služil pri 44. p. p., 2. mrt. četa, Otočac. Kdor bi kaj vedel o njem, ali vsaj, kje se je imenovali polk nahajal pred razpustom, naj sporoči proti povrnitvi stroškov na naslov: Brenčič Franjo, Ljubljana, Celovska 107, ali pa Brenčič Katarina, Loka pri Zidanem mostu.

— Mitraljeska četa, 3. velosipedski bataljon, Vel. Kilsinda (nazadnje Stari Bečej) — v tej ednici je služil rok Ilija Andrej. Kdor kaj ve o njem ali vsaj o gibanju edinice zadnje dni (morda

sorodniki komandirja, ki so v Ljubljani, Bežigrad) naj blagovoli sporočiti na naslov: Ilija Alojzij, Ljubljana, Na Stolbi 8 (telefon 40-17).

Ljubljana

I Italijanski vojaki pri nedeljskih mašah. Vsako nedeljo opažajo verniki, ki prihajajo k bolj zgodnjim mašam, da prihaja v cerkve k božji službi izredno veliko število italijanskih vojakov, podčastnikov in častnikov. Zlasti nekatere farne cerkve, ki so bližje bivališčem vojakov, so izredno obiskane. Italijanski vojaki pobožno zasledujejo najsvetejšo daritev in prav velikodušno in radi darujejo v puščico za cerkvene potrebe.

I Pripravlja se večja razstava moderne slovenske likovne umetnosti v Jakopičevem paviljonu. Te reprezentativne razstave se bodo udeležili skoraj vsi glavni zastopniki slovenske moderne: Globočnik, Gorše, J. Kalin, B. Kalin, G. A. Kos, Kregar, Maleš, Mušič, Omersa, Pavlovac, Pirnat, Pregelj, Putrich, Sajevec, Smerdu, Stupica. Za likovne umetnike so časi izredno težki, zato pokažimo vsi ustvarjalcem slovenske umetnosti, da znamo in vemo ceniti njih trud in napor.

I Umetniški in družabni dogodek bo koncert Ljubljanske Filharmonije, ki bo v ponedeljek, dne 19. maja ob pol 20 v veliki dvorani kina Union. Na prvem samostojnem velikem koncertu v tej sezoni bo izvajal orkester, ki šteje nad 70 članov, pod vodstvom Sama Hubada in s sodelovanjem violinista Karla Rupla, dela mojstrov: Škerjanca, Corellija, Glazunova in Beethovna. Prepričani smo, da bo naše občinstvo do zadnjega napolnilo veliko dvorano in dalo duška veselju, da lahko zopet enkrat pozdravi največji slovenski orkestralni korpus. — Predprodaja vstopnic pri blagajni kina Union. Cene od 5—40 din.

I Združenje trgovcev obvešča vse trgovce s specerijskim in kolonialnim blagom na drobno in debelo, delikatesne obratovalnice ter trgovce s kurivom, naj takoj dvignejo v pisarni Združenja trgovcev uradne cenike, ki morajo biti obešeni v poslovnih lokalih na vidnem mestu.

I Shakespeareova »Komedija zmešnjav« v režiji prof. Sesta, ima pet dejanj in 11 slik. Zgodba predstavlja duhovit in silno zabaven zaplet med dvema paroma dvojkov, gospodarjem in njunima služabnikoma. Z zamenjavo oseb nastajajo različne zapletene situacije, ki so zelo smešne in kratkoročne. Upriporitev bo v torek in sredo za red Torek in Sreda.

I Schiller »Kovarstvo in ljubezen«. Opozarjamo, da bo izven predstava v četrtke po globoko znižanih cenah od 14 din navzdol. Delo riše konflikt na socialni razliki med ljubimcema (Ferdinandom in Luizo). Spletke, ki razderejo mlado ljubezen, tvorijo glavno nit dejanja.

I Prve češnje v Ljubljani. Na Pogačarjevem trgu pri branjevkah in pri trgovcih s sadjem v mestu so se pojavile v večji množini prve letošnje češnje, ki so bile prepeljane iz Dalmacije. Iz Trogirja so poslali do en četrta vagona češenj v Ljubljano. Počasi, kakor je videti, bodo vzpostavljene prometne zveze z Dalmacijo, od kodar bodo prihajale ribe in razno zgodnje sadje. Češnje so sedaj še drage. Kg češenj je 32 din.

I V ljubljanski bolnišnici umrli: Lichteneker Ivana, 62 let, žena pošt. upr. v p., Sarajevska 5; Žerjav Ivan, 56 let, zidar, Smartno 22, obč. Polje; Marek Marija, roj. Kovbek 47 let, trgovka, Smoletova 13; Pehani Marija roj. Lovrenčič, vd. Zičar, žena univ. prot., Zaloška 9; Perko Jože, 16 let, sin posestnika, Mala Slivna gora 12 pri Kočevju; Ivan Kaiser, 72 let, postrešček, Hranišnična 4; Lipovec Jožef, 61 let, učitelj v p., Vegova 6; Osolnik Pavel, 47 let, natak, Sv. Florijana 13; Golčman Ignacij, 25 let, delavec, Paka 36, Velenje, okr. Slov. gradec.

I V počastitev spomina pokojne gđc. Kuheli Tončke daruje ga. Irma dr. Mencingerjeva 200 dinarjev za gluhonome.

† Univ. prof. dr. Rado Kušej

V soboto je umrl član slovenske Akademije znanosti in umetnosti univ. prof. dr. Rado Kušej, znani slovenski pravnik in strokovnjak za cerkveno pravo. Bil je sin slovenskega Korotana, vedno navdušen Slovenec ter veren katoličan, ki se je vedno vsake nedelje udeleževal sv. maše. Slovenska univerza ga je dvakrat postavila za svojega rektorja, ki je z veliko uvidevnostjo in ljubeznijo do tega visokega slovenskega učilišča in njenih dijakov vodil zavod v časih težkih notranjih preizkušenj. S svojim strokovnim delom pa je postavil sebi sloves enega najboljših slovenskih poznavalcev cerkvenega prava ter znanstvenika, katerega ugled je segal preko naših meja.

Rodil se je 21. julija 1875 v Libučah pri Pliberku, kjer je hodil v nemško ljudsko šolo ter se sam od sebe naučil brati in pisati slovensko. Dva gimnazijska razreda je napravil pri Sv. Pavlu v Labodski dolini, ostale pa v Celovcu, kjer je leta 1896. maturiral. Pravo je študiral na Dunaju ter ga dovršil z doktoratom 1901. Leta 1900. je stopil v sodno prakso v Celovcu pri dež. sodišču, pozneje je l. 1905. bil sodnik v Črnomlju, od koder je bil takoj poklican v tajništvo višjega dež. sodišča v Gradcu. Isto leto mu je bila dodeljena štipendija za študiranje cerkvenega prava, da se pripravi za eventualno slovensko vseučilišče, za kar se je prizadeval odbor za vseučilišče v Ljubljani. Tako je šel v Bonn k prof. Stutzu. Leta 1906. je bil dodeljen okrožnemu sodišču v Celju, potem pa k višjemu sodišču v Gradcu, da konča svoje znanstveno delo. L. 1911. je bil imenovan za stalnega, pozneje, 1912. pa za okrajnega sodnika v Gradcu pri dež. sodišču. Zelel bi sicer delovati kje na Koroškem, toda deželna vlada ga kot Slovenca ni hotela imenovati v slovenskih krajih. Ob državnem prevratu leta 1918. je bil imenovan za sodnika v Zgornji Radgoni in takoj nato, po želji Korošcev, za vodjo sodišča v Pliberku. Na potu tja je izročil v Mariboru, 24 ur po zasedbi gen. Maistra, odloke Narodne vlade za prevzem sodišča po slovenskih uradnikih, na kar je ob asistenci častnika Malgaja prevzel sodišče v Pliberku. Moral bi prevzeti v Celovcu vodstvo dež. sodišča.

Kmalu nato je bil dodeljen okr. sodišču v Celju, dokler ni bil l. 1919. imenovan za sodnega svetnika v Ljubljani. Leta 1920. je bil imenovan za izrednega profesorja na novo ustanovljeni ljubljanski univerzi, kjer je postal še istega leta redni profesor ter je bil dvakrat izbran za rektorja tega najvišjega učilišča. Kot znanstvenik pa je bil imenovan tudi za rednega člana slovenske Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, in sicer njenega pravnega razreda.

Taka je bila življenjska pot tega koroškega narodnjaka in slovenskega praktičnega uradnika in akademskega učitelja ter znanstvenika.

Še kot stipendist pri Stutzu se je z uspehom udeleževal na znanstvenem polju. Napisal je raz-

pravo o Jožefovih cerkvenih reformah v Notranji Avstriji na podlagi arhivalnega materiala, nabrane na Dunaju. To delo je postalo temeljno za to dobo ter je vzbudilo velik odmev v svetovni pravno-zgodovinski literaturi. Kljub takemu uspehu se ni mogel tedaj habilitirati na nobenem avstrijskem vseučilišču zaradi svoje narodne zavednosti, ter je moral iti v sodno prakso, kjer se je po vsem uveljavil v strokovnem kakor tudi v narodnem pogledu. Zato je bil tudi na podlagi te knjige imenovan za profesorja naše univerze, kjer se je začelo šele njegovo pravo znanstveno delo. Napisal je predvsem pravne učbenike cerkvenega prava v domačem jeziku za naše pravnike in bogoslovce (Cerkveno pravo katoliške in pravoslavne cerkve) ter več razprav po naših in tujih pravnih časopisih. Ni pa bil zaprt znanstvenik, temveč je vedno stal v živi življenjski praksi, zato se je s svojo tehtno besedo oglašal ob vseh aktualnih pravnih zadevah. Tako je mnogo njegovih člankov izhajalo v naših dnevnih časopisih — bil je tudi sotrudnik našega lista — kjer je načeno važna sodobna pravna vprašanja, tičoč se na pr. mešanih zakonov, verskega pouka v šolah, cerkvenih avtonomij, verskih anket, notranjih ureditev v cerkveno-pravnih zadevah, verskega zaklada, pravoslavnega zakonodajstva itd. itd. V zadnjem času je bila ena najbolj zanimivih in važnih njegovih brošur Beseda ob priliki konkordatnega boja. Njegova visoka avtoritativnost in znanje sta dajala njegovim člankom veliko vrednost in praktičen pomen. Tako je stal sredi življenja tudi v pravnih stvareh kakor tudi v drugih. Znané so njegove besede ob raznih prilikah, ko se je bilo treba postaviti odločno na bran slovensstva in njegovega ugleda. Tako se je postavil za univerzo v najbolj kritičnih časih, potegoval se za njene slušatelje, dajal slovenske izjave ob priliki zahtev za avtonomijo, da se voliti celo v mestni svet ljubljanski itd. Bil je vedno navdušen Slovenec. Še nam je v spominu, kako se je v imenu univerze poslavil od pokojnega dr. Korošca, kjer je ravno poudarjal njegove zasluge za slovensko univerzo. Pokojni dr. Kušej je spadal prav tako med junake za slovenstvo v prevratnih dneh kakor tudi med borec v vseh nadaljnjih letih, stoječ na enem najvišjih mest slovenske duhovne hierarhije.

Vedno je bil z vsemi silami spet s slovensko tradicijo ter svojim domačim krajem. Prav v Mohorjevem koledarju za letošnje leto je priobčena njegova pesem o očetovem blagoslovu:

Ko prvič sem zapustil kraj domači,
slovenske kmetске hiše blagi krov,
še nisem vedel kaj v tujini znači
spomin na dom in skrivni čar njegov:
da prvi trajni smoter ti zariše,
postati vreden svoje rodne hiše.

Besede sem očeta vzel s seboj,
ki blagoslovil me je pred odhodom:
Naj vedno Bog bo s tabo, sinko moj,
in z vami vsemi, s celim našim rodom!
Naj večni Bog pri delu vsakem vodi
in spremlja dobrohotno te povsodi!

Postal je pokojnik vreden svoje rodne hiše in njegova pot iz domače hiše v njegov zadnji dom pri Sv. Križu je bila blagoslovljena za slovenski rod, ki se bo vedno spominjal velikega Slovenca, ki je bil še za življenja sprejet med slovenske nesmrtnike!

Naj počiva v miru!

Kakšen naj bo pravi mir

Dublin, 12. maja. Rj. Irski katoličani imajo ta teden svoj katoliški socialni teden. Prvi je govoril škof iz Galwaja, ki je v svojem govoru med drugim rekel, da se morajo narodi prepričati o tem, da je resničen mir možen samo tedaj, če se naslanja na temeljne resnice. In med temi resnicami je tudi ta, da bogastvo ni cilj življenja, ampak samo sredstvo, ki naj v pošteni meri zadosti najnujnejšim potrebam. Svoj govor je škof zaključil z besedami, da se mora pravi mir naslanjati na pravico med posamezniki in med narodi.

9 junij.

Primenen dan! Na ladani prišel
sem leta 1908 v Sv. Dervart. Bivam tedaj
že celih 33 let tukaj. Kapustil sem Ko-
roško, od katere sem se tako težko ločil.
Slovenske sperde so mi poslale druga
doročila. Kaj sem ne doživel v tem
času, pač iz 12 prejšnjega popisa mo-
jega državljanja. Ko gledam danes na
dolga orbo let, katere sem preživel v
tem lepem kraju, imam samo eno
željo: Vsemogošnji daj mi prežveti
konce mojih dnij v miru. Kol
sodnik sem delal vedno na to, da
se sodi pravično, ker vem, da mi
nič hujšega, kakor to, da nedolžni
bepi krivico. Načelo mi je tudi bilo,
žalosti in vrniti v miru, bodisi le
ali druge narodnosti, spoštovati
njegovu osebo in mu ne delati ne-
prilik. Če pa je kdo misli, da se mu
godi krivica, je bilo vedno moje
struljenje, da se zadeva razjasni;
rajši bi bil jaz oškodovan kakor pa, da bi
drugi živel v tej misli, da je oškodovan.
Vedno delati tako, da mi oči ne more oči-
dati kaj nepravilnega, - to je moje glavno
načelo.

12. junij

Danes je Telovo. Živahno vročenje je bilo nekdanj že na večer. Postavljali so okoli cerkve in ob hišah mlake in brezove veje. Na vse zgodaj pa so pritkavali govedo, in deca je že nestropno čukala, da se gajne povrnkati procesija skozi trg in po travniku v selitrga. Od obeh strani prihajali so župljani k pozni mudi, po kateri se ovi obhod z najsočetjari. Bil je to praznik, ki je za katoliško ljudstvo eden najsočetjari in na katerem se mora spustiti vsako poljensko delo. Spominjam se priporočke o visoki skali, ki stoji čisto na samem pod Škabrnjo s stotno. Priporočka se poročati, da je na ta praznik sedel na nizki skali česlar in pridno ištal česle. Slival je glas, da najneha z delom, ker v bližnjih hribčih bila je ravno procesija. A česlar se ni zmenil za to svarilo, delal je dalje, a pri tem ni zapazil, da se je skala

doigala in su žinj. Ko je zapazil, v ka-
nem podjaju se nahaja, je obupno
ključna pomol, a ni je bilo, od
žefenigadu je koričalna ohru
v osom skale, ki še danes pričaje, ka
ko je Bog kaznoval tistega, ki ni spo-
toval svetidaru.

V Lenartu ni maie, ta dan je
spoznan za delasnik; delo se vsi
kakor navaadno, vendar kmetkega
fructosa napelju ni dosti videti.

14 junij.

K dnevu 15 junija se neha s pla-
čevanjem v Donarsh. Bato so vse pro-
dajalne palme, da se prebijo dmar-
jev, ki se bodo še zamujevali do
30. junija.

20. junij

Ponud se opazuje živahno napre-
dovanje dela. Ceste se popravljafo, nove
travirajo. Tinkajino sedno posloppje bo
moderno preurejeno. Vidi se, da je
nov duh zajel vse stroke. Kmetci dobro
sluzijo, brezposelnih ni videti, ac in
bi tudi kmalu zginili, ker sedanjifas
tega ne pozna, vsak najde poila doosj.

22. junij

fuhrer izdal je ob 6:30 proklamacijo da je naprocedal vojvko Rusiji. V zadnjem času se je opazjalo, da se s Rusiji ni ničesar noveci prvalo. V proklamaciji se tudi najglasa, da je imela pri zadnjem puču v Beogradu Rusija rogoje proti onces, ki je objubil aga Srbijo vse vrste orožja, ki biga dovažalado Soluna. - Mirna nedelja je, solnce si je vroče, trg pa je kakor izumrl.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da se je v naša srca in v naš dom vselila velika žalost, ker nam je umrla naša ljuba hčerka - edinka in sestra, gospodična

Druškovič Nadica

hčerka trgovca in posestnika

21. junija 1941, po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere. Na zadnji poti jo bomo spremili v ponedeljek, dne 23. junija 1941, ob 1/6. uri popoldne z žal — kapele sv. Nikolaja — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Sv. Lenart pri Slov. gor., Samobor pri Zagrebu, 21. junija 1941.

Globoko žalujoči: Anka Ilavnik - Druškovič, mati;
Janko Ilavnik, oče; Slavko, brat — s sorodstvom.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Marija vd. Tomazič roj. Damiani. Pogreb bo v nedeljo ob pol šestih popoldne z žal, kapela sv. Marije, na pokopališče k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrla gđc. Nadica Druškovič, hčerka trgovca in posestnika. Pogreb bo v ponedeljek, 23. junija ob pol šestih popoldne z žal, kapela sv. Nikolaja, k Sv. Križu! Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

24 junij

Silno me je pretresla vest, da je
sta od nas Nadica, hčerka iz pravega
zakona moje soakinje Anke. Bilo je
vzorno, dobro vzgojeno dekle, polno
žaljenja, vere in narave. Koliko upo-
stavela je v njo moja soakinja, njej
brat jo je ljubil kot svojo hčer. Še v naj-
lepši dobi, ko se je razvijala v bujno
cvetje, zagrabila jo je zahrbtna bole-
zeno Sarkom - in podlegla je. Dne 8. 6.
sem jo oidel zadnjiokrat, ko mi je dala
nežno roko, me je dolgo gledala, kakor
bi slutila, da se ne vidiva več.

Ka si od nas, Toja dva - čista - nedolj-
na - šla je najaj k svojemu stvarniku.
Ker zgrešno bil pozvonila je Toja ločitev -
ne bomo slitali Tojega govnkega petja,
Tojega srčnega smeha. Nihče nam
spominu! Bridko je, bridko! Nemogoče
kotel je tako, videl je, da bi v teh ča-
sah veliko trpela, kajti bodočnost
je za nas vse nevarna. In tako Te
je vzel k sebi! Tolaj nas, da so Te lju-
bili vsi, ki so Te pozivali in da si bila
vzore dekleta, ki v sedajni dobi stre-
mijo povsem drugemu, ne pa po ide-
jalih! Spavaj mirno, naša Nadica -
na soidenje nad gozdami!

4. julij

V smislu odredb z dne 22. 4. in 2. 5. 41
se ene premoženje državljanov in juridicē-
nih oseb bivše jugoslovanske države
zapleniti. To se je zgodilo že v nekaterih
slučajih. Danes gfulraj zaplenilo se je
vse premoženje trgovca Krastelj' Anto-
na. Odšli so celo družino v harbor.

5. julij

Slučaj Krastelj' Antona je tukajšnje
prebivalce zelo razburil, ker ne najdejo
vzroka za internacijo. Hoče se, da
bode odvedeno še 27 družin. Zgodilo se
je, da je lastnik soink le-to zavrnil,
češ, rajni italijanci ne ostano, drugi
zopet se po gledajo pred se, češ, ne vem,
kako dolgo bom še tukaj. Nekateri
imajo pripravljene in vnapolije vse
kovičke; v harboru in tufu, ni dosti
več nobenega kovčeka. Trgovci so na-
pravlili dobro kupčijo.

15. julij

Nčeraj in danes je preseljevanje vseh
onih, ki so prišli po 1. 1. 1914 na Sp. Kofenke.

Iz Lenarta je med drugim odšel združeno cestni nadzornik Stanek, ker je doma iz Breznice. Sedaj si je lukaj lepohišo, katero je moral zapustiti. Od sodnih nametancev so izselili Špetič Marko, zavrženec, ker je doma iz Ljubljane. Tudi iz okolice je več družin; izselijo vse one, ki so prišli iz Breznice in iz onega dela, ki je sedaj zasaden po Italiji, to je iz Kranjskega. Vizori so prebreviši. Kapurčaji lepe slovenske gorice, katerih ne bodo lahko videli več. Dediti mora možg ženo, ki je rojena v tem kraju, zarotnica se mora ločiti od ženina in iti sama v daljni svet. Tojka pa še kar rane, na bojnem polju in v galedju. Sedaj čuti vsak, kake vrednosti je domače ognjišče, katerega ni treba zapustiti. Marsikateri je vse to vzel za lakko, racional ne preučišeno, sedaj se čuviti to, kar se ima.

Odbrata ne dobim nobenega poročila. Morda so moje zaprte. O kako hrepenim po beli Ljubljani, kolikokrat bi se lahko peljal, a sedaj vidim, kako dragoceno je svobodno gibanje, ki ga ni dobiti.

17. julij

Pregledal sem arhiv običnega urada
to. depar. Se marsikaj zanimivega. Pos-
kusil bom podati sliko nekdanjih čarov.
V obični sobi je bil do leta 1918 nemški
napis:

Wo die Gesetze als Menschenwerk nicht
hinreichend sind, muss sie das Gewissen
und die Menschlichkeit des Richters ergänzen.

Ta napis se nahaja na čas, ko je bil v depar.
Marktrecht, ki je sprisal v imenu graščake
oblasti v Hrastovo sodno oblast v nekateri
obsegu. V tej priliki sem našel tudi na-
pis:

Matth Komppfen,

Dr. jur. Arbei fungere etc.

Quirin Strubel Matru;

Komppfen Kpfst in rita hyogen ein.

Karriäre Krafce osekako pome nten
napis.

24. julij

Danes zjutraj odšli so sodnik
Munari Coirna in njegova soproga, bje
kone jil preuresijo v Kalkšen kraj
v Srbiji. Sodnik Coirna je bil mren,
se politično in dejstosal, fubil

je godbo, oba govorita prav dobro veni
No. Sodniko greh je edinost, da je ne-
go oče kot podpolkovnik pri zared-
bi mesta haribor pomagat genera-
lu chaptru.

25 julij

Kot naidnik sukajšnega oddseka
NSV (Volkswohlfahrt) sem bil na oči v
vseh stanovskih oddsekih in poli-
tično izgnanih zaradi odzema ži-
vil, ki so podorjene pekovari. Raz-
lična uprava težala je razmetana,
ker so morale stranke nemudoma
zapustiti stanovanje. Kar so jih
odvedli, se še ne ve. Na stanovanja bo-
do oseljeni drugi. Negledali smo tudi
stanovanje sodnika Coirna. Ta odšel
je zadnji; ker se je starostna Aič sam
preselil v sojemni svet v Kdolek, od
sodniko ni ostal nobeden več, ki
so bili sukaj v aktivni službi, ostal
sem oče sam na jaz - kot upokojenec.
Od akademiko je še mladi Haužič,
ki do rečstoe ufe grove prošnje za spre-
jem v službo vodi posele kot tajnik
Klaone hranilnice in Posojilnice
pri So. Senarba st. gor.

26 julij

Danes je minulo 44 let, ko je pod moj pres-
jetelj beri hatipa novo mašo v Kelepiri
Kapli. V kakršnih dsi, ki je bil nooomaš-
nikov duhovni oče, bilo je verelo žrtoljenje.
Ko gledam danes sliko udeležencev, me
obide stojiost; koliko jih je že šlo od rok
na ozi roč, ostalo nas je le malo, razkrop-
ljeni sro širon sveta. V teh resnih
časih ostal mi je le spomin na nek-
daj lepe dni.

3 avgust

Dne 29. julija odcedli so franaki.
korniliška, dekana in župniška vba.
Benediktus st. gor. Ostal je v celi deka-
niji še župnik Krišče Brečko v karifi
Snojni

Dne 1. 8. došel je v denars admini-
strator, imena se nisem zgodel, ki
jedmel danes zjutraj mašo s kratko
10 minut trajajočo nemško pridigo.
Služba božja trajala je konraj eno uro.
Cerkveni pevci peli so še v slovenskem
jeziku. Administratorcuna okrtost
še župni je so. Trojica, so. Benediks, so. Anton,
so. Bolferiks, so. Rupert, so. Jurij, kjer bere

v tednu pri vsaki cirkvi enkrat mašo in
deli so obhajilo. Župnik v karifi Srežni
pa vsak teden župnijo to. kva slov. gor.

7 avgust

Pri črnem križcu, postaljenem
l. 1936 dal sem napraviti klop, da se
popotniki, katerih je dosti prišlo gle-
dat ta spomenik, tudi lahko odpočije-
jo. Tudi jaz sam sem se v spremstvu
ničelja Rogla in njegovega sina v pri-
liki sprehoda po črnem lesu rad tam
malo pomiril. Kakor povod, tako
so tudi tu kaj rezavali v klop črke
in številke, jo obrezovali in drugatje
poškodovali. V nekaterih ljudeh je ta
čud, da ne morejo same naprave pos-
titi na miru. Dne 3. 8. zjutraj pa sem
zaznal, ko je prej osem dni v miru
bil tam, da je silona bilo odtrgano na-
slonjalo, na klopisarni pa je bilo izreza-
no pravnice duple: Kladoo, srp in rog-
da, graven pa napis izrezani; klopi:
Dul s Hitlerom. Razpravil sem to ovoj-
nikom in mojimi doooljenjem so
odstranili tisti del klopi, ostalo pa
sem tudi odpravil domu. Tako se je
ko malo to počivališče v sled nespansti
nemirnih elementov.

27. avgust

Od samih poslov nisem prišel do zapiskov. Sicer se pa kaj pomembnega drugega ni zgodilo. Heirnabund je posloval su kaj od 12-14. Dne 13.8. sem bil z družino pred komisijo. Prvaal me je glede moje narodnosti. Rekel sem, da sem: Kärntner Wändischer. Kakšna bo končna odločba, ne vem. Tduse bi odvisno, če dobim pokojitno ali ne.

Posla imam do oolj. Razdelitvo ijo gmske pomoči imam velike težave. Vrak bi rad dobil podporo. Eden drugega toži, češ, ta je dobil, drugi ne. Kurclje se hndujejo, češ, delavci nočejo priti na delo, ker dobijo itak podporo. Obljubila se nam je tudi pokojitna s 50% povzkom od 1.8.41. Za dobo od 1.5 - 31.7. bržkone ne bo nič. V Ptuju sem bil 21.8. pri Apellu - VSt. Kjer smo dobili poduk, kako se namo računati pri razdelitvi gmske pomoči. Je nehaložen posel, ki se ga bom moral prebiti, ker mi gre že na žrtve.

28. avgust

V denas so došli mladenci in dekletca iz bradca sprizarjal koncerte. Kvečer je bil ob 8^h koncert v bivšem Sokolskem domu, sedaj Tirsaal. Prišli so bržani, njsur na čelu Dr. Henrik Sollag, zdravnik in na-

čelnik kulturnega kroga Ortopedov
fihre Josip Bršč, usufar v Lenuarju.
Pred petimi meseci se je tukaj odvijala
opereta: Klavirka roža - danes
ni teh agraleov nobenega oči - vse kar
je spori infalo na sokola, je izginiilo.
Domovina Dr. Gorisčka se je umaknila, za-
tonila, znanih obrazov je le malo, oči-
ronna so tujei, ki so v trgu zaposleni.
Dr. Sallag je imel govor, v katerem je na-
glašal, da je izginiil iz hiše, katero so po-
zidali Nemci, po 23 letih tuji lastnik,
sedaj se tukaj gopet shiži nemška pesem,
prišla je za Nemce gopet prostost.

Koncert je trajal do pol desetih, mirno
in tiho oditi so poslušalci na soofe do no-
ve, ni bilo nobenega hrupa in veselja čaka
pogno v noči kakor nekdanj.

6 septembra

Spomnil sem se dogodka pred letom
dvoj, ko se je odkril spomenik Kralju
Aleksandru I. Medinitalfu. Ne pozabim
premutka, ko je sin - kralj odkril spome-
nik soofega očeta. Nekoč ni je prišla
misel: Kaka bo še tvoja bodočnost?
Po letu dvoj govorila je zgodotna, prestoli
zginijo čez noč.

7 september.

Določim v Komisijo za prekrstitev
imena krašnikov, rfid, gozdos iz slovens-
kega v nemščino. Našel sem imena,
ki so tako čista in samostojna, da
je njih prevodba nemogoča. Čuditi
se moram, kako izrazito opaznejejo
nekatera imena krajev. Omapah pa
se najdejo naravnost gorosta in pre-
vedbe. Tako sem našel za okraj Dormau-
je oznako dela Črnega lesa: Krosse
Kauschenwälder. Od kod ime Kauschen-
wälder, ko pa v Dormaunju kotarfev
ni. Spoznal me stari Rop Janoz, ki je
bil dolgo let župan, da se pravi tis-
ten delu: kajšče. Takoj mi je po-
stalo jasno. Dotični uradnik vse
zavetkom 19 stoletja mirajumel
slovenski; slival je besedo: kajšče,
kar je zelo slabo nemščinu: Kausche,
in tako je našel ime za ta gozdov,
kristil jih je za: Kauschenwälder.
Probatur in est! Prilna slovenska
imena so zelo nespretno prevedena
v nemški jezik. Posod pa se vidi, da je
koren imena ostal slovenski, ker
dotični uradnik ni obladal jezika.

15. Oktober

Vedno imam dovolj posla. Kot načelnik
Krajskega oddelka žirnskega poudarim moram
restavirati seznam res potrebnik, prečiš-
tati Krajsna imena. Hočejo uvesti vsa
nova imena, posebno občin. So. Rupas
je sedaj Strahleck, So. Jurij - Hallen-
berg, So. Trojica - Burgstall - So Anton-
Kirchberg. Občino So. Ana so razdelili;
K. Lennartu - sedaj Leonhard in der
Bühel - so prtile prejšnje Katasterne
občine Lednuck, Zg. Rotschützen - Rodea-
tsee in Kremberg. Gz. Solper sem tudi
v načelništvu novo ustanovljena
Raiffeisenkassa, v katero so bile spojene
Posojilnica pri So. Lennartu, blažena
kramilnica, Spodnje Šajersko kramil-
no društvo in H. Dupertova posojilnica.
Sedež ima v biočernharodnem domu,
ki je zaplenjen v Korbis države.

21. Oktober

Opravili smo brigado 20. 10. Bilo je 30 bi-
raičev. Gz. Solper je ob 16^h suterji
so nanosili 164 brent, mošt je kapal dopoldne
18^h, popoldne 16^h. Bilo je okroglo 9 poloonjaka,
ki so pršli s klet. Bogu hvala in da bi mogli
mirno uživati žlahtni sok.

25. oktober

Danes se pobira za zimsko poročje. V tuga so pripevori zgradni. Kako bo po deželi, bo mo v deli futre zvečer, ko se bodo pušice preštele na njih osebinno.

Zvečer bil je koncert. Lentlu "Feierabend is", kvartet, igrajena citre in šalji so predavane. Udeležba je bila še precej' dobra. Videlo se je pa da sbitnost, vsaj neki del ni razumel štajerskega nemškega narečja.

1 november

Po odredbi šefa cistline uprave danes ni praznik. Na pokopališču ni običajne razsvetljave. Procesi fa viži se še le drugi dan, ki je nedelja. Škafno slabo vreme opliva še bolj naravnost tega dneva.

2 november

Po spodnji štajerski vižji se zborovanje, da podvižjo govorniki ljudstvo, zakaj se je izvedlo izpeljevanje, zakaj so uvedene karte na žrtda, zakaj je vojna z Rusijo. V Lentlu bil je danes tako zborovanje. Prtšil je uradni srečkega glavarstva, oherant namu

Wagner + Kupa. Vsebinska je bila sledeča:
Krajska mirovna pogodba je spoštla
srbe in Slovence, ki so po izobrazbi dan-
no nad srbi, a so bili temu podrejeni.
Kultura srbov je orientalska, kajž se
tudi že v napredku. Pri podaljšati
so s srbi. Spodnje Štajerska je bila
že od nekdaj nerazena proti zar-
padu, kar kajž že izobraženo pre-
bivalcu, ki so srbi drugim krajam
v Nemčiji. - Narodno so jih zaveli pro-
kupatiz d'publ'ane, češ, vi ste Slovenci,
to se je stopnjevalo, tako, da je zavil
nemški vpliv propadati. K sedaj
so Štajerci zopet doživeli iz blata
izobrazbe, jedro nemške kulture
je zopet zglučeno. Nazadnje je gov-
nik ugotovil, da sp. Štajerci niso
Slovenci, ne Hindioche, in sploh
ne Slovani, ampak Štajerci, ki so
del Velike - Nemčije, Izpeljavaje
se je izšlo iz državno političnih
ozirav, da bi odpadla vpliva, ki bise
je vedno uveljavjal iz d'publ'ane
in odličov, ki s Slovenci v svojem
kraju ne postopajo tako radikalno.
Da more vojna obdržati dose-

žene uspehe in da ne propadeta.
Kor v zadnji sočasnosti, je bila
potrebna uvedba golferskih kart.
Podlaga za vrednost denarja ni
zlato, ampak delo. - Vojaka z Rusi
je bila potrebna, da se stre vpliv
kido, ki stre nijo za zlato.

To je bilo jedro celoga predavanja.
Po tem govoru je drugi govornik
razložil v slovenskem jeziku
osebno nemškega govora, kate
nega večina le ni prarazumela.
Celo zborovanje je trajalo nekaj ure,
eno uro, in je poteklo mirno, ni bilo
noga medklica.

12. 12.

Doprinesla mojega
prijetelja fant na
Dobman-a, župnika
v črnečah, prej vednita
dura.

Med stariimi pticini našel sem do-
pisnice z dne 0.3.1926, urofeja prijatelja
Dognana Josipa v črnečah. Vzbuja mi
spominjena lepe dni, ko sem še
prijel za pero in pisal, kakor mi je
velovalo srce. Nisal je le spominu,
sedaj je roka postala pretrda in pero
se ne premmatuje več. Šli svoj dragi
prijatelj iz čarav, ko smo se gibrali
pri Raku v Celovcu pri uri pravi,
še živi, ne vem, povila nimam nobe-
nega. O vسته je šli: profesor Schrey, ka-
nonik Dobrov, vsemotliivi profesor
gakušej. Bog daj, da se vidermo enkrat
pri uri pravi tam v stiftu oitavah!

14 december

Sprejel sem o Heimratburd. Štem
je dariva podlaga, da dobru perizijo.
Kot navelnik - Antowalter - gmuške po-
moči imam dela dovolj - pa mi je
prav, delal sem vedno rad, posebnost,
ko vem, da lajšam bednim osclam
sejko stanje. Sedaj imam priliko, da
spogledam v celo reotivno, ki slada
med ljudstvom. Nimajo stulala ne
obleke, ne perila. Ne premmalo se je
storilo prej za strovake - sedanja
organiza cija je vifajra. Dobro mi je
prisren, ko morem deliti darove res
potrebni.

25 december

Božični večer! Iz trgovin prihajajo ljudje, ki so nakupili živila za praznike. Ob petih so moral trgovine zapreti, ob šestih vse gostilne. Na teden je postalo prazno. Božična drevesa se niso smela sekati, le od podrtih smrek so se mogli porabiti vršički za drevesce. Prižgal sem lučice, kolikor sem jih še imel pri farličah, cela meničnost bila je priprosta, kratka, tika. Polnočnice niso bilo, ker se je kvas v to. Rupertu, zato ni bilo običajnega vuvca pa po tugu in govorca pri cerkvi. K večeru samo nabijalina zore, potem pa je postalo tiho. Danes bila je noč ob 10^h. Bili so pri maši deloma latinško, deloma nemško. Stille Nacht - heilige Nacht! Po večer so pele ženske, ki so se kvasu privadile nemškemu petju. Po maši so se župljani razgubili mirno vsak na svoj dom. - Opazilo se je, da so ljudje zelo veliko nakupovali mesa, tudi purane - ena kila stala je 5 Rk, so pa tudi 'dafali' po 50 Rk. Meni je zadostovala raca, ki niso jih vzgledili, je tudi šlo.

26 december

Dobil sem dekret od predsedništva
narodnega sveta v Kradcu, glasom katerega
se mi prizna pokojnina po
čenu s 1. avgustom 1941 mesečnih
346 Kč 80 fl., pri čemur se mi odtegnejo
nageljni davki. Tri meseca mi čr-
tali. Rečem sem tedaj te skrbi. Tako
sem pritej draginji vendar lažje sba-
gal. Izdatkov ni mara posebnih. Jmanj
samo en časnik - Harburger Zeitung
nabereh Kupig iz drugih krajev ne
dobim. So pa zopet razni pripetki
za riboge in za Heimerl. Pa ve-
dam rad, da gledam v miru, saj jhtu
potrebujemo po oseh dogodkih letošnjega
leta to mirno.

28 december

Dan nedeljskih obročev. Kvelje ftu
je pokvarilo, ker je vedelja in so ve
drgeotne zaperte. Zmraj krije mazel
sever, da sega do Kestij. djrdje bežijo
se 12" down, da priderna toplo. Otna
šklebetajo, po nebu se podijo na
javnem nebu poravnalni oblaki.
Mislim na trpine na doftiču o
českich planjavah. Sretnakiso, veliko
kupijo, surs jim gleda orak sretnak
o ovi - o da si pršel zajeljen ntr.

31. december.

Silvestrov večer! Tadan bilo je navadno vedelo v vseh po ulicah. Kabave željni ljudje so se zbirali v lokalnem domu, kjer so obhajali silvestrov večer. Prebili in prepili so zelo noč in se prepodajali proti jutru domu, ko so verni župljani šli k nam službi božji.

Če se je vse mirno. Kostilne so bile zgodaj zapete, drugače ni bilo nuberre prireditve. Uradniki in učitelji so na počitnicah, domačini pa so vsak doma in poslušajo noče na radifu. Vsem pa gojivak željo, da bi bilo novo leto srečno. Naj vse garrnošni, da se izpolni vse in la rekrena želja.

Mirno je zopet leto; bilo je dogodkov polno, polno pretrclafau. Izgubil sem v tem letu najljubšega prijatelja dr. Radosta Kröf, ljubko veseljaki Nardies, srednika forpa Samitza, dobrega znanca Jakoba Jana. Oni so legli k večnemu počitku in našli svoj mir - kaj nam bo nalloula usoda, ne smemo, zaupajmo v Bregogočnega in izredno mu zahvali, da nas je obaroval.

Dragi Lin!

Jesti proštem en malo
simarnic dabojo dišale
te so spodgore nabrane so
bolj bol dišijo noter v trafi
ko jih denite, očistite vsobi
lise ovenc dišale komije ve-
selilo prošlati, jih paše obrigi
vidijo, jes sim prouvasli bol
slaba kar v trebuhu me boli

h. Maricki nisem slo
prose pravajo naših ne
dabirne uprasovali nisem
nič pravochata kako se ji godi
ali soti kaj na 2 namili
kako se ji godi. ali so jo
operirali ali ne.
Mirko mi je poslal dva 2 imoa
listeta.

Unsam vam ene
dobre in vesele

Binkostne prarnike
in vos ves kupci
prosdovoljam in pa
še Maliga šibelka.

Y. N. 1942 D.

1. januar
Koo leto! Zjutraj je bilo precej
vročnja, ko je bila božja služba ob 7.
Čez dan pa je vse mirno, skoraj ni
nobenega na ulici, obidajnik oblo-
kov ni, vsake držidoma. Iz Ruperta
pa je seliki goon, ki vabi k maži, ki
se opravi danes ob 18 uri v ledi ipom-
rednih razmer. Se bodo tudi tem pri-
sadili.

4. januar
V našem vrtu cvetijo vsa to leto
šmarince, ki jih marsikateri v ledi
lepote obrodijo. Podala mi jih je
moja mati iz Korovskega in oster
iz Kurovskega gozda nad feritami,
kjer sem dobiti kraj trgala lepe vob-
lice. Danes našel sem o neki rufji
pteno, o katerem mi sporočijo
pošiljatev. Hranim ga tukaj kot
drag spomin na mojo mater
lepe senca in spletnih teh cvetlic, ta
ko tudi prošni Empolezu l. 1927 kot
spomin na Korovo.

6 januar

Danes minulo je 38 let, ko sem vstopil v državno službo. Mnogo sem doživel v tej dolgi dobi. Na predvečer stopil sem v cerkvo, bila je ob sedmi uri zvečer domovna misla, ker danes ni praznika, ampak delavnik. Spomnil sem se vsega, zahvalil kromogovorniku za vse dobre in hvalil, da bimo obvarovali še nadalje moji družini.

16 januar

Bila je odredba, da se morajo oddati vse kufice slovenske veštine. Obedni ki sluga hodi od hiše do hiše in pobira zahtevarne kufice, kakor se govori, odpeljali jih bodo v Ptuf. Nabralo se je s vožjo. dovil sem se od dragih prijateljev, ki so mi bili v duševno razvedrilo, razširitev obzora in vsekakor vseh tolažitelj.

15. februar

Pust je - a jeas pust. Ne je nismo - nosenih stavev - je tudi pravec svega, skoraj sm. Ke celih 4 dnov ga vozijo s trga. Karuzja s maršak.

26 februar

Ovi škore se je pojavile. Boje slabo
s prehrano, ker so še vsa tla pokrita s
snegom. Kljub temu žurjžoli sedci na
oreku, kakor bi bila najlepša pomlad.

27 februar

Ker je Dr. Borivšek ob izbruhu vojne po-
begnil, je oblaš zasegla njegovo premo-
ženje. Občinski svet dodelil je akciji
za gmusko pomoč naglično oblikov
sorho razdelitve sironavom iz trga.
Tose je danes zgodilo, ni trajalo dolgo
in razpeli so strunski nakopičeno
blago. Hihliscem sipar: Tako zgine vse
od vsega sipafa ni ostalo nič. Dobre-
runt restimenta meca - bilakko
rekel tudi o tem shiāfu. Kar je bilo
privatnih prerin in odlikovance
kot največnika opasilke družbe, sem
shranil, da se ne raznaše med ljudmi.

28. februar

Kima se vedno pritiska, snega je
še najmanj so cni po polfu. Nestirno
je prvič kufeno vsi premagovaleca
gline.

11. marec

Najprej od trgovca Beigot, notar Juan
Hauzje, grobovogradnik Krebelj ter bliži
francoski preglednik kajšek so došli, da
se združevanju preselijo v Albrecht
nekje na Hirtenberškem. Danes zjutraj
so jih odpeljali s popoi o Haribor, od
karnor se vrši prevoz z železnico. Bilo je
več gledalcev, ki so delali različne opazke.
Notar Hauzje je bil od gulijskega pri
novoustanovitvi Laiffeisenkase.
ker ni namestnika, slofi poslovane
do prihodnjega torka.

12 april

Neraj in danes je cel trg o garstah
skupaj so okrašena s svetjem, med
katertni je podobna fihrerja titler.
Proslava celja obletnici zasedbe juž-
ne štajerske. Na trgu sveraj ni videt
človeka. V Troflei je zbrana Webe-
mannschaf na dovošču francos-
karstkega samostana pod lipo.
leta 1918 je govoril tam Polgoviček,
sedaj se je slika spremenila. Godovi-
nar bi rekel: Danes je ta ocladar drugidan
drugi.

20 april

Danes slišal sem provokacijo Kulavica. Kapela mi je šez tridesetkrat. Pa vem, da soliko let ne bom ničkal. Bog ve, če jo bom slišal še drugo leto - mnogim sam na bojnem polju kapela je zadnja krat. Bog daj, da bi jo slišali vsi o veselju v res pravem pomladenskem razpoloženju.

12 majnik

Spomlad je prišla v vsej svoji lepoti: cvet je po vseh sadnih drevesih, en sam šopok. Gledam to krasoto, a srce navdaja jo različni čuti. Da bi gledal to to lepoto ugnarjenju miru.

23. junij

Na svojem mladnem potovanju prišel je finančni ministar frank K. Swarz tudi v Lennart. V spremstvu je bil tudi kancler Niberreither. Pozdravil ga je župan Hehrmann in predstojatelj stare šola Hehrmann. Čela Hehrmannschaft in šolska mladina so stali v špalku. Sprejem je trajal le nekaj minut. Kurtskega ljudstva ni bilo, ker so imeli veliko dela na polju.

25. junij

Bil je krasen dan. Na vse zgodaj me^{je} vigo-
nilo iz postelje, podal sem se v otro-
grad. Že od daleč me je zgrevala dišava me-
na oddenjeni svetli glavnice krite.
Vse je bilo tako lepo, po osod zelenje,
veje sadnih dreves se že nagnile k
u blon obložene z glavnimi sodjem.
Tukaj so prepeva, in drugi krilati
opražajo lepo drevo. Tu je videti
tukaj ne čutim svetlosonnega nevidra,
untranja toliko ljudij. Tu stopil
sem v klet, nehoti sem se spomniti
znanje napitnice:

Oj kelnarca hiter

Prines ga še'n liter

Pa le pifuro ga zdaj!

Ko smo ledik in fraj!

Ka doigled sem kupico, zapel to
pesem in njo otel, da je glas še
čel. Spomnil sem se tu v prosti
naravi vseh svojih kakrtin, sem
bil nekda skupaj, ko smo prepevali
to pesem. Mnogo jih že ni več, Bog
daj, da se z ostalimi še enkrat
srečamo in gajopfero vpradva.
ni to lepo zdravico. Podal sem
se v najboljšem razpoloženju domu.

31. julij

Od 23 - 28 julija bil sem v soofi nek-
danji domovini na Reberci. Bil je
lep dan, ko me je vozil slavnifst k-
sta prvi noči ljubi Reberci. Kjako
silepa, domovna - gledal sem zopet
gore, zdale so se mi odije, vse lepše.
Obiskal sem glavne kraje, ki so me
spominjali na mlada leta, poz-
nal sem vsa drevesa, ki so stala
je tedaj, de ljube Hribenitove
hčiice. Gabrje št. 5 in vsi. Dkpe se
si vsi dragi, ki ste bivali tu, le
sestra in brat se josta od vseh Ho-
tik. Kofje hčiica, oreh in debela
jablan iz njih lepše družinlasti.
Mko postalo mi je ročno, saj pramo-
vno bili čiti, ki so napeljevali vse.
Nasikateroga znanca - prijatelja
msem mateluci, spiti večno spayt
v štardvati poleg nofih staritvo
ni na Reberci. Sstariu kraj narpen
sva dolgo krenuljala pri kocu, kamoc
se je umaknil garadi msem. Obiskal
sem sestrično na Vestlah, prijatelja
doželna v Beljaku, sorodnike v
fertvah in oklicih - in grobove nofih

stardiev. Svečaadal sem, revnoma je
tu je obraz. Nekaterih sploh ni bilo ved,
ker so bili spomlad 1942 s goljem v
Levch. Gooroo nsem stial, ali so
kavoo v prvi soctoori soqiri v soqiri
meloj. Prehtro som mudi dnooi,
bitl sem se od mile donoo o me.
Dolgo me je še pogdraljala cerkvo da na
deberci, dokler ni izgubila za bregon.
Bil sem srečen, da sem videl svoj
rojbni kraj - Bog daj, da te vidim še
enkrat!

16 avgust

Danes je imel novo mašo v cerkvi
sv. Ruperta furhuronij kočove, kot re-
ven želarskida se je otal v težkih gmo-
nih razmerah. Brez podpore drugih
oseb bi težko konial itudije. Nova
maša vrtla se je prav na tihom, bez
osakih evencionij, bez tozadov nepri-
dige. Po maši zbrali so se ožjem krogu
gostje v gostilni hatpari des polda.
Udeležba ljudstva bila je velika, ker
je trideset let ni bilo v sv. Ruperta
sake slavnosti, sedaj so se - linček
pod drugimi oklščnami.

22. avgust

Tiefergriffen geben die Unterzeichneten allen Verwandten, Freunden und Bekannten die betäubende Nachricht vom Hinscheiden ihres innigstgeliebten, guten Mannes, Vaters, Bruders, Schwagers und Onkels, des Herrn

Valentin Klementsčitsch

Großgrundbesitzer

welcher nach langem Leiden am 17. August 1942, im 56. Lebensjahre, im Gaukrankenhaus in Graz entschlafen ist.

Die irdischen Überreste des teuren Dahingeschiedenen werden in die Heimat überführt und am Samstag, den 22. August 1942, um 9.30 Uhr, auf dem Ortsfriedhofe im Familiengrabe beigesetzt.

Burgstall in den Büheln, am 20. August 1942.

Therese geb. Dworschak, Gattin; Valentin, Sohn; P. Pelagius, Anton, Anna, Geschwister; Anna geb. Wesiak, Schwägerin, Toni, Nefte; Anni, Nichte

Dne 18 avgusta zabitnil je zavedno
otci Valentin Klemenčič, veleposest-
nik v Sv. Trofici (Burgstall). Danes
vstl se je pogreb. Razmeram primano
bila je udelažba velika. Udeležilo
se je pogreba 6 dukovnikov. Na grobu
govoril je župan Per, na domini in
na grobu zapeli so trofiki pevci
žalostneke. Blavpokošni bil je blag
zračaj, ki je bil vedno zmoget za blage
soofde občarova, kateri ni je bil veitel
obitniki predlofnik. Soofega ma-
ternega jezika ni zatajil nikdar, op-
ren je bil tudi gospodar. Hiša, v kateri
se je rodil, je bila zdana l. 1769, zdelo
stafo zakonca Katbek /; Korbeki poz-
nefe se je priženil Lpa Markovič, iz
Kegarodu se je poročila Markovič zjo-
žefom Klemenčič, očetom sedaj umr-

lega Valentinna. Je to ujedna knjižnica
hiša oddana od krasnega poudarjenika.
Kakor je se sedajle malo po slovenskih
goricah. Iz te hiše tje sta tudi dva
duhovnika, namreč in P. Selagrus
/; Klemenčič/

Blagoposelnega, ohranimo v i' o bla.
gem spoustru.

23. avgust

Danes bila je borba v cerkvi Sv.
Tropice, karer je došel levantinski
škof dr. Tomazič. Borbarici ptoli
so iz 7 župnij. Lela slavnost robla
se je razmeram pritrmeno skra-
no. Napovedan je bil prihod
mejoškofa tudi v denarbu ob 16^h
aga ni bilo. Ljudje so se razšli,
na trgu je vse tiho, ob 17^h je začela
la godba u odhodu na Metelkov
travniki, kjer se vidi dočnarchinikag

6 september

dastavice se je zbirajo na goznicu,
prihaja čas odhoda proti jugu. Spo-

minjano na bližajočo jesen. Teme je
že 14 dni v trasi, danes vokal je toplo
mice opoldne v senci 32°. Pritička že
niča. Na vlnograde si ne moremo žele-
ti beljngodnega vremena.

15. Oktober

Teme je od avgusta nepopisno lepo.
Kato pa se je tudi grozdje izvanredno
dobro dozrelo. Dne 13. oktobra smo
opravili trgalec. Prišlo je 18 biračev.
Nabralo se je 116 krent, noč meril je
zjutraj 20°, popoldne 21°. Količina je
bila krepk štirikratni tovi povodna.
Tis je še zelen kakor v avgustu. Drepe
se pa ōrbi odsadja, da je nepopisno
lepo gledati. Kak leden sem v vno-
gradu in hralim temnogovrnega, ki
je sdatil se kraje stako obdelni
darovi. Tu kaj tudi popabim v teh
urah narose težave, ki nastarejo.
Kaj temnogovrni, da bo teh težkih
časov konec.

13. 12.

Kot načelnik NSV (zimna pomoč)
dobil sem celo uniformo. Na stara
leta se bom postaljal v rojajki ob-
leki; star mora človek postati; potem
kaj doživeti.

22. december

Ko je bil 6. decembra Bundesführer
Steinert iz Maribora v Lenu, je
njegov pomočnik zapazil napis na
spomeniku, črni križ. Tadevo so
zasledovali v Heimatabundu. Danes
sem dobil od lenarskega župana
pismo, da moram slovenski napis
odstraniti, ker je postal križ zaradi
tega, ker je sedaj razpuščeno društvo
karja postavilo križ na svoji per-
celi, svoja last. Ukrenil sem, da
se pozivom ugodi.

24. december

Med pravniki bilo je živahno drovje
po prodajalnih. Tisti, ki so člani Heim-
abunda, dobili so dokladne karte za
različna gozda. Mi Ankle so prodajali
sveče. Bil je tolik naval, da je zalo ga
brezhibno pošla. Tistotako je lončar Poljanec
v Kratkem prodal novo napravljen
preure in lonce. Kupuje se vse, kar se le
dobi. - Božični večer - tih in miren
je, lučic mi videti, ker pravniki mi
dobiti. Kaj sem poiskal glaslice iz prejš-
nih časa, dve svečici sem se našel, je

trudi ga do te mere. Polnočnice ni bilo,
ker zaradi nevarnosti napada so u-
ražnik letal ne smejo biti okna raz-
sočlerca. Spomnil sem se prijas-
licah brata in njegove rodbine, loč-
ni sem, ker je družbina pod Italijo.
Tu pred očmi mi stopili vsi tisti,
ki so šli z našega trga in mislijo
v tujih krajih razštrčeni na svoj
mekdanji domu, katerega so si strudom
sojnih rok ustvarili. - družice v ju-
licah so ngrabile - šel sem k počitku,
ni bilo slišati govorenja o polnočnici
ni, ne videti sočlih oken, ne veslega
govorenja po trgu, ko so šli ljudje
k polnočnici.

Faktori je bil neti večer leta 1942.

27. decembra

Napis na čimnu križu je danes
jidarski mojster Straus spetno iz-
klesal, tako da se cela vravnornata
deska ni poškodovala; kramil jobna
na varnem mestu, naj starec o
spomin na slavnostni dan ko se
je ta križ blagolovil E. Furnija 1936.

D. N. 1943. 2

20 februar

Ki dolgo nisem nič pisal. Stopili smo v novo leto. Kaj nam priinese, je negotovo, gotovo tako naprej, pogled v bodočnost je neupodiren. Bog daj, da bi se končalo to leto srečno.

Proo veselje ozbujajoče se namre prinesli so nam škerci, ki so sedaj nesprokrat pojavili na srehi med dvorišča. No, ki se priloži tujnik Krafcu, bodite nam nevarno oznanjevalci sponlad, bodite nam tudi oznanjevalci toliko zajetnega miru. Depo sem vam uredil hči, da v njih najdele prifetno bivališče in prepovate veselo pesnitve; o da bi to krepente po mirnem sprosfenju preozelo tudi sloveška nra, da bi res prišla za nas vse srečna večela sponlad.

29 marec

Danes sem šlišal prokurat Kučavico,
ko sem šel v Črni les, zapela mi je
desetkrat. Vvedlo jo je najino vreme,
sedela bi marsikaj povedati, kako
je tamna fuqa. Dve leti je umrlo,
ko je nastalo nemirno vreme,
upoklici zaporedoma - upoklici
pa tudi sedaj. Moški gredo, vedno
inarij nas je.

24 april

Velikonosni prazniki so tu. Dne je
že zeleno, saj od tega časa, ko je skop-
nel sneg - koncem januarja -
nibilo neobnega znatnega dežja.
Poljska delata so se nemolemo opre-
vila, krompirje sadili so že začetkom
aprila, kornuz skoraj povsod še
pred prazniki posejali.

Velikonos je 25. aprila, na dan
sv. Marka. Dosti se govori o starem
prerokovanju. Pravijo sledeče:

Ko bo Velikonosna nedelja na dan
sv. Marka, ko bo sv. Anton (13. junija)
klical sv. Duha, in bo sv. Janez Kristnik
(21. junija) pred krščenjem boleloru
mislil, sedaj bodo hudi časi. In
letos bo tako. Binvoitna nedelja
je 13. 6. Rešnje telo 24. 6. Bog nas svojemj
cel svet je v najhujši borbi.

Velikosobota. V minulih časih je bilo župljanje kadancu pravo živahno, praznično. Ko so zapeli gospel zvonovi, presegala je ne neka posebna živahnost, vsak je kazal veselo lice. Se quadranti nakupi po trgovinah, nato pa je bilo kakor v nedeljo. Spredaj so prihajali praznično oblečeni v trg, v cerkev, posebno veselje je bilo za otroke, tudi najmanjši, ki so veselili ostalo. Od bližnjim danem šli šivalo se je gmenje topičev. Tu preter! Zvonovi so glasno zazvonjali, da se bližnja slavnost ostalo. Na goščina množica je bila zbrana v cerkvi, ko je duhovnik zapel: Alcluso. Tu povikala se je procesija od cerkve po trgu, v dolga vrsta šli so župljani med veselimi naklavanjem zvonovi in streljanjem. Tu nato se je v ena množica iz cerkve, pri dobre osle, veselci se je kalfjškpedil, katere so ženske že popoldne nesle k blagorščentju. Tu ko je nastopil mrak, zapeli so po vrhovih kresovi, veiji, manjši, v podobi križa. ones pa gmenje topičev.

Danes. Malo ljudi je v ligu, naka-
teri gredo v cerkev, kjer molijo ob roci
pred božjim grobom - slovensko. S
razpelo jezica ni, ovak odide nitno,
z močnim obrazom. Otok je malo, ni-
so praznovno obleženi. Ni oclajenja,
šele v nedeljo na Velikonoci bo ob sešth.
Ni slivati streljanja, k večjemu tu
in tam kak pok. Ni gonjenja, ne je,
kakov kak delavnik. - Na Velikonoci
posluje cel dan Komiteta za spre-
jem govtalib v Heimabund. Ker
poznani ljudi, ne je naproti lju-
pan, da prisostojen pri poslovni-
ju. Tako bom slade Velikonoci!

16. maj

Danes bil je mesečni veliki apel
Ortgruppe Heimabunda. Bil je tu
sti dandras frie Bauer iz Olufa, da izroči
deket postavitev sedanjega Komisa-
ričnega vsaka občine Alefja Hroch-
nana za defititionega župana.
Bauer porabil je to priliko, da poda
sliko vojne od leta 1939 do sedaj, ko se
je Koniala vojna v Afriki. Komiteto
je izvajaufe dandrata glede tega, da je

nemška vojsna dožvela poraze v Sta-
lingradu in Afriki. Ključer niso mogli
sovrážniki prebiti fronte, kjer so bile
nemške čete, to se jim je poročilo
le tam, kjer so bile čete drugih gasej-
nikov, kar bi se v prvi vrsti nanosilo
na Stalijane. Rekel je, da bo o tem pi-
sala še zgodovinar in ugotovila kriv-
do, pa sedaj se o tem še ne more raz-
pravljati. Drgel je tudi razpravo
rke, ki krožijo o posledicah poraza.
Konec je tudi, da ključjo tudi
spodnjeitalijanske faute področje,
ne zaradi tega, ker jih rabijo, ampak
da se plaš oddelejo in ker si morajo
šteti v čast, da morejo biti vojaki.

Julij
30 avgust

Od 20 - 27 ^{Julija} avgusta bil sem na
korostem in sicer v Beljaku pri
prijetelju Viktorju Róthel. Napra-
vil sem izlet na Gorenjsko, kjer
sem bil pri Repovškem tri dni.
Del sem po evci proti Poljanski,
da sem užitval ob jasnem nebu
vso lepoto Gorenjske. Težko mi je

bil prisiljen, saj od leta 1940, ko sem
bil jezici tukaj, se je spreminilo
marsikaj. Beljal sem se tudi na Otok,
kjer sem proval, da bi vendar zopet
prišel v železni mir. Kupil sem se
zopet v Beljak in napra od žlebov
Schwammhütte 1400 m. pod Ankogel-
nom, kjer sem užival pravi planinski
zrak. Bili smo prav dobro postreženi,
v kolikor je pri teh razmerah mogoče.
Dne 26. julija je nastalo bžlebo; hotel
sem na ta dan v svoj rojstni kraj
na grob mojih staršev in da obiščem
drage grobove. Na vse zgodaj pa mi
prištelj pove vest, da je duce slavo-
linski odstopel in je kralj prevzel svo-
j oblast. Ta vestica je spravila vse, cel
peložaj se je mahorna spremenil.
Nastalo je nemirno razpoloženje. Popol-
dne sem še šel vlogavas. Obiskal sem gne-
ne domove, kjer sem prebil v pretek-
lih letih toliko lepih dni. Bilo je še tako
kakor nekdo. A čisto ni bilo. Daleč od
doma so vsi tiisti, ki so tu bivali in
se veselili, daleč so - krepčijo po
svojih domovih, a močna sila jim
zabranjuje vrniti se.

Razpoloženje postalo je nemirno.
Ker sem opustiti potovanje
na Deberco, ker se mi vedelo, kaj pri-
nesejo prihodnji dnevi. Če so pri-
hajale nemirne čete od severa, go-
vorilo se je o nevarnosti graone-
ga napada. Ni bilo več tistega raz-
položenja, ki si ga človek želi na
oddihu. Kato sem zopet odpotoval,
ker sem vedel, da je doma naj-
bolje. Krozna prošnja, greča s
sogovornik, razburjenost - to niso
stvari, ki priporočajo bivanje iz-
ven doma. Ktarkoli sem zopet
doma, marsikaj sem videl in sti-
del, kar mi je z žalostjo napolnilo
srce. Imam le eno željo - da bi
prišel mir. -

8 avgust

Na vzhodni fronti tifejo se hudi
boji. Naporedoma prihajajo vesti
o padlih sojalkah iz naše župnije.
Imam tina obilno geto - oves naših
fantov pada pod ostro koso.

spremembe

13 avgust

Posledica našega bojnega polja na
Siciliji se je že pokazala. Danes so
pol brek prileteli so od severa sodraj-
ski letalci, preleteli so slovenskego-
rde in odjadrali proti jugu, bilo
jih je čez 30. Kakor se je zvedelo,
so pri Stanišču na Dravskem polju
vrgli bombe, ki je padla v gozdi.
Na pravila je b.m. globoko kolleto,
gozd v okolici je bil kakor obrt.
V Mariboru so zneli alarmi. Bila
je velika gureda. Hudo so baje na-
padli tovarne za vlakoplove v
tunafekem novem mestu. Tudi
iz Gradca je došla vest, da so tam
napadli v veliko tovarno. Kar smo
prejčtali varno po časih, ki in
slišali v radiju, to dožiteljamo na
lastne oči - Bog ve, kaj nam zrine.
se bodočnost - tamni slavki se
bližajo na jasno nebo, ki nam
pošlje tako tople garme objemajo-
če naša polja, ki obetajo obilno že-
lov. Vprašajo se: Kdo jo bo spravil.

20. september

Dne 18 in 19 septembra vžil se je tukanj
I. ortsgroupentag des Steirischen Hei-
matbundes. Priprave so bile velike,
bistvo ljudi je bilo 180 mlajšev od
Sunarove gage skoraj celotno do kam-
nitega mosta, do Šterjanškevega
gajana in do mosta čez Velko. Vse hiše
bile so obrooljene z novim smetom,
nekotilne zastave so vihrale raz hitro
in drogo. Prisel je Kreisführer Jurec,
ki je bil v soboto zvečer na govor
na župana in Ortsgroupenführer
ja Hirschmann. Drastični so bili
nekateri ugovori s strani, da so dame
zarudiale. Kdor je korinal. Kulturni
predstavitel, obstojca iz godbe, petje
in burke z drugim defansem. Doora
na Narodnega doma - sedaj Hebr-
mannschaftsaal - bila je do zadnjega
Kotička zasledena. Danji dan zjutraj
je bila povratka padlih - 14 mlaj-
dik fantov - v Heldenheimu v Šter-
janškovem gaju. Bil je to žalosten
prizor - pogled na 14 tablic z ime-
ni 14 fantov, ki so padli na ruski
fronti. Bili so vsi tako brhki mlaj-
demci, ki poivajo daleč od domo-

vine v dufi zemlji. Noheden ne do mo-
gel ozaljšati grob. dragoga, ne prižga-
ti lučice v tseh svetih. Tvo tihom
gozdu so simboli,

Na športnem prostoru v seenci
kočah Kortaufo imel je krossfirer
slavoslovni govor, ki je imel v bistvu
jedro, da so Italijani krivo poraza pri
Stalingradu in v Afriki. Tudi ogrski
koncedi so odnesli nekoliko grafe,
ker se niso zadovolji pogumno bojevali.
Udeleženci, katerih je bilo kakih 2000,
ker je bila zapovedana 50% solistna
udeležba - so prihajali imerno, le
tu in tam se je kateri nasmehtl
pri drahtivnih izrazih govornika,
skaterini je zabledel so ope izpovede.
Kopra se je razšla, da se okropčaj
ker je dobil orak - ali pa tudi ne -
nakaznico na eni strani od na glasec
se na gotovo gostilno, katerega je mo-
ral sam plačati. V gostilnah bilo je
popoldne žvahnno vročje. Kmalu
pa je postalo utirno, ker nakaznice
so bile djetpane, odna pa tudi
ni bilo več. Popoldne je bila še predeta
va malih iz otroškega otca. Dvojfe so
volilo down, gulara so se snele in
Kmalu je zadobil trg zapest so ope na
vaduho lice.

23. september

Večraj se je slišalo cel dan, še pozno
v večer močno streljanje iz topov
iz južno-zapadne smeri. Kakor
je napovedal radio vidijo se boji
med partizani in pristaji Badogljica
na eni ter Nemci in fašisti na
drugi strani. Skrbim ne vada mo-
jega brata v Ljubljani. Vse kaže, da
so bo vnel boj na vseh črtah. Karuj
nas Bog!

25. september

Kakor sem dožal, bile so le vaje
v Selnici; ljudje so bili germanizir-
jeni, dejansko pa so pri Ljubljani
in ob dalnabavski obali boji med
takozvano „Befreiungsarmee“ in
Nemci.

27. september

Dobil sem svedo, da se v dele-
žni restavka tovarišev priliki
45 obletnice mature v Celovcu dne
25 in 26. septembra. Nemci se udeležil.
Ker je potovanje združeno v teh
razornih časih, delikvini teja

vam in deloma tudi nevarnosti.
Sicer pa moram reči, da sem se o
priliki sestanka leta 1928 in 1933
dolgočasil, ker sem se čutil več ali manj
osamljenega med tovariši druge
narodnosti in mišljenja.

7 oktober

Dobal sem poročilo od tovariša
Jozefadunkliča glede 45 letnice ma-
lure. Hkrati so se na večer 25. sept.
ob 8³⁰ uri zlandru - starna - v
Kaldovovski ulici. Prišlo jih je 13.
Frever, Koban, Schwarz, Klemen-
čič, Thaler, Amberger, Hölwisch, Ho-
ratny, Mätzler, doktor Haier, pl. Burger
Engeller, Šukelj. Ni bilo pravoga
razpologjenja, bili so naravnost sta-
nišni in na fronti. Ob 8³⁰
so se razšli. Tradicijane naše
ga padle in žive sošolce ni bilo,
ker se nikjer ni mogla dobiti zato
primerna kapelica. Hmonajška
je bižkone uporabljena za druge
namene. Knjižnice časa.
Od mojih tovarišev je ana Hornbošk

Joana Hojnik in Serafimska nebeška
nibla. Bilis o frigo slavuji kot žup-
niki in se izbruhno opeke izseljeni;
horubok je umrl v Darhan, ostala
dva pa sta v Ljubljani, odkoder ni
mogoc priti na Koroško.

Drugi dan v nedeljo so napravili
tylet v Vrbo, kjer so imeli banket pri
Hošlacherju, nato pa še obiskali to-
varstva D. Ingllera. - Drugi dan do-
bil je tovarst^{vo} Hošlbich poročilo, da
je njegov 18 letni sin padel na
Francoskem. Forwardi sukli dva
zdrava na fronti, od katerih
se eden vrača težko ranjen dom.

Tako se je končala 45 obletnica.
Časi so vedno bolj nemirni, v
Hardbornu je skoro vsak dan
fliegeralarm, dne 5. v celo pet ur
od polnoči do 5 jutraj. Pri teh
razmerah se človeku ne ljubi,
kam potovati.

Ob koncu sem dobil še poročilo,
da so 4. X. pokopali v Llovcu našega
tovarša Leona Dobiserja, znanovitega
slikarja. Bil je prej duhovnik, bene-

ne Gestalt verwob — gibt keinen Anlaß, an zu zweifeln, daß Wallenstein wirklich diese Aufgabe vor sich sah und sich ernstlich und aufrichtig um sie mühte. Balsers Wallenstein hat das große Maß in allem, er zeichnet Licht und Schatten gleich stark, gleich menschlich, er ist Held und Verräter, ein Zauderer im wußtsein seiner Kraft, Soldat in jeder Faser, in Sternen ergeben und doch von der Stärke seines Willens noch tiefer überzeugt, als Diplomat eher zu brüsk, als Freund zurückhaltend, die Gatte kühl, ein vom Ehrgeiz Besessener, der mit dem verbrecherischen Gedanken spielt, aber so heftiger, als es zur Entscheidung drängt, mit seinem Gewissen im Streit liegt, ein Gewuschter schließlich, ein Entmachteter, der mit der Verzweiflung der tödlich getroffenen Kreatur um sein Dasein kämpft, nicht um sich, sondern um die Größe seines Hauses. Alles das konnte aus der schauspielerischen Natur Balsers ungezwungen erfließen, ein Beweis mehr, wie weit sein darstellerischer Bezirk reicht, dem die Fähigkeit persönlichen Erlebens so weite Grenzen zieht. An diesem Wallenstein blieb jedoch nichts Weiches, Geschmeidiges, nichts menschlich Dunkles als der machtvolle Drang seiner Seele, nichts Dämonisches als sein Wille. Bewegiges in finsternerem Brüten planend, zuzeiten in Weißglut auflodhend, vom Verstand regiert und das Herz zähmend, das Rauhe übertönend das Schöne im geheimsten liebend, schlecht in des Guten willen, so steht Balsers Wallenstein vor uns, ein Porträt, dessen viele Einzelzüge ein knapper Bericht nicht erschöpfend wiederzugeben vermag.

Es ist ebenso unmöglich, den übrigen Darstellern restlos gerecht zu werden. Fred Hennings Octavio, an Jahren jünger, als ihn unsere Vorstellung sieht, ist der kühl rechnende Gegenspieler Wallensteins, eisiger Ironie und glatter Verbindlichkeit gleich fähig, um sein Ziel zu erreichen, der größere Menschenkenner, in seinen Gefühlen beherrscht wie der Friedländer. Herrlich die gemäßigte,

künstlerisch streng geschlossene Leistung Fred Liewehrs als Max, Schillers idealistisches Erinnerungsbild aus der Welt seiner Jugenddramen, Maria Eis als Gräfin Terzky aus dem gleichen Stoff wie der Bruder, von Stolz und Machtliebe durchglüht, kaum noch Weib in dem Zurückdrängen aller leidenschaftlichen Regungen und ganz Frau in der Art, wie sie ihre Mittel braucht. Ein starrer, wie aus Stein gefügter Buttler Heinz Moog, polternd, landsknechtschlau der Illo Höblings, sich durch die Intrigen windend und kaum Farbe bekennend Franz Herterichs Terzky, eine um so farbigere Karikatur Heims Isolani, höfisch-bissig der Questenberg Prangers, gefühlvoll-schlicht Curd Jürgens als schwedischer Hauptmann, geradeheraus der Gefreite Eduard Volters', delikates, vornehm und gelassen der Wrangel Woesters. Als Thekla debütierte Antje Weisgerber, aus zartem Gefühl zu entrückter leidenschaftlicher Hingabe an das Bild des toten Geliebten sich steigernd; das Erbe des väterlichen Blutes war in diesem so zerbrechlich erscheinenden Mädchen, das seelisch ganz der Welt Max Piccolominis zugehört, kaum noch zu spüren (Stellen der Dichtung, die Theklas Mut unterstreichen, hatte man fallen gelassen). Der von Schiller nur flüchtig gezeichneten Herzogin gab Maria Mayen stille Fraulichkeit. Im Vorspiel gefielen Hans Sieberts Wachtmeister (des Wallenstein Bildnis im kleinen), Siegmars Schneiders flammender Kürassier, Emerich Reimers als phlegmatisch-vertrotzter Arkebusier im Tiefenbachschen Regiment besonders. Otto Schmöle ließ als Kapuziner eine donnernde Philippika über die Köpfe seiner Zuhörer rollen, Auguste Pünkösdy war eine lebensstrotzende Marketenderin. Die des Raumes wegen Nichtgenannten hatten alle ihren verdientlichen Anteil an der mit starkem Beifall aufgenommenen Vorstellung, die zu den interessantesten und künstlerisch bedeutendsten des Hauses gezählt werden kann.

Otto Horny

nete er ein ergreifendes Blatt, auf dem er zeigt, daß nun seinem Hause das schirmende Dach genommen sei; er fand dann doch wieder die Ruhe, die ihm liebende Menschen gaben; nun aber ist das Haus selbst abgebrochen, aus dem soviel Freude zu uns ging.

Gerade im letzten Jahre erfuhr Lobisser viel Freude durch die Verleihung des Meisterpreises der Stadt Wien. Wir konnten in der Ausstellung das Lebenswerk in seinen bedeutendsten Schöpfungen übersehen. Wer hätte geahnt, daß sie zur Gedächtnisausstellung werden würde? Das aber bleibt der Trost, daß das Leben mit dem Tode des Künstlers nicht endet, denn was bleibt, das schaffen die Künstler, und Lobisser war und ist einer von denen, die Bleibendes gegeben haben und damit im Gedächtnis des Volkes weiterleben. Nicht nur Klagenfurt und Kärnten trauern heute um einen echten Künstler, Lobissers Werk kennen alle Freunde der deutschen Kunst und sein Ruhm wird in der Zukunft wachsen und sich nie mindern.

Switbert Lobisser zum Gedenken

Am Freitag ist der weit über die Grenzen seiner engeren Heimat hinaus bekannte Maler und Radierer Prof. Switbert Lobisser einem kurzen aber schweren Leiden erlegen.

✧

So schnell ging Lobisser aus unserer Mitte, daß wir alle das Bild des kräftig und herzhafte lebenden Künstlers bewahren können, der im Leben und im Schaffen immer getreulich eigenen, naturnahen Gesetzen nachging. Am Kreuzberg in Klagenfurt steht sein Haus, und jeder Klagenfurter weist uns den Weg, denn jeder Klagenfurter liebt den Mann, der da in seiner Lederhose täglich um die Mittagszeit in die Stadt herunterstieg, freundlich begrüßt, lächelnd dankend; den Kindern schaute er lange nach, denn die liebte er besonders, er kannte ihre Namen, wußte um ihre kleinen Sorgen, darum liefen sie zu ihm wie zu einem milden Vater, der in dem hellen Zauberhaus wohnt vor dem die Großen und die Kleinen so gerne stehen. Da gibt es auf einem schönen Bildband, das um das Haus läuft, den Klagenfurter Drachen zu sehen, den Kinder umspielen, Kärntner Landschaften und Kärntner Leute sind da gemalt, in ihrer schönen Lebensbreite. Ich erzähle in der Gegenwart — das Haus steht ja noch, aber der Herr dieses Hauses ging nun hinaus, und seit gestern herrscht hier Vergangenheit.

Da oben saß der Holzschneider und ersann seine herzberührenden Blätter. Ich konnte ihm in diesem Sommer bei der Arbeit zusehen, wie er mit Innigkeit sich in den Stoff vertiefte, von dem er uns erzählen wollte, wie er mit Sicherheit in das Holz schnitt, ein Meister des Lebens und der Kunst. „Muttertag“ heißt der Schnitt, an dem er arbeitete und der nun wohl sein letzter wurde. Es ist schön, daß gerade der Mutter das letzte Werk gilt, denn es war nichts in seinem Denken, das ihn tiefer berührte, das er inniger umkreiste als das Wesen der Mutter und das Unschuldslieben der Kinder. Da sitzt nun wieder eine Kärntner Frau im Wiesenrunde, das eine Kind greift hinauf zum geliebten Gesicht, das andere bringt einen kleinen Blumenstrauß zum Ehrentag, weit hinten sind Männer in ihrer Welt, da steht auch der breite Hof und dahinter die Berge, vorne aber blüht das Leben und die Liebe der Mutter. Wie oft hat Lobisser von den Müttern in seinen Werken geredet! Er hat sie als Verkörperung aller Natur mit dem Kreatürlichen üppig umgeben, er hat feste Bauernfrauen an den Grenzzaun gestellt, er hat die Mutterschaft in der Marien-

legende aus dem Alltag gehoben; meist trug die Mutter aber die Züge seiner geliebten Frau, um die er mit vielen Mächten ringen mußte, die ihm dann Hilfe und Lebensmitte gab. Da saß also der Meister in den stillen Vormittagsstunden, blickte über seinen Garten zu den Bäumen; schnitt mit Werkgerechtigkeit ins Holz und erzählte von der Vergangenheit, von den Tagen in den Wäldern des Stiftes St. Paul, da er sich als Jäger freute, da er das weite Revier hegte; er nahm soviel Waldseligkeit in sich auf, daß er unermüdlich daraus schöpfen konnte, so daß kein Künstler der Gegenwart uns wohl inniger und wissender von der Lieblichkeit und der lockenden Dämonie des Waldes erzählen kann, als Lobisser es tat.

Am Nachmittag stopfte er seine Pfeife und unternahm dann einen kleinen Gang, auf dem er mir den Stolz seiner Umgebung zeigen wollte; nur ein paar Schritte waren nötig, dann waren wir im Walde, und da kannte Lobisser jeden Baum, er konnte lange vor einigen Riesen stehen und ihre Kraft, ihre Form rühmen. Was konnte einem solchen Manne die Stadt geben? Wenn er nach Wien mußte, wo er viele Freunde hat, floh er bald wieder, denn über Stadtgespräch und Gefeiertwerden ging ihm das Leben mit seinen Bäumen, mit seiner kleinen Familie. Das Abendgespräch mit Freunden liebte er, da saß er bis tief in die Nacht, und die Worte tröpfelten oft nur, so liebte er es, denn weit-schweifende Geschwätzigkeit war nicht sein Fall, ein Glas Wein und einige Worte aus der Erfahrung des Lebens, da baute sich ein guter Abend.

Im Herbst wollte er wieder im Kärntner Lande wandern, da wollte er wieder Aquarelle malen, die ihm in den letzten Jahren besonders lieb waren. Im Frühjahr und im Herbst, wenn die Farben reicher waren, da setzte er sich in die Wiesen und malte in seliger Freude die Höfe und Bäume, die Berge und Wolken. Diese Aquarelle hütete er wie einen Schatz, er freute sich an der Freude, die der Genießer zeigte, aber er trennte sich von keinem Blatt, denn sie waren für ihn eingefangene glückliche Stunden, an denen dieses Leben sicher reicher war als an sturmhaft traurigen. Es war kein leichtes Leben, das Lobisser zugeteilt war, er mußte viel kämpfen und sich nach allen Seiten wehren, aber er kam stark aus dem Ringen und wußte genau, daß eben im Leben vieles Glück mit Leid bezahlt wird, daß aus dem Leide aber gerade dem Künstler die letzte Tiefe kommt.

Als seine geliebte Ev von ihm ging, da zeich-

Metz einst und je

Von unserem nach Lothringen entsandten S-r-Schriftleitungsmitglie

Metz, im Oktober

Alte Soldaten freuten sich, als Metz 1940 wieder deutsch wurde, weil sie Wiedersehen mit seinen ungezählten Kasernen, Übungsplätzen und Forts feiern konnten, auf denen sie vor dem ersten Weltkrieg gedient hatten. Die Wissenschaftler der Geschichtsforschung waren befriedigt, kam doch mit der Stadt ein ungewöhnlich reicher Hort von erhaltener Überlieferung aus bald zweitausend Jahren in den deut-

weise etwa zwanzig Jahre wirkungslos in Metz vorbei, und die Sanierung der Altstadt, ihre Bereinigung von Elendsquartieren und die Auflockerung der Wohnviertel und Straßen im Zusammenhang mit der Schaffung flüssigerer Verkehrsverbindungen obliegen nunmehr uns. Diese Arbeit fordert Fingerspitzengefühl, um das Neue mit dem Alten harmonisch zu verbinden und nicht die unersetzlichen Denkmäler der Vergangenheit, gegen welche die Spitzhacke hier Schritt auf Tritt schlagen würde, zu gefährden. Doch indessen hat der Krieg solche Vorhaben größeren Umfangs noch in die Zukunft verlegt, weil auch die Kräfte der Stadt Metz wie des ganzen Landes Lothringen vorerst zu wichtigeren Aufgaben angestrengt werden müssen.

✧

Doch schön ist Metz immer durch seinen Reichtum an alten Bauten, wenn ihm auch die profanen Gebäude, vor allem der

militärischen Zweckmäßigkeit, weithin das Gesicht geben; Kasernen, vor allem jener Jahre, die Metz, den westlichen Eckpfeiler der deutschen Sicherheit, damit reichlich ausstattete, waren und sind keine Schmuckkästchen, und der Generalfeldmarschall von Haeseler, dessen Erinnerung nicht nur der Roland am Bahnhof, sondern auch sonst manche In- und Aufschrift wahr, kam schließlich nicht als Stadtbaurat, sondern als Grenzsoldat in die Festung. Trotzdem verdankt die Stadt jener 50jährigen Periode nach 1870 und der Jahrhundertwende unter deutscher Hoheit viele Uneretzlichkeiten eines neuzeitlichen Gemeinwesens; so wurde, zwei Beispiele nur, der Hauptbahnhof bis 1908 fertiggebaut, die Hauptpost bis 1911, beide im romanischen Stil der rheinischen Schule, von einer für die Größenordnung der Stadt imposanten Weiträumigkeit. Doch möchten sie wie das dicht anschließende Gelände der Hotel- und Bürohausstraßen auch gleichermaßen zum Bilde anderer Straßen passen.

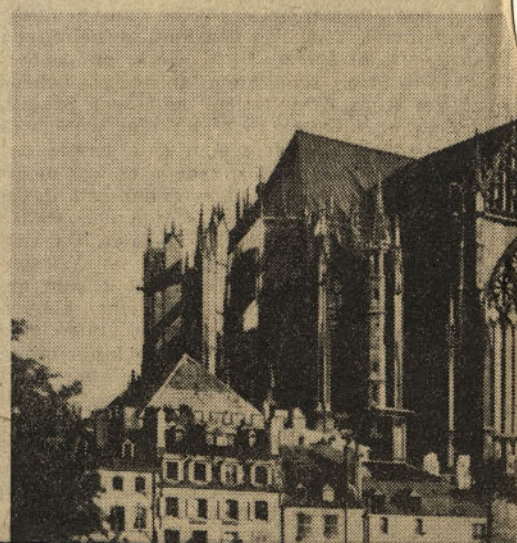
✧

Nicht verpflanzen ließe sich jedoch die Altstadt. Sie ist ein ureigen Metzger Ding, mit ihrem Boden und seiner Geschichte

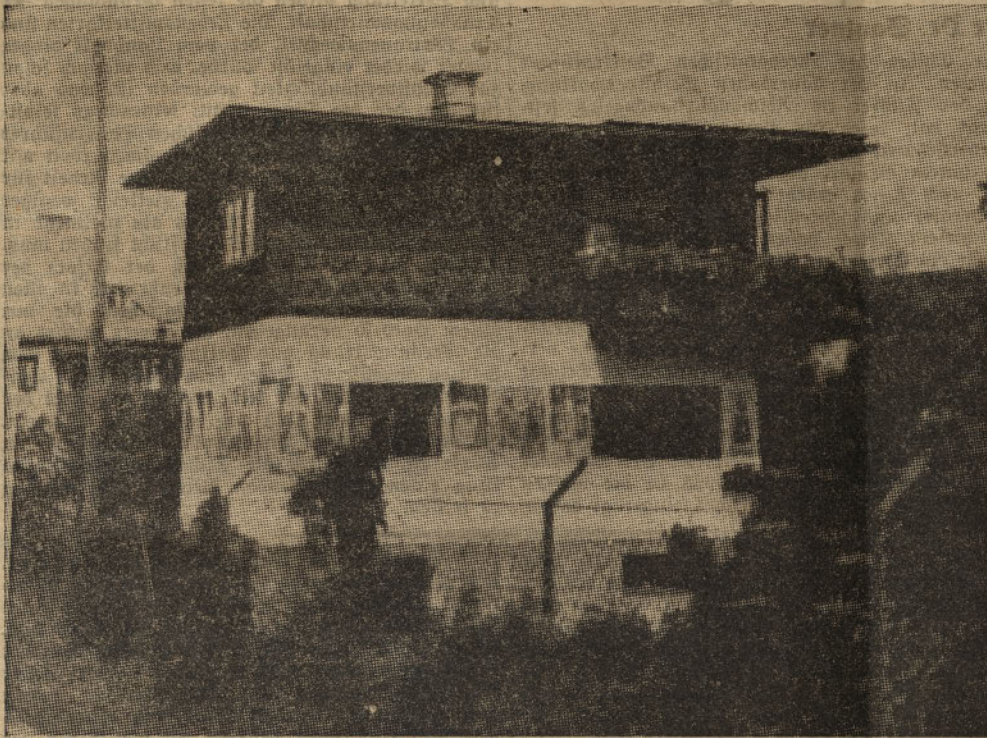
geschlossenheit ihrer Häuser am auffälligsten, die der Straße zumeist mit nur wenigen und leblosen, oft vergitterten Fenstern zugekehrt sind und ihr Leben erst hinter der Tür und nach den fast südlich-spanischen Höfen hin entfalten, in deren Geviert zwischen schweren Steinplatten noch weiten Herbst wilde Blumen einen süßen Duft verströmen. Nicht die Römerstraße wohl im Zuge der alten römischen Landstraße gelegt, die vom Römertor durch die Merowingerstraße bis übers Moseltor von Sankt Segolena zog, doch heute eng belebt durch den Trubel vor den Läden und Geschäften der Großstadt, zeigt freilich die dem Volkscharakter entlehene bauliche Zurückhaltung, wohl aber die Gassen, die zu ihren stilleren Zeiten hin im sanften Auf- und Ab der leichten Wellen zwischen Mosel und Selle den Fußgänger durch ihr sauberes Pflaster überraschen. Er läßt sich erzählen, daß Metz die erste deutsche Stadt mit gepflasterten Straßen wurde, seit 1300 die Hauseigentümer angehalten waren, vor ihren Häusern Steinpflaster zu legen. Und er dankt im stillen jenem Jahrhundert, das so baufreudig den tausend Jahre lang unveränderten Mauerring von Metz sprengte und seine Vororte nach Osten, Westen und Norden der Stadt eingliederte, deren Gebiet darum um das Dreifache vergrößert wurde, wie heute wieder die Einbeziehung von 13 Gemeinden vor den Toren der Stadt auch den Boden für neues Bauen über die alte Enge hinaus gewinnen will.

✧

So führt den Fußgänger sein Behagen unversehens zu dem zeitlichen Ursprung der neben Kasernen und Festungswerken markantesten Bauwerke. In der Mitte des 13. Jahrhunderts wurde das Deutsche Tor, drei Jahrzehnte zuvor der gotische Dom zu errichten begonnen. Diesseits und jenseits der Selle saßen damals die Herren vom Deutschen Ritterorden, deren Niederlassungen freilich nach dem Einzug der Franzosen verschwanden. Das Deutsche Tor jedoch bewahrt ihren Namen. Es blieb als einziges vom Mittelalter her erhalten. Ursprünglich ein einfacher Bogen, nur zur Durchfahrt bestimmt, wurde es 200 Jahre später zu der Torburg erweitert, deren Zyklopenmauer den Betrachter von 1943 an die neuzeitliche Art des Bunkerbaues gemahnen. Seit man 1892 neben ihm eine breite Brücke über die Selle schlug, ver-

Prof. Suitbert Lobisser gestorben

Das Heim des Meisters auf dem Kreuzberg in Klagenfurt

(Aufn.: Goldbacher)

Klagenfurt, 1. Oktober. Heute vormittag erlag in Klagenfurt Prof. Suitbert Lobisser im Alter von 65 Lebensjahren einem langjährigen Leiden. Die Beisetzung des Verbliebenen geht am Montag, dem 4. Oktober, 4 Uhr nachmittags auf dem Klagenfurter Zentralfriedhof vor sich.

Suitbert Lobisser entstammte einer Familie, die bereits 1415 im Mölltal ansässig war. Im Jahre 1860 kam der Vater Lobissers als junger Lehrer ins Mölltal, wirkte in Eisentratten, später in Klein-Kirchheim und Tiffen und in der Umgebung Klagenfurts. In Tiffen erblickte Suitbert Lobisser am 23. März 1878 das Licht der Welt. Er besuchte das Gymnasium in Klagenfurt, dann das Stiftsgymnasium in St. Paul im Lavanttal und die Malerakademie in Wien. Später trat er eine Lehrstelle in St. Paul an und wurde dort Professor. Gleichzeitig betreute er das St. Pauler Jagdamt, selbst seit jeher ein begeisterter Weidmann.

Schon in St. Paul stellte Lobisser als Autodidakt Holzschnitte her, auch betätigte er sich dort mit beachtlichem Erfolg als Bildhauer. Doch die Krone seiner künstlerischen Entwicklung, seines Lebens und Schaffens sind seine graphischen Werke, die sich in vollständiger Reihe im Besitz seiner Kärntner Heimat befinden. Fresken und Ölgemälde, Zeichnungen und Aquarelle gehören, viele von ihnen weit über die Grenzen seines

Prof. Suitbert Lobisser

Heimatgaues hinaus berühmt, zu seinem künstlerischen Nachlaß.

Gaulleiter Dr. Friedrich Rainer sagte in dem Vorwort zu dem „Lobisserbuch“, das einzigartig in Fassung, Gestaltung und künstlerischer Ausstattung im Jahre 1940 im Verlag Kleinmayr in Klagenfurt erschienen ist, von dem Kärntner Künstler Suitbert Lobisser: „Uns war sein Werk in der Zeit des Kampfes der künstlerische Ausdruck eines Bekenntnisses zu Adolf Hitler. In der Zeit übelster Entartung ist Lobisser sich und seiner deutschen Art treu geblieben. Ein Meister des Handwerks und durch die Beherrschung der Materie befähigt, die kühnsten Regungen seines Künstlertums zu gestalten, verkörpert Lobisser die Idealgestalt des deutschen Künstlers, wie sich der Führer ihn wünscht...“

Eine neue Gauschule

Vorbildliche Schulungsstätte am Wörthersee
Klagenfurt, 1. Oktober.

Im Rahmen der Festwoche vom 3. bis 10. Oktober wird am Montag, den 4. Oktober, von Gaulleiter Dr. Friedrich Rainer eine neue Gauschule eröffnet werden. Diese Schulungsstätte liegt in Dellach am Wörthersee und hat gegenüber der in mehr als einer Hinsicht idealen Gauschule in Bald an der Save den großen Vorteil, daß sie leicht erreichbar ist und mit Klagenfurt in enger Verbindung stehen wird.

Der erste Lehrgang in der neuen Gauschule ist am 27. September angetreten. Er umfaßt 40 Zellen- und Blockleiter aus allen Kreisen des Gaues. Der Leiter des Lehrganges Pg. Czetschner schult die Lehrgangsteilnehmer nicht nur theoretisch, sondern legt sie auch bei den Vorbereitungen für die Eröffnung der Schule ein. Tieferlegung der Wasserleitung, zahlreiche räumliche Umänderungen und vielerlei andere Arbeiten sind teils erledigt, teils im Gange oder noch durchzuführen. Das freudige Mittun aller Schulungsteilnehmer, das Sicheinsehen mag symbolisch sein für das politische Schaffen des Gaues Kärnten, der aus allen Kreisen Vertreter nach Dellach geschickt hat. Ein Freibad, ein Turnplatz, ein Bootshaus, eine Sauna, Gartenanlagen, ein Schießstand und eine Thingstätte sollen von den Lehrgangsteilnehmern mitgestaltet werden, so daß die neue Gauschule allen denen, die sie besuchen, nicht nur Anregung und neue Weisung, sondern auch etwas von der Tatkraft der Kärntner Männer vermitteln wird.

Erhöhter Abschluß des Schalenwildes

Anordnung des Reichsjägermeisters

Der Reichsjägermeister weist in einem Erlaß darauf hin, daß der Rotwild-Collabschuß im letzten Jahr durch kriegsbedingte Nennnisse bei weitem nicht erfüllt worden ist. Die Verminderung der Rotwildbestände sei dadurch zum Stillstand gekommen. Trotz aller Schwierigkeiten müßte deshalb in diesem Jagdjahr ein erhöhter Rotwildabschuß durchgeführt werden.

Es wird für das ganze Reichsgebiet angeordnet, daß in jedem Hochwild-Jagdbezirk 20 v. H. mehr Rotwild abgeschossen werden, als im Abschlußplan vorgesehen ist. Diese Erhöhung gilt nicht für jagdbare gute Hirsche. Der Hirschabschuß ist vorwiegend in weiblichem Bild zu erfüllen. Auch die Rehwildabschüsse sind im letzten Jagdjahr nicht voll erfüllt worden, so daß im neuen Jahr für

Haltung und Leistung

Von Hauptstabsteiter Dr. Santner

Klagenfurt, 3. Oktober.

Zum fünften Male in diesem Krieg bringt das deutsche Volk dem Landvolk am Erntedanktage seinen Dank für die Sicherung der Ernährung zum Ausdruck. Zehn Jahre sind es her, seit der Führer zum ersten Male nach der Machtübernahme am Erntedankfest auf dem Büdeberg zu den Bauern des Reiches sprach.

Wenn oft im täglichen Leben in Gesprächen anerkannt wird, daß die deutsche Ernährungswirtschaft trotz aller kriegsbedingten Schwierigkeiten klappt, daß jeder Volksgenosse die Mengen, die auf den Lebensmittellisten stehen, rechtzeitig in guter Qualität und vor allem zu denselben Preisen bekommt, wie zu Beginn des Krieges, so wird gleichzeitig die Frage aufgeworfen, was die Ursache dieses Erfolges sei.

Die Ursache zu diesem kriegsentscheidenden Erfolg liegt auf der einen Seite in der beispiellosen Haltung der deutschen Bauern, vor allem der Bäuerinnen, und zum anderen darin, daß die deutsche Ernährungswirtschaft von der bäuerlichen Selbstverwaltung nach dem Grundsatz der freiwilligen von Verantwortung für das Volksganze getragenen Leistung geführt wird. Der Führer hat im Jahre 1933 den Bauern in grundlegenden Gesetzen jene Stellung im Volk und Staat gegeben, die eine Haltung und Leistung ausgelöst hat, die die Bauern befähigen, alle Kraft für ihre Arbeit einzusetzen. Erzeugungsschlacht und Marktordnung waren die Grundlagen, auf denen schon lange vor dem Krieg die Voraussetzungen für den Abbau der Arbeitslosigkeit und damit für die industrielle und militärische Aufrüstung geschaffen wurden. An diesen damals festgelegten Grundrissen muß noch heute festgehalten werden, obwohl sich die Stabilisierung der Preise auf der landwirtschaftlichen Seite und das Ansteigen der Preise auf gewerblich-industriellem Gebiet zu einer Unterbewertung der Landarbeit entwickelt hat, die heute doch allgemein erkannt und nach dem Krieg behoben werden muß und wird.

Der Vergleich der Ernährungswirtschaft des ersten zum zweiten Weltkrieg ist naheliegend. Während man damals mit Anordnungen, Befehlen und Requirierungen durchzukommen hoffte, ist an Stelle solcher Methoden der verantwort-

liche Einsatz der ehrenamtlichen Bauernführer getreten. In der bäuerlichen Selbstverwaltung, die der Führer im Reichsnährstandesgesetz festgelegt hat, legen die Bauernführer im engsten Einvernehmen mit Partei und Staat, stets selbst mit gutem Beispiel vorangehend, die Richtlinien fest, nach denen gearbeitet, erzeugt, abgeliefert, bevorratet und schließlich verteilt werden muß. In diesem Kriege haben sich im Vergleich zum ersten Weltkrieg die Flächen für Getreide und Kartoffeln besser gehalten; die Erträge sind derzeit beträchtlich höher, der Viehstand ist besser. Die Gemüseanbaulage, die im Weltkrieg zurückgegangen ist, wurde in diesem Kriege beinahe verdoppelt. Die Ablieferungsschlacht hat beste Erfolge zu verzeichnen.

Die Ablieferung der Erzeugnisse erfolgt unter bäuerlicher Lenkung bei möglicher Erhaltung der Erzeugungskraft der Betriebe. Die Kärntner Bauern, die sich im Jahre 1938 in die Reihen der übrigen Bauern des Reiches eingefügt haben,

**** Vor dem Feinde bewährt.** Irtschen. Für tapferes Verhalten vor dem Feind wurde der Gefreite Binzenz Stefan aus Rittersdorf mit dem Eisernen Kreuz zweiter Klasse ausgezeichnet.

**** Heldentod.** Irtschen. Getreu ihrem Soldateneid fanden der Gefreite Friedrich Mandler aus Weneberg und der Panzerjäger Anton Huber aus Zwidenberg den Heldentod für Führer und Reich.

Der Rundfunk von heute. Reichsfender: 9.30 bis 10: Bunte Melodien der Kapelle Jan Hoffmann. 11 bis 11.30: Eine halbe Stunde bei Walter Niemann. 11.30 bis 12: Über Land und Meer. (Nur Berlin, Leipzig und Posen.) 12.35 bis 12.45: Bericht zur Lage. 14.15 bis 15: „Musik am laufenden Band.“ 15 bis 15.30: Aus klassischen Operetten. 15.30 bis 16: Frontberichte. 16 bis 18: Bunter Samstagnachmittag. 18.30 bis 19: Der Zeitspiegel. 19.15 bis 19.30: Frontberichte. 20.20 bis 22: „Erntedank 1943“ — eine bunte, vollstümliche Abendunterhaltung. 22.30 bis 24: Wochenausflug mit dem Deutschen Tanz- und Unterhaltungssorchester u. a. — Deutschländler: 17.10 bis 18.30: Serenadenmusik: Händel, Gluck-Motto, Stamiz, Mozart. 20.15 bis 22: Große Folge aus Oper und Konzert.

ung haben. Um die Aufstellung besonderer Fahrpläne zu vermeiden, werden bei der Deutschen Reichsbahn alle Nachtzüge auf einem Bahnhof, den sie in der Zeit von 2.00 bis 2.00 Uhr anlaufen, eine Stunde zurückgehalten. Dadurch wird erreicht, daß diese Züge auf allen Bahnhofen, die sie nach dem Fahrplan vor 2 Uhr und nach 3 Uhr berühren, entsprechend dem Fahrplan antommen und abfahren. Bei den zwischen 2 und 3 Uhr abfahrenden Zügen muß sich der Reisende grundsätzlich auf die Stunde 2a einstellen. Er kann dann niemals seinen Zug versäumen, sondern muß im ungünstigsten Falle eine Stunde warten.

leisteten in diesen Jahren trotz der Ungunst ihrer Scholle ihr Möglichstes. Erzeugung, Erfassung und Verteilung bilden die festen Grundlagen der Ernährungswirtschaft. Die Lebensmittellisten sind ein Vertrauenswechsel, der vom Landolk bisher immer wieder eingelöst wurde, was vielfach schon zur Selbstverständlichkeit geworden ist, was aber für den, der die Dinge kennt, keineswegs selbstverständlich ist. Die ehrenamtlichen Bauernführer leisten in kameradschaftlicher Zusammenarbeit mit den hauptamtlichen Mitarbeitern eine Arbeit für das Volksganze, die ihren Lohn vielleicht weniger in der Anerkennung des Volkes als vielmehr in dem Bewußtsein voll erfüllter Pflicht finden muß. Tatsache aber ist das eine, daß der Erfolg der Ernährungswirtschaft darauf beruht, daß in allen Fragen Bauern zu Bauern sprechen, die mit gutem Vorbild vorangehen, die immer wieder an die Verantwortung und Haltung gegenüber dem Ganzen appellieren. Neben dem unbekanntem Soldaten des Krieges, der seine Pflicht tut, steht der unbekanntem Bauer und vor allem die Bäuerin, die ohne besondere Anerkennung unentwegt am Werke ist, um durch die Sicherung der Ernährung einen entscheidenden Beitrag zum Endsieg zu leisten.

**** Nichtsätze für Weibezinse.** Klagenfurt. Die vom Reichsstatthalter herausgegebenen Richtlinien und Nichtsätze für Weibezinse vom 18. Juni 1943, die seit dem 10. Juni 1943 in Kraft sind, haben zu manchen Zweifeln und Streitigkeiten Anlaß gegeben. Es wird vor allem immer wieder die Auffassung vertreten, die Nichtsätze träten auch bei den vor dem 10. Juni 1943 abgeschlossenen Weibeverträgen generell an die Stelle der vereinbarten Weibezinse, die Parteien seien nicht berechtigt, von den Nichtsätzen abweichende Weibezinse zu verabreden usw. Das ist jedoch nur beschränkt richtig. Der Zweck der Nichtsätze ist nicht etwa der, dem Weibebesitzer einen bestimmten Weibezins zu garantieren, vielmehr soll durch die Nichtsätze die Forderung und Zahlung überhöhter Weibezinse unterbunden werden. Daraus folgert, daß die Parteien sich strafbar machen, wenn sie die Nichtsätze überschreiten, gegen die Vereinbarung von Weibezinzen, die unter den Nichtsätzen liegen, ist dagegen nichts einzuwenden. Daraus folgert weiter, daß Vereinbarungen bezüglich der Höhe der Weibezinse, die vor dem Inkrafttreten der Nichtsätze (10. Juni 1943) getroffen worden sind, heute dann nicht mehr eingehalten werden dürfen, wenn die vereinbarten Weibezinse die Nichtsätze überschreiten. In diesem Falle kann der Weibebesitzer statt des vereinbarten Weibegeldes nur den Nichtsatz fordern. Hatten die Parteien dagegen Weibezinse vereinbart, die unter den Nichtsätzen liegen, so behält es dabei sein Bewenden. Der Weibebesitzer ist, da er vertraglich gebunden ist, nicht berechtigt, einen höheren als den vereinbarten Weibezins zu fordern, und der Weibeberechtigte ist nicht verpflichtet, einen höheren als den vereinbarten Weibezins, etwa den Nichtsatz, zu zahlen.

80. Geburtstag Dr. Vinzenz Rabenlehners. Am 4. Oktober vollendet in Wien Ju.-Dr. Vinzenz Rabenlehner, einer der angesehensten Rechtsanwälte nicht bloß Wiens, sondern der Alpen- und Donaugäule, sein 80. Lebensjahr. Ein

Ausbildungsbeihilfe für Versehrte

Auch bei Weiterverwendung im Wehrdienst

Die Ausbildungsbeihilfe wird Unterhaltspflichten, die Empfänger von Versehrtengehalt der Stufen II, III oder IV mit Versehrtengehaltzulage sind, ohne Rücksicht auf die Kinderzahl für alle beihilfefähigen Kinder gewährt. Die im Wehrdienst weiterverwendeten und wiederverwendeten Versehrten sind in der Regel nicht im Besitz eines Versehrtengehaltsbescheides. Sie erhalten Versehrtengehalt und Zulage erst nach der Entlassung aus dem Wehrdienst. Auf Vorschlag des Oberkommandos der Wehrmacht hat sich der Reichsfinanzminister damit einverstanden erklärt, daß die im Wehr-

diktirane v št. Pavlu, a je pustil ta
stari in se posvetil slikarstvu. Pri
spremembi stari igrala je vloga
tudi ženska. Treste se vidijo v Land-
haus-u, naraščajo se na dobo plebsvita
iz l. 1919-1920 - za katerega se je rajni
mnogo udeležoval, neve, na nemški
strani.

12. oktober

Dne 10. oktobra - nedeljo - spravili
suno bergatev. Prišlo je 30 birarjev, pet
brentarjev. Prišlo so zbirali birarji,
neutrufeno nosili brentarji s sladkorja
grozdjem naložene brente. Stiskalnica
je skripala, tincenčni sok tokel je
poco vi v veliko hlad postarjen v
hladni kleti. Pravega žoljenja med
birarji le ni bilo, nobernega petja, nobe
nega vrtkarja, goveje je bila steer ma-
le, larna, a tudi ta je utihnila in
postalo je vse mirno. Brentarji so zavrli
delo - celo noč so razkopavali Koiniga ppe
reclawgalv. nabralo se je 146 brent, teklo je
slabo, sladkorja je bilo 15° - 17°. Najmo
drugo leto na veselo, srečno bergatev.

17. oktober

V romanu Antona Scholl - Baum
fluch und Pest našel sem sledeči slavok.
Uboj je, kdor je izgubil denar in pre-
moženje ali pa ga nikdar ni imel ni-
še bolj revnej je, kateremu se je raj-
bilo velika sreča, a najbolj revnej je,
ki je izgubil vero in upanje in stoji
sredi krutega žaljenja kakor oca,
katero nikdo ne dote in ki ne najde
pota domu. Kalo moliti pomaga
človeku v veselju in žalosti, malo
moliti vzbudi upanje in ga duže
upanje miru z gadufim ozelikom.

To so velepomembne besede, ki velja-
jo posebno za današnje čase. Člove-
kovi bi bilo dobro, če bino imel
druka, da je še nekdo nad nami,
naš oče, in kateremu se moremo
obrniti v vsakem času strahu
zupanje, da bo nam stal su-
kol najpravičnejši sodnik verno
ob strani. Prepparetui so oni, ki
srdijo, da ni Boga - hitro velja
besede su. Prva: Nor je, kdor trdi
da ni Boga.

18 oktober

Velikokrat se slivi, kakšna grozodejstva nad nedolžnimi prebivalci se zgodijo vled napadov iz zraka. Skrajno obsojati je to, a vojaka je neusmiljena. Kdor je vojno poogrožen, mora trpeti in tudi drugi neprimadeti z njim. Če pa tako: Kdor drug ne v srčnoovo grozdo, inna pordakovati, da ga razfena mrečes pitke; in če pride slučajno v tem času kdo drugi mimo, ki nika kor udoležu na dražerfu, pa tudi dobi spomn, ne more se pahudovati nad razfajferum, pa pa nad vrtu, ki je matil, mdr.

19 oktober

Kirulo je mreče drinj, ko je zatisnil oči svoj rojak iz Železne Kaple, Dr Josip Dakež, strojni gradnik v Smarju pri Jelsah. Bil je duša v kad, društva brigad v Gradcu, sestavljeno je znana križevaike statule, ki so mi najljubši spomn na visokošolska leta. Blagopokojni bil je blaga duša! Častem mu spomn.

29. oktober

Ko sem prebival stara ptuška,
našel sem pesem mojega rajnega
prijatelja, vseučilišnega profesorja
Dr. Radoba Kušej, ki jo njemu v spom-
nin tukaj objavim. Klasi se:

Vesela sprava.

Na vrtu je trgalo cvetke dekle
bonično mladenič zaprosi za roke.

Podala mu cvetko je z nežno roko
A z njo mu podala ljubezen gorke.

Izginila mir sta in sreča srca
Kar celo zdaj vse mladenka in ra.

Ko drugi je šopek iz rok ji sprejel,
Ne praven i srčno mladenko objel.

Na vren ljubezen topi se vse
In usta se močno ustev držje.

Ki spal njima dolgo tarajski rosi
Razniši ga kuralu vihar razonet.

Umschlag
Verwaltung

23/9 1943 -

Tom Knapton Oct 10/10 43

Sept 1/10 43

Priznatej hinaoski je srce strel,
Obup je v sreci pol odprl.

Polet se mladenci obrne proti,
Obup je v oči, a v sreci noči.

Skeli ga, da ljuba rjela je
Da bi je za drugo ulegoo sree.

Nemren prehodil je pol sveta,
A rari hladila ta ne da.

Sno njeno naroče prosai hiti.
Od sree rosijo obema oči.

S ma je težko čakala je
Ka njeno se bridko jokala je.

Kdaj gopet te, sicek moj držit
In nikdar, nikdar te ve ne pustim.

Na sree pritirne spet gorke sree.
In krepko in globoko okleni se me.

In k gosji srčni podaj mi roko!
Moč vražna ve naju ločila ne bo!

Poljubil jo je, se enkrat objel
Pozabil na vse, kar bil je krepel. —

Kdaj je D'Kušaj skoval to pesene

in na koga se nanaša, mi je sedaj ne-
gnano. Sotovo je z časa, ko je bil profes-
sor na univerzi v Jülichu.

Nčraj je bil dan so. Simona. Spo-
minjam se vas vseh, ki ste dneli
ta dan vaš god. — Simon Richter,
moj učitelj v Kitarovasi. Kurnič
dobro, ko sem ga vaterjo vprašal iz
Železne Kaple, kjer je bil veliki sejm
na Sturmovo, in je šel z nami tudi
Simon Richter, da je sedaj narasel
pogovor na to, da bi šel v gimnazijo
Kulmisch, kjer je imel moj te-
dajni učitelj, se je izvedla.

Simon Koren moj mojše tete
Barbare v Kelnu; imel me je rad,
in se veselil, ko sem napravil
maturu, dal mi je celo krono a.o.
če tudi jo je težko zaslužil.

Simon Sakovig, moj sorodnik,
bil je gospodar kmetov, doma iz
Apai, sovaniški delavec v papirnici
na Heberci in posestnik v Gorčah.
Najrajši je pel svojo ubogo in
kmetu v krajvarjevi gostilni

I.

Pogosto se sliši zdihovati,
 Kak slabo se pavrami godi
 Premavo jih dajo liciti
 Poprebnih Kmetovskih rečij.
 Premavo živince redijo,
 Premavo svoj gruntec gnusijo
 Mars' kliri le v krumi sedi.
 Svoj gruntec pa v pušči pušti.

II.

Lo kamor se človek obrne
 Le beda se v njega reži,
 Naproti pa maro živince,
 Druzi napov so nagi.
 Promak sim zmirom le uciji
 Ljam nimam kaj gor obleči
 Do hiše imam pajovino za cir
 V oknu za sajbe poper.

III.

Men' se je enkrat godivo
 Da štirje jaz k' misem mogro dat,
 Kot bi ga na mah kaj podivo,
 Mi v hišo prišofle soldat,
 Prav lepo on me pozdravi:
 Verfluhtoni paver mi pravi,
 Boš p'baico mi se groše, moj von
 Sem prišiv na esecijon.

Na Reberci, 22. junija 1905.

Povedal in pel:

Simon Lakovnik, delavec v
 tovarni za popir pod Reberco.

Kapical:

Dr. Ojhold Slavnik, c. k. avstrijski učitelj v Celovcu.

na Reberci, kajni komandator Serricof,
tudi posec, plačal um je čelad odvoj
da je bilo gilo bolj gladko. Prvič
to posec, v spornih.

I.

Pogosto se slivši zdi hvati
Kak' slabose pavrom godi,
Premao jih dažo niti
Potrebnih knelovskih rečij.
Premao ždovnce redij
Premao svoj gruntec grofij
Kars' klirile v krčmi sedi
Svoj gruntec pa v prvi pusti.

II.

Le karnor se človek obrne,
Le beda se v njeja reži,
Nasproti pa maoo ždovnce
Mroci na pov so nagi.
Sromak s'm zmirom le reži
Sam noman kaj gor bleči
Po hiši man najšono ga cir,
V skru ga šajbe popir.

III.

Men' se je enkrat godivo,
Da itibe jaz k' nison mogur das
Kot bi ga mah kaj podivo,
Mi v hišo prišofle soldat.

Črno lepo su me pozdravi:
Ferkultari pover, mi pravi,
Boj pravitu mi te goste, moj bo
sem prišvo na eserifon.

Kapital sem to pesem na Rebeni
22. junija 1905, ko sem bil v Kr. avst.
Kultant v Celovcu. Sedaj Simon tudi
spi že od leta 1920.

Simon Mikeln, doma pri Sv.
Križu v črnoški župniji. Bil sem
v prvem letu mojih bogoslovskih
študij na ofegovi primiciji l. 1899.
Ker sedaj sem se odločil, da grem na
univerzo v Gradec. Tam je tudi
umrl l. 1902, pri nemljenih bratih.
Bil je antma candida - idejalen du-
hovnik, ki bi storil mnogo dobrega
v prid našega naroda.

Simon Quantsknig: Klančnik!
Ko bi tebe ne bilo, bi pač ne mogel
nadaljevati po smrti ofegovega
germanizističnih študij in bi kot
avskultant ne mogel shafati z

pieto plačo. Ohranila nam je, to oboje
jeno in svoja naučila vedno hvaljevo
spomnu.

Simon Horvat, krojač iz Jeriš.
Tisi mi delal obleko - prechlevo
in pogreje kot študentu. Bil si
dobra dušica, milega značaja.

Simon Kurbus, posestnik in sod-
ni svetlec v Baičovi. Velikokrat sta
hodila po cemitvah, mnogokrat se
hladila v polnem vročini pred
strojem obnosnem kranom in se
poučevala o težavah kmeto-
skega stana. Nagadnje sem pristal
v svoj kran na cemitov po tovi
rajni čeni. Bil si preudaren moj,
bistre glave, gost vsaji veri in narodu.

Simon Dutar, profesor zgodovine.
Spoznal sem te o priliki odkritja na-
grobnega spomenika profesorju
Lendovščeku v Doornu pri banketu
na Malem Strucu 9. septembra 1896.
Navdušil si me ga zgodovino, ki
se mi je tako priljubila, da jo še
redaj goštur in mi je dala veliko
razvedrila in duševne zadovolj-
nosti ter naukov za izboljšanje.

1 november

Vseh svetih dan: Drugačje je bil
v mirnih časih praznik, danes je
delavnik. Naenkrat dopoldne gledi
so gosniti vsi gosnoci, ljudje so
se nadoredno popraščevali kaj to
pomeni!

Gosnove so prišli jernal. Ljudem
so se presnila hica, solze so jim za-
lesketale oči. Ob dveh popoldne
gačel je gosniti samo še ocliki gon.
Jernal je slovo od svojih tovaršev,
ki so se mu pridružili 31. VIII. 1924
in celo od tretjega, tako govori mol-
ovški gon ki je delal družbo gred
M. I. 1783 in je tolikokrat naznanil
z koncem glasovi da je zapustil
gorpet eden od župljanov solzno
dolno in se preselil v očini dom.
Maloštevilna množica se je
gbrala okoli avtobusa, na katerem
so bili položeni trufe gosnoci.
Veliki gon je složno pel, bilo je
nemirno, a bralci vsakega
iz obraza, kako težko je bilo slovo.

Kotič je gubnel, odpeljal se je oz. in
gubil za Odrinovo hišo na cesti
proti Hariboru. Veliki gonu je pel
poslavljal se od tovarničev, dok
ler niso zapustili župne mase.
Djudje so se razšli - s tužnim
srcom.

Sedaj se politih ključ veliki
gonu sam iz lru pobožne žup-
ljane k maži za umle žup-
ljane. Dvojna žalost! Vse u
pa si vsak želi: O. da bise gospod
vnil dan 31. avgusta 1924, ko
bodo novi gonuoi klitali žup-
ljane v mladu v svetih hram.
Daj Bog!

9 november

Neraj odogeli so tudi sv. Ruperta
gonuov. Putili so namo srednjega.
Ko so v prvi sestoovi vojni pobrali
gonuov, putili so tudi tega. Blagospo-
kojni župnik Bajler je s svojim
izrazitim glasbenim entom
primarostoi novih gonuov dougel,

da so govorili tudi isti glas ka-
kor nekdanj. Silno ubranilo so pebi,
da je bil nje nek postrovanje go-
venje. Vrak, kdor je aldiral te
glasove, se je spomnil gupnika
Paflera. Kdo bi si pa mislil,
ko so govorili pri nje govornem go-
vrenju tako nito, da so jemali
od rajnega slovo za vedno. Ni
misliti, da se bo po nperški
doldni razlegalo še enkrat tako
nito govenje, gupnik Pafler
bil je le eden, in ga ne bo več.

20 december

Sovraška letala pogostoma
preletavajo slovenske gorice.
V Mariboru imajo večkrat alarm.
Sliši se tudi gumenje topov,
zasledujejo partizane po Pohorju,
katerih je tam obilno. Tožkodo-
vali so tudi železniški tra-

da je bil promet ovrhan.

Dočlape vesel, da pride v naše kraje skoli 3000 družin iz krajev, kjer so ssovražna letala poškodovale stanovauja. Kaker je bilo nekđaj prijetno bvativ mestu, tako je sedaj neprijetno, kdor more, si trie varen kotiček na deželu. Sem vesel, da sem v demartu, kjer tma. mdr - Bog daj, da bi ostalo tako.

Se nekaj o cenah ždote. Blizajo se praznike. Vrak bisi rad privošil kaj boljšega. Ker pa so cene po- stavno določene, za katere no- beden prodajalec ne odda blaga, se je razpralo tihotapstvo. Iz Gradca, Dunaja prihajajo ljudje, ki nudijo bafre cene. Za 1 pajec 1.50 Rk, za kilo zabele 60, svinno masl 80-100, kura 30, puran 100-150, kurco maslo 20, mesna klobasa 30, slivovka 50-100; pomijajo tudi staro obelko, samo da kaj dobijo. Knamenje časa!

22. december

Okrajno sodišče Sv. Lenars je sedaj
samo podružnica - Zweigstelle -
okrajnega sodišča v Klufu. Ticer
ni bilo posla, kakor prej, ko
so bili nazadnje 4 odvetniki in
notar. Da pa je ta podružnica
ocudar le važna, kaže dejstvo, da
so zaradi nesamosti graških
napadov prenesli nezulfoške
Kufije in trgovskega registra v
naš trg, kjer poslujejo 4 uradniki.

26. december

Božični večer. Kako smo se ga
v prejšnjih časih veselili! Božično
drevo je bilo okrašeno, veliko lučic
je gorelo in pod drevescem bilo
je položeno vse polno darov za
vse. In danes! Drevesca so včer
okrašena, a lučic ni, nedarov -
in darovi stofajo osličkova

z resničnimi obrazi, koliko družin
je, katerim so padli člani in
poštevajo dalje. v ruskih jela-
vah ali pa nadmurnoj. Nihem
postavil drevesca na mizo, sta
re jastike sem popravil in nježal
navadno svečo in se zamislil v
čare lepih spominov. Bilo je vse
leho okoli nas, vsecrih svetil,
in tudi ne daril. Polnil sem
razne govorice družavnikov - lepo
so zverle besede, a že v govoru
se je poodarjalo, da boj ne neha
prej, dokler ni zmaga. Govornik
je smiril, da ne bo prej konca,
dokler ne bo na kultura zapadnih
dežel uničena, zato ključ, naj boj
stoji. In kakor kaže, vse lepe be-
sede so bile gataj - radio pou-
ča, da se bife hud boj na vzhodu
in na jugu in tudi ozrak se
je pričel krovi ples, Nijele na
sveti svet poševal. - O, da bi
prišel sudar ~~če~~ ~~da~~ ~~bi~~ ~~gostil~~
med na zemljo!

31. december

Kako veselje vrocuje je bilo ta večer. Povsod so bile prireditve tilovost novega večera. Luni in razigrano veselje je bilo slišati povsod do kanege jutra. Koso ljudje šli k prvi mavi, so tarali prouinjaki po ulici do mu. 'Gu danes! Mliceo v toni paradi nevarnosti napada ty graka - potudi in nobenega ctroeka videti. Mha so vva za rhta. lo ulicah hodijo rojnik; dobili so obvestilo, da se namerava napad. Dne 28. decembra pobili so neznamni storilci na gändammerski stamci pet šip, rojnik je enkrat strelil s puško, a ni zadel. Bilo je napovedano, da bo na silocelo večer zapet napad. Do sedaj pa ni bilo ničesar.

Tako je mirnula ta noč, upajmo, da bo po novem letu o zna menju miru - res vesela!

D. N. 1944. D.

Novo leto: 'Te kakor navadni dan.
Djunde si ricer vsčijo srečno no-
vo leto, a vsek dodà željo, da bi bil
mir. Ni nobenega veseliga razpo-
loženja. V cerkvi je bilo videti
mnogo žensk v črni obleki, gra-
meufe, da žalujejo za padlimi.
Drožnik mi je pravil, da je bil
celo noč v Straleku /: to. Kuperl:
ker se je Ostgruppenführer
fant bal, da bi ga ne napadli in
ubili kakor se je zgodilo nje gove-
nu sovražnik v Ragesnici pri
Strupu. - Popoldne so šli nekateri
držani na sprehod, v trgu po go-
stih mi bilo veseliga veselja,
ni razpoloženja - pa tudi ne
vina. Tako je minulo novega
leta dan.

7. januar

Danes bil je solničen, a grozen
dan. Okoli Mure bilo je slivati grozno
šumenje od vzhoda delala se

je meda nenavadne oblike in ne-
losti. Na enem mestu bilo je videti
kakor velika roka z dolgimi prsti.
Na začetku leh megla zapazila samo
svoja letala. V tem trenutku
zapazila sem nad harborom
29 letal, ob enem pa tudi že silne
detonacije, tako da se je zemlja
trepla in s tem tudi hiše. Došla
so nemška letala, vnel se je hud
boj v zraku o območja župniji.
hva - denat - Tropica hndraš.
Pokale so strojnice, letala so
se premetavala v zraku gor
in dol. Eno letalo je začelo padati
in letelo prsti oghodu. Pilot se
se je spustil o padalom na tla,
kar smo lahko videli. Letalo je
treščilo s strašno silo na tla
in se zarilo globoko v zemljo.
Bilo je amerišansko. Pilot je kazal,
da se je z tovarni v stroju in
bomba. Kosi letala leždi so na 100 m
odli. Velika množica se je zbrala.

24. januar
Letalo padlo je ob postanku Dravca
nasproti kmetiji Klemenčičev
čagon. Baje so vedeli, da tri dru-
ga letala, 2 blizu Ptuj, eno pri St.
Pfu, narodnost še niso mogli
ugotoviti. - Kralu došla so po-
ročila iz Maribora, napad je bil
namerjen letalščem na Telnici.
Ker so došli letalci nepričakovano,
so bile gite strahne. Očividno
mi je spornilo, da je bilo samo
na križarici 130 metrik. Roke
noge so vtrle po ceplah. Mude-
ne so pstrane in strofi. Vodovod
Krcini bil poškodovan.
Baje so padali rdeči listovi iz
napravnih slov. in nemško:
Na svidenje - Auf Wiedersehen!

Letala so nekaj minut odletela
proti jugu - gubnji strli so
bili slivati pri St. Pfu + flak
obrambe.

Prebivalci našega kraja so bili
presenečeni, ker kaptaroga še niso
doživeli. Karj nas Bog kaj huj-
šega!

Bei dem anglo-amerikanischen Luftangriff auf Marburg am 7. Januar 1944 gaben ihr Leben für Führer, Volk und Reich:

Adam Maria	Naujok Hans
Adam Erna	Ornig Johann
Adam Felix	Perkowitsch Maria
Ahlers August	Perkusch Viktor
Aiditsch Alois	Platzer Adalbert
Bach Franz	Plenitschar Luzie
But Anton	Sdolschek Franz
Dölling Wilhelm	Smodisch Franziska
Dobnik Josef	Soretz Petrine
Deutschmann Franz	Strell Richard
Deppe Willi	Sperk Otto
Friedauer Johann	Schele Alois
Geissler Paul	Schele Stanislaus
Gruss Heinrich	Schitnig Hans
Heinrich Othmar	Schmuz Anton
Jakobina Aloisia	Schunk Heinrich
Jurantschitsch Therese	Tschrepinko Josef
Jurhan Ludwig	Tscholnik Johann
Kropiwnizki Otto	Ulbl Franz
Konetschnik Franz	Widowitsch Franz
Köhler Otto	Wimmer Leopold
Lupscha Aloisia	Winder Laura
Martschitsch Vinzenz	Winder Friedrich
Matiaschitsch Alois	Wokatsch Josef
Möstl Hans	Wolny Josef
	Wregg Konrad

Die feierliche Bestattung findet Dienstag, den 11. Januar, um 14 Uhr, auf dem Drauweiler Friedhof in Marburg statt.

Graz, 11. Januar 1944.

Gauleiter und Reichsstatthalter
in der Steiermark

Dr. Sigfried Uiberreither

Chef der Zivilverwaltung in der
Untersteiermark

Letalo padlo je ob petem dnevanju
nasproti kmetiji Klemenčičev
čagan. Baje so vedeli o drugi
ga letala, 2 blizu Ptuj, eno pri št.
Ptuj, narodnost še nisem mogel
ugotoviti. - Kmalu došla so ro-
sila iz Maribora. Napad je bil
namenjjen letališču na Tuzi.
Ker so došli letalci nepričakovano,
so bile gite strahne. Očitno
mi je spornilo, da je bilo samo
na križarici 130 metrik. Roke
noge so vzele po nepah. Mide-
ne so pstrane in strofi. Vodovod
Krcini bil poškodovan.
Baje so padali rdeči listovi iz
napravnih slov. in nemško!
Na sodenje - Auf Wiedersehen!

Letala so nekaj minut odletela
proti jugu - gubini strah so
bili slivati pri št. Ptuj + flak-
strambe.

Prebivalci našega kraja so bili
presenečeni, ker kaj takega še niso
doživeli. Varuj nas Bog kaj truj-
šega!

17 januar

V Mariboru oziroma na Fejuni še vedno izkopavajo izpod mine in trupla dnevno. Januara zasutik. Dne 11. 1. bil je pogreb 51 žiten.

Knajini napadi se vedno bolj množijo. Včeraj okoli poldne slidalo se je od zapada detonacije. Da je bil alarm, se je pozvalo na radiju, ki je naenkrat umolknil.

Danes smo govedeli, da velja včerajšnji napad Koroški. Napadli so Celovec - Kalsdorf - in Borovlje. Danes sedaj se pol dovarajstih slidi se bruenje grakoplovo, leteli so nad Mariborom dalje proti severu. Detonacij do sedaj ni bilo slidati.

Včeraj je nekaj grakoplovo letelo proti Ljnski. Nad Murko so isto bili so boji zavrnitimi letalci.

V Mariboru je bil skoz dve uri alarm. Baje so bili tudi okoli Celja boji ko so na Koroškem izvršili napad.

na Borovlje se ni izvršil napad.

24. januar

Včeraj, nedeljo ob 20 uri slišali smo
naenkrat močne detonacije od
zapada v smeri Maribora. Takoj je
bilo jasno, da so sovražna letala na-
pravila letališče. Po prvih detona-
cijah je nastalo zatišje, a kmalu so
se poročile s še hujšo udlo. V zraku
videli so se tudi kratki bliski od
letal - loocer - Tretja detonacija je
ni bila tako močna - kerle pa so
se šipe. Naenkrat so se pojavile
na jugu - ozhodu - ozhodu - severu
sočle krogle in razvedljevala
gorde. Ob deveti uri petih nilo je
streljanje, posamezni bliski so se
videli še na ozhodu. Potem je na-
stal mir. Kystrelki padali so
v občini Malna na tla. Kakor sem
danes vedel, bombe niso napra-
vile škode, ker so bili nasprotniki
odročeni od naravnarane gacilja.
Pa pa je bilo v Mariboru v kino in
gledališču močno razburjenje.

Cel prtpor je bil tem strašnejši,
ker je vladala močna tema. Bog
nas varuj takih obiskov.

25. januar

Neuradni čas so imeli. Kljub temu ljudem še ni pošel humor, če tudi se ga more imenovati le. kaljen humor. Čital sem sleden seznam, ki naj pojasnjuje današnje razmere:

Kraut ohne Fell
Mussicken ohne Bass
Kamm der Backenarsch warm
Fliegeralarm!

Drastično - pa resnično!

29. januar

Pomladarsko vreme imamo. Toplota kaže opoldne 12°. Nebo je jasno. To pa je kakor ustvarjeno za sovražne letalce. Vsekakor navadno med N. - R. - ure strelja vlak v Mariboru, da bi pregnali letalce. Ljudje pa bežijo iz mesta. Kopci naloženi s pohištvo se vozijo iz mesta skoz naš trg, koliko pa v drugih smereh. Vlak si toče varno kotiček pred napadi.

Kako se pač spreminja vse. Nek-
daj je vse drvelo v mesto, ker tam
je prostost - galara, drugaien za-
služek. Klenke so nosile živila v
mesto, gaboren skupiček so bratle
čas in trgale čevlje - danes laži
vse na kmete in je vsak vesel,
da njane še kaj boljži kos za
prigrizek. Klenkam niteta no-
siti najbližnjih jedil v mesto,
po hišah hodijo stranke in po-
kupijo vse - kakor kobilice pos-
pravijo vse. Kato sem vesel, da sem
še bolj ob strani elega rverija.
Bog daj, da bi ostalo tako.

31 januar
Konladarsko vreme in maru. Toplo-
mer kaže ob 14^h nad 20° C. Nebo je jasno
kakor ribje oko. Sedem period prtem
skru in pivem. Po zraku pa se vozi-
jo tani nad koralpe grake plovi in
delajo umetno meglo. Sivi se tudi
vollo gruncije topou. Sivi ob 11^h
prišli so grake plovi od ozhoda in
seluli čez morivo. Nastalo je močno
gruncije obrambnih topou.

2. februar

Sirniči ob 20^h zavčeli so iz Flak (flieger-alarmlukarne) v Mariboru streljati, manjše, da krožijo so različna letala. Okoli polnočih pojavile so se nad Srniščen raketle, proa rdeča, druge bele. V zraku videli so se grakoplovi, ki so si dajali groznenje. Vzstrelki Flakov so padali celo na naš trg. Našli smo drugi dan - danes - 5 komadov. Pri Babiču padel je kos vzstrelka na streho hiše, ki je tehtal 1.18 kg. Pa so še bili padovi drobni, ki so stali na prostoru in gledali. Ob 21 so letalci odšli. - V našem kraju je videti vedno več bequincev, ki hočejo smek se udobnosti - vodovod i. t. d. Se bodo morali že privaditi tukajšnjim razmeram. - dne 31. I. se je izvršil močan napad na letališča v Celovcu.

4. februar

Kračin napad 2. februarja velfal je najbolj letališčen v Srniščen 1. Smerhal / padlo je mnogo bomb, ki so nivoile prologja, se dosti mot-ovih še več ranjenih. Na letališčen na Fejni so padle bombe po travniški. Nastopilo je deževno vreme, kračin napadi so prenehali.

13. februar

To lepše solučnih dnovih začel
je padati barometer. Če očeraj je
naledoval meg; danes pa razsaja
sihar s sneženim melezjem. De
malo ljudi je prišlo v cerkev, po-
poldne pa se nikdo ne upa na
prosto. Velja pa stara prišlovica:

Griva in das karija ni ne po-
pustita.

25. februar

By juga prišla so sovražna letala
rasno pred dvanaajsto uro. Slučalo
se je množno streljanje strelkov iz Ka-
rlova. Letala so šla proti severu,
od Koder so se plivali detonacije.
Kakor se je vedelo, je padlo pet bomb
pri Plufu, človeških žrtov ni, tudi
v Karlovu ni bilo bomb, pač pa so
množno napadli letališče Thalerhof
pri Gradcu.

28. februar

V Levantu so napravili govoriku
„Frankelation“ za opazovanje, če se
bližajo letala. Sprudje so v grobnicah,
ker se bojijo, da pridejo sovražna
letala in napravijo napad

1 marec

Danes gapezil sem na orchu ve-
di dooriča dva škorca. Tedaj oman-
jevalci spoudadiso tukaj. Hal, da
prihajajo tu še bodo prišli železni
škori v večjem obsegu, katerih se
ne veselimo. Če na vse goodaj
slivālismo, odeno iz hardbora-
quarvenje, da se betala blóžajo.
lep dan je - into je sedaj nevarno.
o da bi pravi škori prinesli vsa
to je vsi dekrenó želimo.

4. marec

Dobil sem telefonično poročilo,
da je danes umrla moja sestrična
Helena Hulle, posestnica na ksilah
št. 1. pri p. d. Wrank, župnija št. Kid
v Podjunski dolini. Leta 1942. obiskal
sem jo zadnjokrat. Še pred enim
meseem mi je pisala, da peča.

Bila je nad vse ljubezniva, blaga,
žena, skrbna mati, ki ima sedaj
štiri sinove na bojnem polju. Bila
je globoko verna, in tudi narodno
zavedna. Ohraniti ji trajno blag
spomin, spavaj mirno, draga
Lerika!

12 marec

Danes je Heldengedenk tag. Zbrali so se člani Ortsgruppe, šolska mladina, in občinstvo. Tudi prizadeti po smrti sojcev so se s čudovno udležljivostjo prislavali. Ko je Ortsgruppenführer pričel trena padlih, bilo jih je 35, je bilo tih kakor v grobu. Samo mladi fantje dali so najdražje - žv-gerje, daleč na vzhodu poitvafo, nikogar sojcev ne bo, da bi skrivil njih grobovc. Ker so odšli vsi pod vtisom globoke žalosti po padlih. Slava jim!

19 marec

Danes ob 14^h popadli so se sovražni letalci s smerom severa v velikem številu. Iz Maribora se je ališalo streljanje flaka, ravno nad našim trogom pa se je vnel pravi boj. Napadlo se je, da je videlo letalo - bomber - bil zadet in se je spuščal polagoma na tla. Ob enem pa je bilo tudi drugo letalo zadeto in se spuščalo na tla. Kakor se je dogvalo, bil je prvica ameriški bomber, ki je padel tik pred Anželovo hišo v Kanetini na tla, nato pa dan v tistem obliki.

drugi pa je bil nemški, ki je padel
v Bg. Senarski ga dobajem na tla.
Iz ameriškega letala so se rešili
tri letalci, še en pa je ostalo smrton.
Protinebu doignil se je črnidmolfa
in benevna. Letalec nemškega letala je
padel s padalom na tla in si zlomil
noko. Bil je grozen perizor, mala stika
sojuefurije. Ta dan - fožefoo - bilo je
ose veselo, nazigranevalje - danes se
je brala osakum groza iz obraza.

Cvetna nedelja 2. april

Cvetna nedelja 1941. Nikdar je en
bonu pozabil. Jezus je na ta dan
proslavljen prišel v mesto in
bilo je tudi pri nas pripravljeno
no me, da se ta dan slovesno ob-
haja. - Toda grozi ob meji je nas
vzbudil, nasprotnik je preko-
našil naše meje. Tu nastopili
suo trujoo pod na goro belgato.

6 april

Živo so mi v spornim dogovki

pred tremi leti. Popoldne vsli trih
leteli so grakoplovi od severa proti
juhu, bilo jih je 32. Bili so naravnje
ni na Beograd. Grozno je bilo razde-
janje - reklo se je: Belgrad ist ein
Trimmerhaufen. -

Danes bil sem v gozdu pri Črnem
Križu. Bil je lep pomladanski dan.
Le tu in tam so se zbirali oblaki.
Kz juga sem slišalo se je streljanje,
brzko so padale tudi bombe.
Nacunkrat se pojavijo nad vrnjoj
visoko grakoplovi - bili so naravnje
^{anglo-amerikanski avioni}
nihi. Vojti so v smeri proti jugov-
hodu. V bližino nad Ardražem prišli
so v oblake. Slišalo se je posiranje, ker
so se nemški lovci pojavili. Nacun-
krat zapazil sem, kako so leteli ga-
reñi kosi iz oblakov na tla. Kadeš bde
je ameriški bombnik. Kakor se je
pocelo bilo je 220 letal, napadli so
sisti dan Brojice, kjer je bilo 17
mrtovih, letališča v Zagrebu in v
Banjalučki. - Oblaki so se razgubili,
pomladansko solnce je zopet toplo
sijalo - bilo je kralu vse doko, kakor
bi se videlo ne gojilo. Tako je
bilo na dan brez oblačne.

9 april

Celtna Velikonoči jasebke. Kako vse
lo ovrnje je bilo na veliko soboto
pred ustajenjem; obrazi so bili ve-
seli, eden drugemu, vrteli ve-
le praprike. In gočču; Po vseh kri-
bkih goreli so kresovi, pokali topiči.
Danes je bilo svetiko - ustajenje
je bilo šele na velikonoči gfulraj-
proccerje in bilo. Edino, kar je spo-
minja na ta visoki praprikje,
da se aliži je precej gpuranje to-
piceu - ljudje pa so tihi, veselja
ni.

15 april

Ta je prišla zopet ljuba oznanferalka
spomlad - kukarica. Kapela ni je
nekaj čez asafelkrat - koliko let pa
ne bom doživel - a pela je tako jas-
no, veselo, v rre se gajote, ko je lani
bil gas gamelkel. Čntilseny, da res
prihaja spomlad v ovej lepoti in
veselju. Dabi se res uresničile
želje milijonov, da bi trajala ta
pomlad trajno za vsa nadaljna
leta.

16 april.

Iz rojstnega kraja sprejel sem žalostno
vest. Na kateri ustrelili so banditi
gostilničarja Paula Kapusa in soseda
Galoba Trnke. Na obitelji krajnarja rože-
jo me spominjati izga mladih let. Za-
koncafernej in žena Kapus bila sta
ose skoz poštenjaka - Slovca, pu-
lfubljena privošč. Spoštovala sta
materin jezik in vero. Bog jimadal
je srečo - prišla sta do lepega prome-
gajca. Iz zakona sta bila Pavel in Stpi-
ka. Proti se je naogel drugega mišlja-
ja in se spustil v lesno trgovino, ki
se parni obnesla. Kvafnarjevo poročilo
prišlo je narob propasti. Tolel priklju-
čstvo dostrife k kemčiji so se revili.
kati žena je umrla kmalu za tem, ka-
ri krajnar pa je napadnje šel na prisla-
vo šec v Starigori. Dani moseca arqula
so prišli četniki in +ropali trgovca
Paula Kapusa in mu je todaj grozili
s smrtjo. Dne 26. marca pa se to grozijo
uresničli. Kako je prišlo do tega, še
nisem zgodel. Tudi udarec me je nja
loštil, ker vidim, kako ne prizaneso
soseda rodbini, ki je bila tako ugledna.

Dotrpel je naš ljubljeni soprog,
oče, stari oče, brat, stric, svak
in tast, gospod

Mihael Gabrijelčič

dvorni svetnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo
v soboto, dne 29. aprila 1944,
ob 5 popoldne z Žal, iz kapele
sv. Andreja k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica bo darovana
v torek, 2. maja 1944, ob pol 9
v župni cerkvi Mar. Oznanjenja.

Ljubljana, Celje, Beočin, Plave,
dne 27. aprila 1944.

Globoko žalujoči:

Terezija Gabrijelčič, soproga,
Milica por. Grčar, Milena por.
Putik, hčerki,
in ostalo sorodstvo

28. april

Noči od 26 na 27. aprila je tajna po-
licija ušla v Nedelkovi vinskiča-
riji v Sp. Žerjavcih tri moške, in sicer
sima želarja Kemljiča iz Sp. Žerjavcih ^{Antona} ki
je bil vojaški begunec, ~~velega škrof~~ ^{Leopolda Bana, gornjiljanske}
liča in četnika ~~Leopolda Bana~~ ^{Leopolda Bana, gornjiljanske}
^{in se priključil razpisni komisiji} in so bili
sri trije oboroženi; pokopali so jih
27. aprila na pokopališču v Lenartu
ob platu proti jugovzhodu, grob pa
so poravnali; kralju do trasa pre-
rasla grob, v katerem počiva je trije
mladi ljudje, žrtve nespartanosti.
Nekdo vrnil je spominčice na nekem grob.

29. april

Leta 1909 portugaljci Kreirshans
nemškega društva Sildmark pri-
šel je leta 1918 v slovenske roke. Bilal
je sedež Slovenskega društva in do-
bilim Slovenski dom, kjer so se
precejale različne prireditve, tako
igre, plesi. Tudi so se vršila politična
zborovanja naprednih društev. Pos-
lepe je bilo l. 1909 na naglem sezi-
danu in je začelo razpadati. Kas-
nik je bila klasna hramba v Lenartu.

Če preobratu l. 1941 je župan
Hirokuma v tem postopku napravil
slavosvanje ga se; dovrano pa je Heimat
bund prevredil za Nuro. Danes go-
čeer bila je slavnostna storitev. Pri-
šel je tudi Landrat in Kreistag iz
Pluya - Bauer, ki je tudi nagovor, ka-
teri je izgovoril nagovore v prerodke
besede, da se bo v tej doznani ovira
znaga Nurov nadaljevanje.
Doznana bila je polna - prišli so
leposobljeni - videti si mogel
ležane, vira pa so bili tuji -
Nuro. Spomnil sem se, kako
žvahnio ovence je blotukaj, ne
v slovesnem duhu. Nihil sem
si - Nobil gledal Dr. Gorišek sedanje ob-
činstvo in predstavite - bipai mo-
ral reči: Nuro je moja klasa in
bratjara - v kateri sem bil le jaz
sladar - je sedaj v drugih rokah.
Tako se miče Nuro zgodovine - kaj
prinese bodočnost, pa nikdo
ne ve - bližajo se še hudi dnevi, zdaj
se, kakor bi bilo zatišje pred oharjen,

30 april

Karavli umora Pavla Kapus in Jakob a
Foude sem govedel, da je prvi kot Blockföhner
ljudi zatoževal, drugi pa je bil pristajni
policiji, prvi jedre 26. 11. bil do 11 me pre-
čer pri neki stitelfi na obisku, drugi
dan so ga našli doma v Kleti mrtvega.
Foude pa so tisti večer doma potegnili
s iz postelje, ga alekli k krajvarju
in tam so ga našli v sobi ustreljenega.
Se to žalosten dogodek, posledica
vojne psihoze. Moja ljuba Rebera,
kjer sem preživel toliko lepih dnij,
je podala pozorivše strahnega umora.
Kdaj te bom zopet videl o miru-
moja ljubljenca rojstva vas!

4 maj

Bil je krasen pomladanski dan,
mi me vci krpelo doma, mahnil
sem jo proti Sv. Jurju, kjer sem pre-
živel toliko veselih ur. Obiskal sem
najprej pokopališče. Tu v tabu san-
jaš dragi Gregor kinspieler v črne
sanje daleč od domovine. O ko bi vedel,
napelnila bi tvoje blago srce žalost

V svojem duhovniškem domu so
bili ljudje, le mala sobica je delo-
vala za Kurata, ki pride vsake štiri
naštet dni od Waldowa. - Kold's nove
nagrobne kamne, večnoma samo
mre in dan rojstva in smrti; vse
le v številkah. Kakaj - lahko uganem.
Po obisku gostoljubne gospice kraja-
čeve v mirnem domu, s katero sem
vzrupal spornice, ki smo jih pre-
žveli v gostilni; katero stariča
zakonca krajev - krevil sem proti
Partufru. Od visokega križa, na
katerem je lepi vinskiški kranj
zakonca dežaničiča, ki bduata kot
emigranta v Beogradu; gledal
sem na dvone solučne gorice, prej
slovenske - sedaj samo še - gorice.
Kloboko sem se zamislil, saj obo-
jali so se spominjati, ko sem gledal
se vrnike orbove z belvni cerkva-
mi in kranji še v drugi luči. Skoz
sodne vtove vse v enem esota
prišel sem do kranja ljubezuj-
vega narodnjaka Henrika Farnodl.
Prijazno se je nasmehljal, ozel kpa

od vinske kleti, se ggnubil v podzemeljski
hram, a kuralu pritresel literičk
rupnega odruca. V družbi geta korovcu
suo si rekli nrao v katero o nek-
dajtk in sedajtk časih. Ko sem se
poclovil, sem si še ogledal sliko
in naps nad obodom o odruco
klet. Henrik Farnel, ki je tudi slikar,
naprasil je to sliko l. 1938 tuk pred
trgatojjo. Bihka deklira nosi o kosari
prelo gozdje, ob desni in levi strani
pa črtav naps:

Desni vino gradnik se veseli
Ko obložena leta že zori,
Miuro so trol in skibi,
Ki so mu med letom b'li tovariti.

Tato hvali Boga iz srca
Ki nam ta žlakti sad da.
Če pa se sadje obrodilo je -
Bo lažje plačal darke se.

Čudil sem se, da je ostal še to slovenski
naps. Družniki so ricer gledali ta
naps, a briktni Henrik pruje
razolmačil osebno, ki ima le

gospodarski poveren in tako postal
ta naprs. Posloval sem se od Heurika,
ki mi je bil vedno srupatičen, in od
peteljubne hčre, in stopal med ece
tožnici družini pristi devarstu, odko-
der se je že oglašal iz obrovih hru
odvni pou. oznanjajoč večerini pozdrav
Karaosa karipa.

10 maj

Ljubovi se odpirajo. Slučajno sem
dobilo roko liste iz Ljubljane. Leci-
den čitani vest o smrti doornega
suetnika Mihaela Kabrifelci, ki me
je pred leti v vseli družbi mojih
tovaritev fr. Posega in Oskarpa Dev
obiskal v Lencartu. - Tudi Anton Ekar
prevelil se je na ovi vest. Sedeloval
sem z njim v redakciji Mira v Ce-
lovcu, on me je tudi napelil po mojem
doctor-petusu, da sem začel pravi
podlistke: Fure in Barigelje.
Ju Josip Rožer - velikokrat soase-
dela pri foškotuhubad v Ljubljani
in se sponinjala korotke. Pri
ste šli - na roidene nad gozdami.

duc 10.5. 944.

Velesuy: g. Dr. Flammig!

Z zanimavim sem osepel Van' euy:
pismo, ter z radostjo čital, da se zanimata
za ta verz, ki sem ga pripisal k sliki z
deklenco, ki novi v koošici gorodje in da
se spominjate našega sestanka.

Tó sliko sem napravil tik pred trgatojjo
l. 1938, celo je tudi ocajje mišljeno, ko se
vsi braso. Verz sem napisal na drugi strani.

Šinur Vas poročevja ocaud.
Šinur Favodj

1)

Jeseni vinspradnits se veselji,
Ko obločena kta zé zori;
mimo so trud in skrbni,
ki so mu med letom b'li tovarisi.

2)

Často hvali Boga iz srca,
ki nam ta elatni sad da;
če pa se sadje obradilo je,
bo lažje plačal davke vse.

Mihael Gabrijelčič

Ljubljana, 27. aprila.

V pretekli noči je umrl dvorni svetnik g. Mihael Gabrijelčič v svojem 90. letu. Usoda mu je bila tudi v smrtni uri dobrotna: edino, česar se je bal — bolehanje v starosti — mu je bilo prihranjeno. Še včeraj se je, živahen kakor vedno, mudil po svojih opravkih, ponoči pa je umrl za kapjo.

Dvorni svetnik Gabrijelčič je bil med najpopulárnejšimi ljubljanskimi gospodi, sloveč po svoji izredni duševni in telesni čilcsti. Dala nam ga je Soška dolina, kjer je v priznani vasici Plavah dne 1. septembra 1854 prišel na svet v družini uglednih in premožnih kmetijskih staršev. Ker jim je nebo naklonilo obilo otroškega blagoslova, so dali izmed petih sinov in štirih hčera najstarejšega Jožeta in najmlajšega Mihaela v šolo, kjer sta oba odlično napredovala. Jože se je posvetil duhovskemu stanu in je postal doktor teologije, pozneje profesor in ravnatelj centralnega semenišča v Gorici in papežev komornik. Umrl je kot 70letnik obče spoštovan na vsem Goriškem. Mihael pa je po maturi na goriški gimnaziji dovršil pravo na Dunaju in stopil v prakso pri okrožnem sodišču v Gorici, kjer je prestal najhujša leta svoje mladosti, saj kljub naporni službi dve leti ni prejemal nikake plače; medtem sta mu tudi umrli oče in mati. Po sodnem izpitu leta 1882. je bil prideljen kot pomožni sodnik raznim sodiščem na Goriškem (Červinjan, Bovec, Cerklje), leto nato pa je bil imenovan za stalnega sodnika v Labinju v Istri. Od tod je bil čez leto dni premeščen k okrajnemu sodišču v Tolminu, nakar je bil leta 1890. imenovan za okrajnega sodnika v Podgradu v Istri. Tu je v dveh letih napornega dela uredil skrajno zavožene razmere pri sodišču, nato pa je bil premeščen k okrajnemu sodišču v Ajdovščino. Leta 1898. je bil imenovan za deželnosodnega svetnika v Gorici in od tod je leta 1906. prišel k apelacijskemu sodišču v Trst, kjer je bil že po treh letih službovanja imenovan za dvornega svetnika pri vrhovnem in kasacijskem sodišču na Dunaju. Tu je ostal celih deset let do konca stare monarhije. Nato je bil pozvan v Ljubljano in prideljen novo ustanovljenemu apelacijskemu sodišču, kjer je služboval do leta 1922., ko je po 42 letih službe šel v pokoj.

Kjer koli je služboval dvorni svetnik Gabrijelčič, so ga ljudje ohranili v najlepšem spominu, saj je bil v službi vsakomur ustrezljiv, kakor mu je bilo prirojeno, blagodejno je vplival v službi in izven nje s svojo vedrino in živahno se je trudil za poživljenje društvenega življenja. V priznanje zaslug so ga razne občine imenovale za častnega občana. V Gorici in v Trstu je bil več let predsednik Čitalnice. Svetovna vojna ga je hudo zadela, kajti poleg vseh premoženjskih izgub mu je ugrabila tudi oba nade polna sinova, ki sta padla na fronti. Iz srečnega zakona z gospo Terezijo Premrov pl. Premerštajnovovo iz Tolmina pa sta mu ostali še hčerki Milica in Milena, ki sta si že zgodaj uredili lastni družinski ognjišči. Gospa Milica je bila poročena z bivšim mariborskim županom Viktorjem Grčarjem, po čigar smrti se je letos vrnila k staršem v Ljubljano; gospa Milena pa je soproga g. Putika, uradnika velikega celjskega podjetja. V teku zadnjega četrtnoletja, ki ga je preživel v Ljubljani, si je dvorni svetnik Gabrijelčič pridobil izredno popularnost ne samo v akademskih krogih, temveč tudi v širši javnosti. Še je bil vedno neutrudno delaven in si je v pravniški stroki pridobil take zasluge, da ga je društvo »Pravnik« po pravici izvolilo za svojega častnega člana. Bil je deležen visokih priznanj in srečnega se je počutil v pristrčnem prijateljstvu, ki ga je vezalo s starejšim in mlajšim akademskim pokolenjem. Za dvornim svetnikom Gabrijelčičem bo ostal trajno lep in časten spomin. — Žalujemo izrekamo odkritosrčno sožalje!

Anton Ekar

Osmrtnica v beograjskih listih nam sporoča, da je 20. aprila po kratkem trpljenju umrl v beograjski splošni bolnišnici naš novinarski tovariš g. Anton Ekar v starosti 69 let. Močno nas je presenetila ta novica, saj se je Tone dolga leta držal izredno čvrsto. Seveda, sedanja vojna tudi njemu ni prizanesla. Novica o njegovi smrti bo zbudila iskreno sožalje ne samo v Ljubljani in v Beogradu, marveč tudi v Trstu, Zagrebu in še marsikod drugod, kjer so poznali Antona Ekarja kot izredno delavnega in sposobnega novinarja.

Izšel je iz čvrstega gorenjskega rodu v Preddvoru, kjer se je rodil 17. januarja 1875. Maturu je opravil na Reki. Že kot dijak se je moral sam preživljati, zato je kot pravnik stopil v službo k južni železnici, pri tem pa je kot dopisnik »Slovenskega naroda« začel prav spoznavati svoj talent. In tako je s 1. oktobrom 1902 postal urednik »Domovine« ter začel sodelovati pri društvih. Več let je nato služboval v Celovcu, od tod pa se je preselil v Ljubljano, kjer je najprej prevzel uredništvo »Nove dobe«, nato pa je prešel v uredništvo »Slovenskega naroda«. Obenem je opravil tajniško službo pri Narodni delavski organizaciji. Centrala te organizacije ga je z Novim letom 1910 povabila v Trst, kjer je prevzel uredništvo njenega glasila »Narodnega delavca«. V tem času pa je bil tudi dopisnik »Slovenskega naroda« in pozneje Plutovega »Jutra«. Kot član uredništva »Edinosti« je od jeseni 1911 dalje vršil veliko delo, ki je bilo posebno težavno med vojno in prva leta italijanske okupacije. Odločno je vztrajal na svojem mestu. Eno leto je urejeval istrskega »Pučkoga prijatelja«. Ves čas do 1928 pa je dopisoval »Slovenskemu narodu« in »Jutru«. Ko je ob koncu januarja 1928 prišel za nekaj dni v Ljubljano, se ni več mogel vrniti v Trst in je tako ostal v Ljubljani. Po dolgotrajnem čakanju je bil sprejet v na novo ustanovljeni Centralni presbiro v Beogradu, kjer je ob marsikateri priliki pokazal svoje sposobnosti in široko razgledanost. Tudi v Beogradu je ostal še zvest dopisnik »Jutra«, na katero je bil vselej najožje navezan. Po zasedbi Beograda v aprilu 1941 je bil takoj ob ustanovitvi dnevnika »Donauzeitung« poklican k sodelovanju in, kakor ugotavlja osmrtnica v tem dnevniku, je vse odtlej marljivo sodeloval kot korektor, kar mu je bilo omogočeno ob izvrstnem znanju jezikov. K večnemu počitku so ga položili dne 21. aprila. V Ljubljani je zapustil vdovo in dve hčerki, v Srbiji pa sina rudniškega inženjerja. Ohranili bomo tovarišu Tonetu Ekarju najlepši spomin. Žalujočim izrekamo odkritosrčno sožalje!

24. maj

djubi maj, krasni maj. tako bi
pel, raj v tako lepi obleki in v tem
sifaju se ta prijazni mesec že
daarvo ni pokazal. Sadni vrtovi
bili so varno velik šopek, v hiše
usipal se je smannjoi vorij cov-
ja. Ku bišice prepovajo ob grezdu
soofih mladicev. Tako veličastno
je v naravi, vse duhti od slave
Boqa, ki se kaže v vsej veličastnosti
narave, ki se je zbudila k nove-
mu žoljenju. Ku veridare!
Vse okrog vojni ples, porobno v
Italiji so hudi bofi. Letalci napad-
di so postali turkaj bolj redki. In
so najvika so bili nad namni
hudi glavni bofi, ko so napadli
Surrasko novo mesto. 34 bomb-
nikov je popoldne čez nas na po-
vratku letelo čisto nizko proti jugu.
Pogled na te grozne aparate je bil
kot takšen inpozanten - a grozen
po osebiti. - Danes ob 10^h so pršli
zopet nasproti ki od juga, na-
šteli so jih 36, leteli so proti severu

Kmalu slivale so se nočne detonacije
trajajoče deset minut. Uračali so se
v veliki rešnji, od Maribora slivalo
se je nočno streljanje - a kmalu
je potihnilo vse - tizza oblakov pri-
spalo je zopet oprko sonce in bilo
je zopet vse, kakor v kraju.

29 maj

Bivkoti! Kako veselo je bilo v tem čam
overje, bil je tedaj čas izletov na vse eta-
ni, vsek se je hotel razvedriti gase
to, kar je v gini pretrpel. I letos, mir-
no je vse, ko so se verniki razgabili
vsek na svoj dom, bil je trg prazen.
Na bivkotiški povodljek bil je
krasen dan; a čutili smo, da
bo končal bolj nemirno. Suals,
suli 10 ure pridveli so sovražni
aeroplani, onel se je v vraku boj
po edrajstini so zopet pripluli
aeroplani; tedaj začeli so iz šolke-
ga poslopoje, kjer je postavljen
funkstacijon, streljati iz stroj-
nde; toda letala plula so mirno

naprej proti fronti. Ljudje pa so bježali
iz cerkve kakor iz bunkerja vojske na
četno nedeljo 1944. Tako so mi imeli
bivkoštrni pravniki leta 1944.

3 junij

Večkrat mi je že prišlo na misel,
kakšna usoda je zadela nekodaj tako
mogočnega odvetnika dr. Milana
Korišček, ki je pobegnil na dan iz-
binka vojske v Banjaluko. Danes
sem zvedel, da ga je že dva krat zade-
laka, nje govoru Milanu pa je od par-
tizanov ušel, nje gova usoda je neznana,
zet sodnik Dougan je zaposlen
pri občinskem uradu, žena Milana
ml. pa izviniše gda vinski posel, ka-
terega o denarju zaradi pomranjka
bolnikov oz. obiskovalcev ni mogla iz-
vičevati. Tna sedaj defamirno ozoljuje
celo družino, ker drugih dohodkov ni.
Tako se sune vse, prej mogočini, v
nekem ožru nedostopni, so sedaj
občutili tudi sivi oso bridkost vojske
vike. Mogoče bo gospa Koriščekova še
mislila na tisti zasnehujoči pogled
na dan po občinskih volitvah l. 1936

na tugu v Lennartu: Hvaljen Jezus. - A
božjimistvarmi se mi norčevati.

4 junij

Znamenita korotka pisateljica
Dolores Hichbichler-Kieser spisala je
vdegarovnoval roman: Das Söngers-
leser in Kurmitzer, slednjega je pre-
vedlo na slovenščino in bil je tudi
obsejšan v listu Slovenc. Pisateljica
je izdala tudi roman: Hemma ova
Gurk, zakar žal nisem predele. Čai
pa sem ga čital. Hotel sem imeti tudi
ta roman o sofi gburki, a ni ga bilo
dobiti. So mojem sošlecu jo je su
suklič sem se obrnil do pisateljice
same, a sporočila je, da ima samo
dva izpoda, katere hrani za sofa
strolka.

Kakor pravo, so posarivati
romani v globoko verskem datu,
kar sece ne izgaja krogom, ki so
drugoga nazivnja. Kato se ti roma-
ni ne izdajajo nič in kadar jih ima,
jih varuje kot nekaj svetega.

Pisatelj Suklič mi prde dobesedno:
Dri znanj Moabjansku barmwata in
dub dub bilij /: Hemma ova Gurki/

und unbedingtes Geführt sind
und doch ist es das fasina maffallen,
überhaupt dasfalls ist es unspornig
so unvoll.

Posabelfica vanna pote:

Ach erinnere mich stets mit Vergnügen
und Dankbarkeit des warmen Ent-
gegenkommens und hilfsbereit-
gen Verständnisses, das ich in Kärnten
und Krain bei den Slovenern
fand, als ich den „Surnitzer“ und
„Hemna“ schrieb und während
der Verarbeitung oft die Hilfe der
Bevölkerung in Anspruch nehmen
musste. Es schmerzt mich tief, dass
man so viel Freundlichkeit, Schön-
heit und Güte dem Hass zum
Opfer fallen musste.

Spirus pinnu kranu = Kufigi: der Surnitzer,
Sreiner von, da in nam vray
do a romana, kranil ju boer Kol
soctinjo kakor tridi vjerno pto mo
Z dne 30. 5. 1944. Kol drag spomina
po sabelfico, ki tako lepo opisuje
zgodovino moje drage domovine.

Naj zagotovo viharfi - kar je
lepo, je krajno in nikdo tega ne
bo umislil. Večno revindira so besede
rimskega pesnika:

brevis monumentum aere perennius

9. julij

Krañni napadi se ponavljajo. 23.6
so po noči pokali topovi v obrambo
proti letalom. Mi so leteli čez Ka-
ribor. Kvetalo 26.6. Dne 7. julija
od 1/4 10h - 12 opoldne ni bilo miru.
Leteliso proti Durvaču in tam
bombardirali tovarne. Kosei raz-
strelko so padali na tla. Nekaj
delo sem shranil.

Kreme je skrajno neugodno.
Ocel furnij nagaja, ljudje ne morejo
spraviti kreme. Ko je drugaj ob
Petrovem bilo že vse pod streho, je
še sedaj veliko liave na polju; ta
kar se je spravilo, je večinoma
slabo, ker je bil dež. Kitar so sled
deževja povla, gurje bo puhlo, ko-
ruza večinoma ni skopana,
kar še ni bilo poškodovano, po-
ozrvalje oihar na oči 8. julija
ki je polomil steblo. Tabela od-
padajo, vino ceči v neugodnem
času. Selma ni črni oblaki
zastirajo nebo. - Kmeti gredo
s strahom v bodočnost.

10 julij

Fotografirana „Frankston“, ki je
družila nazadnje opazovališče
na islamskem poslopiju, je bila od-
povlčana. Tokom njih boovanja v
trgu so doakrat streljali z strojni-
cami na sovražna letala - brez us-
peha. Danes so se večer poslovili,
precej volj je bilo prelitih od lahke-
misljenih oseb ženskega spola -
mlajšega in tudi starejšega - vedno
intarilita, kakor je bila nekdaj in
je ostala še sedaj. Koga se bo še kdaj
spominila na mano brečerno o pesem.

26 julij

Moji rojstni dan - Lepi so bili mani -
kateri dnevi v mojem življenju, a
tudi bridki; začetek prve svetov-
ne vojne, prvi preseljen v Italijo
in danes - prvi bombni napad
na naš trg.

Dopoldne okoli 10 ure priletelo
je od juga večštevno grafolo-
vo, ki so vsi ubrali pot proti severu.
Okoli 11 ure se jih je vrnilo prejšno
število, v mariboru bilo je močno
protiletalsko streljanje. Misli, da
ne bo več vojskovan, podam se v

vrst. Naenkrat zagledam šest avijonov, ki so leteli od severa proti našim trupam. Tako je zapustili vrst in letim proti listnjaku. A že med potomna slišim streljanje kakor iz strojnice, nad hišo Sileca in dalje nad cesto proti Mlaskotu do vigne se ruja divja prasketanje in že je vse mirno. Tedaj prvina pad iz zraka! Letel sem v hišo, kjer so bili moja žena, sestra in deklica, sestra bila je v Mariboru. Kaj se je zgodilo, ali gori? Tako sem prašal; kural sem govedel, da so padle bombe počevši od pokopališča par roker do Belarke. Podal sem se na lice mesta. brojev prijetu. Na voglu pokopališča ob Hauolosem travniku grozna najmanj 10 m globoka luknja, videti je še kosti in utvece, okoli desne raket, kosti. Na njeni Silecava pas 8 lukenj, čez pot utmo Sileca ni nič opaziti kakor nose proti vžene iz listjaku. A pred knetijo Mlaskota grozno razdejanje. Močna drevesa izruvana,

malí leseníklov stanoovníka
v malí hišnici je zginil, opaka
naz strehe je zginila, stene razpo-
kane, okoli in okoli vse posuto
z prstjo lukerj, katerih je bilo obo-
li porlopj. Naglasni cesti vse
posuto z prstjo, Knezarjeva in
Rozmanova hiša brez opcke, pred
Rozmanovo hišo ležina cesti
ubit konj. Zredel sem, da sta se
peljala posestnik Danis iz Rupac
in nitjar Štuber iz Komarnika
naono ledaj po cesti. Znega je
vrglo na desno, drugega na levo,
konja pa je zgrabi pritišk pobil.
Na Bukovčevih inivi in ob klobovni
lijaki, paduji je na Jarvičevem
stanoiku na Poljani (Hochwies)
onstran klobovnice - Bobovnici.
Našlo se je 51 lijakov. Prosto se
je mislilo na namerjeni napad.
Zogre se je upotavilo, da so sou-
ražna letala - ledaj šest - v sili vrgla
bombe, ker go jih nemški lovci za-
sledovali. K sreči ni bilo človeških
žrtov. Strah bral se je vsem na oturj,
ker danes so prokrat čutili vsi

grozbo vojke. Ni nas je bilo nobitih
od pravega pritiska b'šip. — Opoldne
sijalo je solnce kakor prej, oddaleč
slišal se je že klopotec, bilo je, kakor
bi se mišice zgodilo, a razdejanje
kazalo je, kako bi se lahko zgodilo, če
bi se letala obrnila po sreditrga.

Fako sem obhajal moj' bog rojstni
dan! Kuge, potresa in vojke — reči
nas Gospod!

30 julij

Kakor sem govedel, je dne 26. 7. pri-
letelo razni imenovanih avio-
nov še 12 drugih, ki so od Števe-
jere do kočove metali manjše
bombe po travnikih, a kočovi
so poškodovali celo. Nekaj bomb
ni eksplodiralo. V denarstvo
invele bombe težo a 250 kg.
Kako škodo so napravile bombe,
se vidi še le sedaj. — Danes so
prišli člani Wehrmannschaft
in mladina, da zakopavajo
lifače, toda treba bo še dosti
časa, da se vse porasna.

17. avgust

V noči od 16 na 17. avgusta bil je boj med strojniki in partizani v Čermleušaku. Strojnik Kall dobil je tri strele v trebuh in je ranam podlegel, sin Ortobauer-führera Vogtla iz Zg. Kolušice pa je bil ustreljen, drugi partizani so bili ranjeni, a so posegnili. To so pojavi, ki nam dajejo misliti.

30 september

Vrsto ene ure ob zariadi napadov partizanov so vedno bolj ostre. Kuna naj na deželi ne sme nikdo iti v mraku brez luči, večer stražnik tako ustreliti ne da bi postal prejel. Stoj. - Partizani nastopajo v večjem številu, napadajo žandarmerijske staniče, občinske urade. Reklama naprava v Tali že prihodovana, tako, da so za Maribor morali napeljati luči iz Ljudeca. Iz Ljudeca so odvedli poročnika Janega Hurnika, kavalista Josla Čelhar in občinskega tajnika Hurniča v zapor v Maribor, baje iz političnih oziroma sovorišč, da se bodo delali strelni parki od Dunaja do Trsta. Delati bo moral vsak od 14 - 50 leta za ženske, za moške do 60 let. Iz Ljudeca je že nekaj oseb določenih.

15 oktober

Nadanko. Terezije opravilismo kr-
gater, bila je hitro končana. Dne
25. junija bila je huda toča, ki je na-
pravila veliko škodo v vinogradu
in na sadju. Bilo je krasno vreme
nadankrgatve, prišlo je 13 biravcev.
nanosili so 34 breus. Moščiniel je
20° oziroma 17 (slabše ovre). Semu temu za-
dostojen. V hrosem moral pustiti
v kleti, ker vsled grašnik napada
nabeden svoje pozitivno denar. Breav
so bili prav dobre volje; plačati
semu moral po 6 K. - Bog daj, da
doživo dno drugo leto boljše krgatev.

17 oktober

Od 12-14 so prihajala sovražna
letala od juga. Prva dva dni so
leteli dalje, dne 14 pa so napadli
Maribor. Prihajali so od ožhoda,
že v Trofici so vrgli bombe, ki je
nemutila Mirihovo in njeno
hčer. Božalismo v klet, cela hiša se
je tresla, ko so padale bombe na
nas. Škode so napravili veliko.
Dne 17 oktobra pa so prišli okoli

pol dovanajotih opoldne v oddelkih
po 25 in napadli karibor. Ko smo
bili v kleti, smo mislili, da vsak
trenutek napadejo brig, ker so ek-
ploziva bile vedno huffe. Zvedeli
smo kmalu, da so metali bombe
v smeri od Lu. Petra pa do Kaman-
kove. V kurnovi je bomba po-
drla kurnovo hišo in ubila otro-
ka. ljudje so zelo prestrašeni, ker
je videti, da bo še več napadov.
Ko sem bil 16.10 v vinogradu, je ed
dopoldan grmelo proti severu,
ob pol 13' se je vrnilo 34 avijonov,
ki so leteli čez Pohorje v Italijo.
Boj nas oboarnij ne reši!

22. oktober

Bil je lep dan. Mornulje mirno, Zvečer
sedel sem pri mizi in čital. Naenkrat
klit m ropotanje letala. Ko stopim
na hodnik, vidim nad kariborom
rudeč luči, zvonjenje, da pride bom-
bardiranje. In res! Ko smo bili v kleti,
slisali smo detonacije, da se je htiā
drešla. Po pol ure bilo je zopet mirno.

25 Oktober

Kakor sem sedaj zgodet, so v noči 21. Oktobra bombardirali od 7g. Vohična pa vstrelila do 8. Ura. Pri Felsarju vidijo se od Komornika počeni proti severu ob robu gozda lijaki - 11; pri St. Jurju padale so bombe za vasjo. Hudo so delali sovražniki v lesnici in v Dobronju. Nedaleč od mojega vtrograda padale so bombe v smeri od zapada proti vzhodu. Pri tej priliki bila je ubita hčerka mojega otročjega staričarja Jakoba Rojko. Hudo se so zelo prestrašeni, posebej ker so padale bombe na urelih, kjer ni nikdo ni mislil napada. Pri Črncem Krstju našel sem propele bombe, ki ga hranim za spomin na ta strašni večer!

26 Oktober

Aliiranci se bližajo od obeh strani. Nemčiji. Da se ubrani ali oraj zadnji njih prodiranje, je vojno vodstvo odredilo, da se morajo delati strelni jarki od Dunafa do Trsta in mora. To delo opraviti moški in ženske od 16 do 45 let za ženske in do 55 let za moške. Pri delu odšel je v ponedeljek

23 oktobra, drugi 24 in 26 oktobra. Mladi fantje so prepevali, ko so se odpeljali z avtomobilski proti ogrski in hrvaški meji. - Na polju je še mnogo poljskih pridelkov, vidijo se same ženske.

31. oktober

Tako varna osvobodilna fronta O.F. se približuje že tudi našemu kraju. Bili so v Sv. Trojici, Benediktin, Barbari. V noči od 28 na 29. obiskali so sv. turski arvad Strahleck (H. Rupert) karneleski splošna cerkev in jih razglašali, nato izpraznili krapfke pri dorberfu in Roforu, se podali k mezarju krapfner, ki jim je moral dati gosti in pitje, ostalo od ene do štirih zjutraj. Bilo jih je baje 450. V noči od 30 na 31 pa so izpraznili Helmatburid. Splošna so se žgali in odšli čet: Tu smo delo zgotovili, sedaj pa gremo dalje. ljudem niso napravili šile na telesu.

november
5. oktober

Cerkveno vidno cerkev Sv. Jurja v el. gor. bilo je zaplenjeno in bi moral biti dne 4. nov. odpeljano. V noči pred tem pa so prišli partizani in spustili z polovico. Nov se sedaj tako razširijo po lch. Vidni se vsa grozovitost vojske in njene podizavosti.

7 november

Danes ob 13^h bil je hud grahni napad na
Teguro pri Mariboru. Ključarski dom
dvigal se je proti nebu, slivale so se de-
toracije municije, katero so bojniki za-
dela. Eni granatoplovi zasled od flaka padel je
v kirurški vasi na hlevu posetnika Krausa.
in je z letalom ored zgorel, z njim tudi en
letalec, 4 so se rešili, dva druga sta se ubila.
Bili so amerikanci.

18 november

Dne 15. s. m. obkolili so četinski gos-
tilsko imenita kolob v Sv. Trojici, udarli
v sobo s ključem: Doka kotičku. En ovoj-
nik je ubil, a takoj ga je strel čet-
nika zadela smrtno. Po naključju do-
bila je tudi poročnika vrada. Mutter
u-ključil smrti strel. Tadel je bil tudi
neti četnik, 19 let star, močre volase,
kateroga so tovarni odnesli sboj, ko
umje zdravnika Dr. Kranberger undil
zdravniki povroč. Bil je že zelo slab-
strel v tresku -; kam so ga nesli, se ne
ve. Drožnik so četinski odvedli v
Kasarno, kjer so jim odzeli orožje.
Pred napadom so še malo pred
šesto uro goščer v poštevnu vrada
prerezali vse telefonske žice. Po na-
padu so izpraznili kraško trgovca Stan-
dovca. Danes je pogreb nesrečnih žitov.

Karada popolnosti moram še omesti,
da so četiriki provokrat prišli 11. novembra
v trg, kjer so v Škerjančkovem gaju izpra-
šali trgovino Karola Kirbiš, ki je bil
gorsujem. Vzel so tudi vse cigarete, ter
vse sodno plačali. V polure so delo pp-
stovili in odšli neznanu kam. Bilo je to
okoli 10 ure /22/ po noči.

23 november

Danes sem zgodil, da je Koniál družero
pod sojega štalsenja posebnik Jany
Muriak dne 10. nov. v taborišču Dachau
na Bavarskem. Bil je zelo nadarjen,
zato smo ga upoštevali kot rodrega
centra, ker je bil v vsakem ožjem krogu
in točen. Bil je v političnem ožjem
važno ulogo, v najhujših časih v Jugosla-
viji. 1934 bil je župan občine Koldična,
dokler v sled tožbe potroške na glavo, ka-
ker mu je prizadela nek kradobna
o priliki blagorlovitoe Stoničkovega
doma v tr. Rupertu, ^{ki} je to mesto odložil
in se nazadnje preselil v Senart, kjer
si je ustanočil ličen dom v Škerjan-
čevem gaju. Bil je načelnik Okrajne
hranilnice, sedeloval pri koprudanki

Kadunci:

Drugiško županje je bilo ozirno.

Svojo ženo Karijo je dvignil gospodarsko, da je bilo oziroma doma. Tudi je bil sicer, Hanžeka, Adolfa in Pepčka, ki so bili njegovi ponos in mi dali upanje, da bodo obilno prornili ves trud, ki ga je imel z njimi. A prvič je preobrat. Adolfa, ki je dokončal medicinske študije, se je omračil um, žena umrla je avgusta 1943, sin Pepček, ki je stopil v vojaško službo, je bil l. 1944 ga je od partizanov. Tudi tak dogodkov bil je muršak polni intenzivni krat, da belcha. Iz do domes nepravilnih ozirno ga je bil odavola dne 5. septembra 1944 v japon, odkoder je bil odpeljan v taborišče v Dachau kjer je umrl 10. nov. - Tudi umrtis, da so ga dogodki potrli, saj ostal je sam. Ko je umrla žena, reknel je: Tudi je lep pogreb, Bogu, kakšnega bom tudi jaz. - Daleč od domovine, katero je toliko ljubil, počiva v tupi zemlji. - Oti, ki so ga poznali, ohranili ga bodo v spominu, kot počivnega, pravičnega mojã. Naj počiva v miru!

28 november

Danes bila je naša zadnja noč za francoske
mušak; to je bilo vse, kar se je moglo storiti
v njegovo spomin; saj skuplo so v Duchan
v krematoriju upepelili. Tragična usoda
na moja, ki je ljubil svoj narod. Kaj je
dovodlo oblast do tega, da ga je perspela,
je zavito v kopreno tajnosti; če se vme-
ša jo učitelj in Martin, ki so bili isto-
časno odvedeni, bodo mogoče odkriti
to tajnost.

1. December

Od noči od 30. 11 na 1. 12. gažgali so tako
zavari partizansko oboroženo klet v
St. Jurju - prej kaplanijska in nekdanja stara
šola. Vgorčeli so vsi akti. Frigovec Bau-
mann ozeli so cigarete, obič. tajniško
kulec na radio. Drožnik so šli 1. 12
na lize mesto, tudi gostili iz Lennarta
so pršli na pomoč; sedaj še gori.

Priznamim se, da župan Hengles in
celo učiteljstvo iz St. Jurja že dalje
časa hodi v Lennart prenočevati, ker
se ne čutijo več varne. Tudi kotgruppen-
führer in nadučitelj Paul iz St. Ru-
perta se vozi vsak dan v Lennart
prenočevati, iz tega ozroka. So pršli
Ahasovi.

6 december

Danes opoldne izvil se močan
zračni napad na Maribor. Neki gra-
koplov je hudo napadel vlak, vendar
česar je krenil proti vzhodu in vrgl
bombe, bižkone v vili, ki so padle
raon nad vasio Lannanfe. Hudo
prijadel je knez bratovnik, katere-
mu je hča in gospodarsko poslopye
tako minčeno, da se je moral pre-
seliti v Lannan, kjer ima pristavo.
Dve osebi ste razpeli. Drugi in po-
sestirno in so na poslopyth raz-
kriti srehe.

21. december

Dne 17 decembra odcedli so par-
tizani poročnika Ludovika Breznik
iz Sonjnih Žerjav in Mirnika Hetn-
gerl iz So. Lannan, uradno Lannan-
schaftke Krossenschaft; dne 20. 12. se
je dogvalo, da so partizani pred pre-
hodom čez Dravo pri So. Lannan ud-
telili Breznika in ga vrgli v Dravo,
Heinzelovo pa tudi razili s strelom
opasa in jo vrgli v vodo. Rešla se pa
je in po velikih mukah so jo spravili
v bolnišnico v Otuz in povedala, da so
partizani poročnika in njegovo pod-
ročje od 5 oseb iz Lannan, kateri bi mo-
reli biti umorjeni tudi v Lannan, Riko Lannan

Kundeje skrambe iz čerjasa, Roman Rojnar iz
br. južna in duvnik Biegnik iz žg. čerjave, ka-
kerja so res ušli in vragi v travo.
Dne 29. 12. pa je prišla policija in
zaprla nitelja fr. Rogla, uradnico v ob-
činskem uradu Marini, Kljunaovičarja
Šlatvca, uradnika Priffersena o ke
Šaukela Stöger, poštno uradnico
Felsca, in jero ga zaprtega magistrata
Devide. Aretirati so hoteli tudi po-
stevnika Bajde v Lornanpu, a je s
celo družino pobegnil. Na postu v Ruj
so zaprli tudi trgovca Hermann o
sp. Paritš in dresta ter Coetkota v
br. Trofci. Kaj je povod aretacije, se
ne ve.

25 december
Bojišni prazniki: Sreči večer bil
je v nedeljo, v obdobju policijskih odredb
družinskih bita je polno noč je ob
16^h 44 popoldne. Romanovi smo si dāšer-
li veselo praznike; bilo je nas le
mal, kajti mnogo jih je, ki so na
bojnem polju ali pa v taboriščih.
Ker smo si stiskali roke, osebam,
katerih sojeci so v taboriščih, pa
svetila se je solza v očih. Šli smo
vsak na svoj dom, kjer smo pre-

fineli v tihih samostih me nimu.
Danes vozijo vojaki droge ga na
peljavo telefona, ki ga napravo fajo
vojaki v smeri proti Ptufju. Iz ju-
nega neba si je glavo solnce po
dolgem času, a mufa sapa nam
bije v obraz. Toplo meer kaže 21°.

Tako se hajamo božične praznike,
Bož daj, da bi bili prihodnji v zna-
menju nam, po katerem hrope
ni cel svet!

31. december

Silvestrov večer - nedelja. Čez
dan je bilo malo žoljenja s trgu
proti večeru pa je postalo tih
in mirno. Vrak hiti domu.
Kostilne so večinsoma zaprte,
raj tudi mi kaj dobiti. V obziru
vsakega se bere gaskeljenost, kaj
prinese bodočnost. Prijatelj
iz Belgjaka mi piše: Sedaj vem
kako dobro nam je bilo. Ina
prav! Se le potem, ko moramo
trpeti, vemmo ceniti prejšnje
dobrote!

J. S. 1945 D.

15 januar

Na vseh cestah, ki peljejo proti var-
šemu trgu, delajo se obrambe in
sicer prekopi ter zavoje iz lesa,
ki bira naj gubavile prihod sovra-
znika s tanki v trg. Delatimora
vsak moški od 14-60 let in ženske
od 16-45 let in sicer vsak tri ted-
ne. Nadom dobiv vsak mesec 6 RM
pri lastni hrani. Dela se vsak dan
pri vsakem vremenu, ki ravno
sedaj ni prebu no podno - mrak,
sneq do 80 cm. Taka cesta oovra
je tik za Ernim križem, les je veči-
noma iz mojega gozda, ki je v nepo-
sredni bližini. Šta 1936, ko se je
slavnostno blagoslavljal ta križ,
daleko nisem mislil, da se bo
delala v neposredni bližini obram-
ba proti sovražniku. Dal Bog, da
bi ostalo samo pri pripravi in
ne prišlo do prelivanja krvi na tem
mestu, ki je videlo že dosti žalostnih
priporov.

19. januar
Kedaj je čas se govorila o partizanih in četnikih. Troiso predstavili Fijotota, vodja osvobodilne vojske, drugibaje pa borilec Kralja. Kakor se sedaj sliši, so si ti dve gardi v lašč. V noči od 14 na 15. januarja je bil v šentjurjevski župniji porobus v Parturju sicer spopad med oboma stranikama. Dosedaj našli so pet mrtveces, sami mladi fantje, niko pa jih ni spoznal. Kakor sem slišal govoriti, so neznane osebe prizgale pri teh mrtvecih svoje.

23. januar
Sinovi ob 10^h (22^h) prišlo je 6 partizanov v Semičero gostilno - prej detjer-in so vzeli cigarete, kolikor jih je gostilničar imel. Kasnejši finančari Komunar Kralj je moral stati v kotu mizno, imel je žalostno priliko opazovati "poslovarije" nepovabljenih gostov. Druge nasilnosti niso izvedli. Šli so potem v Trofio in privzeli čevljarja Krambergerja, da je pridregal dva dni prej Kirbišu vzelo usnje za 80 parov

čestje. Eden partizan je še čulfarje, ki
je sedaj pravnomošča v denartu, pravil;
kamu poznaj, Kramberger. Čulfar je
seve zarikal. Partizan mu je rekel:
Čemu zdlaš, je po tebi; jutre ob 6^h lahko
napraviš oradbo pri svojih, kon
se je tudi zgodilo; žal prepozno; parti-
zanovo po dokumentu „podovanf“
zginili noznano kam.

24. januar

Tudi druga nesparmetna žival
se da v mladosti priručiti. Inerisvo
- inženvalisvo jo šikde, ker je bila tako majhna -
mlado mucko, ki se je sedec na zadla-
jih nogah vpraviala, doignila sprednje
tačke kvišku, zgritmi porrigala in
pročila za koček jedi. Doobj smeha
je pozročilo njeno tako ljubko „pro-
pajenje“, kateremu si moral ugoditi,
saj pogledala se je o sofini velikimi
oči tako nito. Žal, pri alarum dia
21. januarja je nekdo stopilo zmeš
javi na šibko trupelce - in se uboga
stvarca poginila, tudi žitev vojnih
grozot. Ker pa ostaneš, ljubka živalica
v trajnem spominu - ker ljubim
živali kot najprestejše prijatelje
človeka nad ose.

28. januar

Mogoče to kolo z glavo nival, ko bo čital
moje zapiske z dne 24. januarja.
Vrtač človek ima svoje posebnosti,
jaz imam med drugimi tudi to,
da imam živalski rad in če se mi ka-
seva posebno priljubi, imam z njo
posebno veselje, a čuti in tudi
težko njeno zgubo. Konj imam ve-
liko, stopi mi njegova ljubka
postava in njegovo vedenje mnogo-
krat pred očmi. In v tihih urah sem
skoval nekaj verzov mojemu
ljubljenemu v spomin. Vyšševni
legatus mine bo zamislil, če se
nisem držal gladkih potou, po
katerih mora hoditi pesnik, kaj
se lastnosti si tudi ne lastni,
dobro seljo sem pokazal in ta
tudi zadostuje. Gato se bralci ne
kuduj, če imate pesništvo želo, pa
poskusite še tri, uberi mila kume
in izobabi lepše melodije.
kar moji "elegiji".

Štikurov sporin:

1.

Oj štikec ti mali
Tako smo te govali,
Bil mamek si mlad,
Tud srak te je rad.

2

Si štikico doiznil
A očini si namiznil,
In provil vsegdar
Ka mali si dar.

3

Kdaj prapro je mesto,
Kjer stal si tak često.
Kie štikic ne prožiš,
Drobtinic ne proviš.

4

Človeku žival je udana,
Ka hrbtnost ji je nepravna,
Kzubo čutiš zato,
Kar drago in ljubo bilo.

30 januar

Kimra hudo kritiska, svega je sm.
Danes priletel je fazan in se usedel na
jablan sredi dvorišča. Videl je, kako kmalu
ptice. Mogoče vojaki na fronti, kimorap
penasati se ne prilike hude zime.

Mat.-
Zahl

Namen der Schüler

Monat

1

2

3

4

1

2

3

4

5

6

7

8

9

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Barthelms Baumhoffen
Dan die Rabenfang
aber
Droederkerker
Hefe
Baumhoffen Hof
Da fichta Gatzau

Schmerzerfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber, guter Gatte, Vater, Schwiegervater, Großvater und Onkel, Herr

Konrad Michelitsch

Schneidermeister

im 69. Lebensjahre einem Herzschlag erlegen ist.

Von dem unvergeßlichen Toten nehmen wir Samstag, den 18. Dezember, um 15 Uhr, Abschied und betten ihn auf dem Stadtfriedhofe in Drauweiler zur letzten Ruhe.

Marburg/Drau, Stuttgart, Pettau und Agram, den 16. Dezember 1943.

Juliane Michelitsch, Gattin; **Konrad** und **Wladimir**, Söhne; **Frieda**, **Martha Gomisely** und **Mandi Ketisch**, Töchter; **Justine**, Schwiegertochter; **Dr. Vauchnik**, **Stefan Ketisch** und **Josef Gomisely**, Schwiegersöhne; **Jakob Michelitsch**, Bruder; **Steffi** und **Liwio**, Enkelkinder; **Familien Hribar** und **Schochar**. 490

„Wo die Gesetze unzureichend sind...“

Vom alten Marktrichteramt in Leonhard i. d. Büheln

Unter der Fülle des auf der vorbildlich gestalteten Ausstellung gelegentlich des Ortsgruppentages zu Leonhard in den Büheln Gezeigten fiel den Besuchern besonders die geschichtliche Abteilung auf, in der dieser Mittelpunkt des malerisch schönen Hügellandes nördlich Pettau mit berechtigtem Stolz auf seine reiche Vergangenheit hinwies. Ein großer Teil der hier in übersichtlicher Anordnung ausgestellten Erinnerungsstücke befaßte sich mit dem alten Marktrichteramt, das in Leonhard — oder Linhart in den Piheln, wie es in einer Urkunde von 1404 genannt wird — bis auf das Jahr 1528 zurückgeht, und ihm von der Herrschaft Gutenhaag verliehen wurde.

Als wichtigstes Quellenwerk lag das »Bürger- und Ratsprotokoll bey dem Markt St. Leonhard in den Windischbüheln«, geführt vom 22. Juli 1719 bis 1850, auf, dem interessante Einzelheiten über Entwicklung und Ausübung der Gerichtsbarkeit des Ortes zu entnehmen waren. Darnach wurde der Marktrichter jeweils auf ein Jahr und zwar am 21. Dezember gewählt, wozu eine Mehrheit von zwei Drittel der Stimmen nötig war. Wähler war jeder Haus- und Grundbesitzer, Nichtbeteiligung wurde mit einer Ordnungsstrafe von einem Gulden belegt. Wahlakt, Bestätigung durch die vorge setzte Behörde und Amtseinführung des neuen Richters waren feierliche Amtshandlungen mit bis ins einzelne genau vorgeschriebenen Zeremonien, als deren Abschluß der neue Richter Gerichtsstab, Siegel und Schlüssel ausgefolgt erhielt.

Auch diese Zeichen seiner Würde waren auf der Ausstellung zu sehen, ebenso der kunstvoll gearbeitete zinnerne Krug mit der Jahreszahl 1664 — den der Richter mit seinen Wählern nach Abschluß der Feier im nächstgelegenen Gasthaus kreisen ließ.

Der Marktrichter verhandelte in Straf- und Streitsachen, war aber auch politisches und administratives Oberhaupt der Gemeinde. Wie aus dem Buche »Heyrats-Vergleichs- und Kaufkontrakt-Protokoll bei dem Markt St. Leonhard 1779« ersichtlich, war er zugleich auch öffentlicher Notar. Die Urkunden berichten von einer einzigen Ausnahme von der einjährigen Begrenzung der Amtsdauer bei Karl Schrambek, der wegen seiner Verdienste zur Zeit der Franzosenkriege 1814 auf Le-

bensdauer gewählt wurde. Als letzter von den bekannten 33 Marktrichtern ist Jakob Spitzzy genannt. Drei Urkunden aus den Jahren 1664, 1827 und 1839 bestätigen das Recht der Abhaltung von sechs Jahrmärkten, die in diesem alten Zentrum einer reichen landwirtschaftlich ergiebigen Umgebung von großer Wichtigkeit waren. Der hölzerne Arm mit dem Schwert in der Faust ist das alte Jahrmärktezeichen, das acht Tage vor dem betreffenden Jahrmarktstage aus dem Fenster des Rathauses ausgestellt wurde und die »Marktfreiheit aussteckte«, d. h. anzeigte, daß die in den Urkunden verbrieften Privilegien in Kraft treten und jeder Kaufmann unter dem Schutz des Marktrechtes steht.

Auch von den Rechnungen, die der

Marktrichter alljährlich zur Genehmigung vorlegen mußte, sind noch vierzehn vorhanden, die älteste vom Jahre 1626. Ein Büchel aus dem Jahre 1640 zeigte ein Verzeichnis von eingehobenen Steuern und Weidegeldern, ein Schirmbrief von 1812 bestätigt den Verkauf eines Weingartens in Mallenberg, ein anderer vom Jahre 1711 die Schenkung ausgedehnter Grundstücke durch Karl Friedrich Graf Herberstein an die Marktgemeinde. Man erfuhr auch, daß das Amt des Marktrichters ein Ehrenamt war, der nur von der Herrschaft Gutenhaag eine Entschädigung erhielt von je einer Fuhre Heu und Grummet aus der sogenannten Hofwiese. Wir wollen hoffen, daß dazu wenigstens ein möglichst großer Wagen benutzt werden durfte.

Eine Urkunde vom Jahre 1672 bestätigt wieder die Stiftung eines Bürgerspiitals durch Erasmus Friedrich Graf Herberstein, das bis 1908 erhalten war. Daß auch das auf der Ausstellung mit so meisterhaften Arbeiten vertretene Handwerk des Ortes auf guter alter Tradition beruht, zeigt das alte Zunftrecht; und der große zinnerne Humpen könnte wohl von manchem feuchtfrohen Beisammensein der würdigen Leonharder Meister und Gesellen berichten.

Daß das Richteramt Leonhards von echtem Rechtsgefühl erfüllt war, geht auch aus dem schönen Spruch über dem Tor des früheren Gemeinde- und jetzigen Ständes-Amtes hervor, der den Richter von heute besonders ansprechen muß:

»Wo die Gesetze als Menschenwerk unzureichend sind, muß sie das Gewissen und die Menschlichkeit des Richters ergänzen.«

K...r

Vom 21. bis 27. November wird verdunkelt von 17 bis 6.30 Uhr

Schnell einen Blick in das Spielzeug-Paradies

Marburgs Deutsche Jugend schafft freudig in der Werkarbeitsaktion

Immer näher rückt das Weihnachtsfest, das schönste aller deutschen Feste, das mit seinem trauten Klingen auch in diesem schweren Kriegsjahr 1943 uns künden soll von tiefem Glück, das in der deutschen Familie als Diadem verborgen liegt. Und der Wille, in dieser Zeit sich des doppelten Einsatzes bewußt zu sein, fehlt auch bei der Deutschen Jugend des Unterlandes nicht. Genau wie vor einem Jahr bekamen auch heuer die Jungen und Mädels den Auftrag. Weihnachtsge-

schenke in Form von Spielzeugen herzustellen, um damit die auf kriegswichtigere Arbeit umgestellten Spielzeugfabriken zu ersetzen. Zugleich sollen aber auch unzählige Kinderherzen nicht auf ihre alljährliche Freude an Weihnachtsgeschenken verzichten müssen, die doch für Jungen und Mädels erst den Zauber dieses Festes ausmacht.

Und nun bastelt schon seit einem Monat in allen Ortsgruppen Marburgs Jugend und mit ihr die gesamte DJ im Unterland in einem Wettstreit denn der beste Standort wird mit einem Preise ausgezeichnet. Wer würde da an der em-

ge. Oh, es gibt da verschiedene Wege, um möglichst viel Spielzeug herzustellen, doch dies wird als strenges Geheimnis in jeder Einheit gehütet. Sei es, daß ein Führer sich auf »Serienfabrikation« oder auf Einzelherstellung verlegt hat, immer und überall ist der Wille zur Leistung vorhanden, der aus dem wenigen Material die schönsten Spielzeuge entstehen läßt.

Dem vorbildlichen Einsatz zu verdanken sind die bisher erzielten Ergebnisse, die auch in Zukunft alle Erwartungen bei weitem übertreffen werden. Von allen übrigen Marburger Einheiten sticht be-

...gänger Weise na...
sodann Stellung zu den Berichten der Kreisleiter, in denen die umfassenden Aufgaben, die die Partei auf allen lebenswichtigen Gebieten zu erfüllen und zu meistern hat, hervortraten. Am Schluß der Tagung gab der Gauleiter einen umfassenden Überblick über die gesamte politische und militärische Lage am Anfang des fünften Kriegsjahres.

*

Vom Marburger Standesamt. Den Bund fürs Leben schlossen: Werner Ludwig und Franziska Lobenwein, Adolf Schulze und Katharina Zestar, Vinzenz Koschuch und Johanna Terschek, Otmar Alesch und Antonia Kristan, Anton Borschitscheg und Maria Salokar, Johann Kirschner und Pauline Weber, Emmerich Drobinz und Dora Jursche, Josef Schigert und Elisabeth Rampre, Johann Knoblitsch und Ludmilla Ranner.

Treuer Gefolgsmann des Führers gestorben. In Fehring, Kreis Feldbach, starb der Tierarzt Franz Eichberger. Die Partei verabschiedete sich von ihm in einer eindrucksvollen Totenfeier. Eichberger war ein treuer Gefolgsmann des Führers. Er war in der illegalen Zeit Bezirksleiter und danach Ortsgruppenleiter. Außerdem war er Ratsherr. 30 Jahre lang war Eichberger als Tierarzt in Fehring tätig.

Aus dem Kreis Mureck. Im Turnsaal der Volksschule fand zum »Tag der deutschen Hausmusik« eine von Lehrern und Schülern gestaltete Feier statt, die Lehrerin Kuchinka mit einem Vortrag über die Bedeutung des Tages wie über das deutsche Lied und die deutsche Musik einleitete. Dann folgten musikalische und gesangliche Darbietungen. Die Feierstunde ließ den Erfolg der in den letzten Jahren an der Volksschule emsig betriebenen Musikpflege und ihren erzieherischen Wert deutlich erkennen. — Kürzlich kamen auf Einladung der Kreisfrauenschaftsleiterin Gerhardinger die Frauen aus den luftgefährdeten Gebieten in die Dienststelle der NS-Frauenschafterin gemeinsam mit der Betreuerin aus dem Gau Essen, Frau von Burg, der Ortsfrauenschaftsleiterin und der Leiterin des Arbeitsamtes Mureck

„Wir werden Euch nie vergessen!“

Verwundete und Genesende — liebe Gäste in Marburg-Land

Wieder hatten Verwundete und Genesende Gelegenheit, die Gast- und Gebehrtheit der Ortsgruppen Marburg-Land kennenzulernen. Mahrenberg, Schober, Frauenberg und Frauheim hatten auch diesmal unseren Soldaten viele schöne und unvergeßliche Stunden bereitet, die ihnen in bester Erinnerung bleiben werden. Schon der herzlich

...ur Feldpostpakete...
sich die Frage vor: Was soll ich schenken? Und dennoch gibt es auch heute, trotz aller Einschränkungen und kriegsbedingten Schwierigkeiten viele Dinge, die sich für Geschenke eignen, aber auch gute Leckerbissen, die auf Kriegsrezept den Festschmauß versüßen helfen.

Nun wird vielleicht mancher fragen: ja aber wo kann man das sehen und

Fragen des Arbeitseinsatzes zu besprechen. — Die freudige Erwartung, die unsere Kinder schon seit Tagen in Spannung hielt, hatte sich am Mittwoch beim Märchennachmittag von Tante Huiber aus Radkersburg in kindliches Vergnügen und Beifallsfreude verwandelt. Mit gleichem Eifer, wie Tante Huiber in ihrem prächtig ausgestatteten Kasperltheater die Märchenfiguren spielen ließ, war auch der dichtbesetzte Lichtspielsaal bei der Sache. — Am kommenden Montag kommt als »Kraft durch Freude«-Vorstellung, unter Spielleitung von Willibald Frankl, das Volksstück »Der Strohmann« von Hans Rader im Lichtspielsaal zur Aufführung. — Die NS-Frauenschafterin veranstaltet in allen Ortsgruppen Bastelkurse, in denen Spielzeug und andere Weihnachtsgeschenke selbst anzufertigen gelehrt wird. Alle Frauen, besonders die Mitglieder sind zu diesen Kursen eingeladen.

blüfte die Anwesenden. Frauenberg bereitete den Genesenden einen schönen Abschiedsnachmittag und dankte auf diese Weise für die tatkräftige Mithilfe im Ernteeinsatz, den die Soldaten freiwillig leisteten. Auch die Ortsgruppe Frauheim bewirtete 63 Verwundete und Genesende auf das Vortrefflichste. Die »Lustigen

...en, den weihnachtstisch auch... diesem Jahr festlich und mit Liebe zu gestalten. Und das wir ihn mit Liebe gestalten wollen, selbst wenn »Vati« nicht daheim sein sollte, ist doch klar — denn seine Gedanken weilen bei uns...

Die Ausstellung, vom 20. bis 28. November, täglich von 9—19 Uhr geöffnet, ist jedem frei zugänglich.

Steirische Landarbeiter für treue Dienste geehrt. In einer eindrucksvollen Feierstunde in Graz fand die Ehrung einer Anzahl steirischer Landarbeiter statt, die auf den Höfen bis zu 50 Jahre treu gedient haben. Kreisleiter Tritthart und Kreisbauernführer Hausegger überreichten ihnen Ehrenurkunden zugleich mit einem Sparguthaben.

Mit der Hand in die Zirkularsäge. Der 37jährige Blasius Nauer aus Kommerg, Gemeinde Lorenzen am Bachern, kam mit der rechten Hand in die Zirkularsäge, wobei ihm der Zeigefinger abgetrennt wurde. — Eine Blutvergiftung der

...Kreis Pettau, hat dieses Jahres einen Stier, der Johann Perko-Sohn eine Kuh, ... jährige Winzer Josef Werbanitsch aus Kranichsbühel eine Kalbin und der 36jährige Bauaufseher Johann Besjak aus Untertäubling bei Marburg, einen Jungochsen ohne Genehmigung geschlachtet. Perko Vater und Sohn sowie Werbanitsch haben überdies einen Teil des aus der Schwarzschlachtung gewonnenen Fleisches unbefugt weiterverkauft. Da sie durch ihre Verbrechen lebenswichtige Erzeugnisse beiseitegeschafft und die Bedarfsdeckung der Bevölkerung böswillig gefährdet haben, verurteilte das Gericht Pettau Johann Perko-Vater als Rädelführer nach der Kriegswirtschaftsverordnung und dem Strafgesetzbuch zu zweieinhalb Jahren, Johann Perko-Sohn zu zwei Jahren und Josef Werbanitsch zu 15 Monaten Zuchthaus. Zwei weitere Personen erhielten wegen Beihilfe zur Schwarzschlachtung Gefängnisstrafen von zehn bzw. sechs Monaten. Johann Besjak wurde vom Gericht Marburg a. d. Drau zu einer Zuchthausstrafe von einem Jahr verurteilt.

Schöne untersteirische

Die Reichsnaturschutzverordnung auch im Un

Mit Verordnung vom 5. Oktober ist das Reichsnaturschutzgesetz vom Jahre 1935 mit seiner Durchführungsverordnung sowie Reichsnaturschutzverordnung vom Jahre 1936 auch in der Untersteiermark in Kraft getreten.

Dieses Gesetz will allen Volksangehörigen den Genuß der Naturschönheiten erhalten und die Erholung in möglichst unberührter Natur sicherstellen, denn gerade die Naturverbundenheit erhält die Schaffenskraft und ist der Urquell des schöpferischen Menschen. Unsere letzten

zeugt die Farbenpracht unserer Wiesen und Matten. Es ist daher nur das Pflücken und Mitnehmen eines Handstraußes von nichtgeschützten wildwachsenden Blumen erlaubt, daß heißt eines Straußes der so groß ist, daß er mit Daumen und Zeigefinger umschlossen werden kann.

Das Sammeln zu Handelszwecken und Verkaufen von Pflanzen ist nur auf Grund eines von der Ortspolizei, bei weiter ausgedehntem Gebiet vom Landrat ausgestellten und mit Lichtbild versehenen Erlaubnisscheines zulässig. Voll-